

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

DEFTER
HEDİYELİ

SAYI 87 MAYIS
HAZİRAN 2020
FİYATI 10 TL
BİTCHAMER H. 3.

YENİDEN BAŞLAMAK İÇİN MUTLU OLMAK GEREK

ALBERT CAMUS

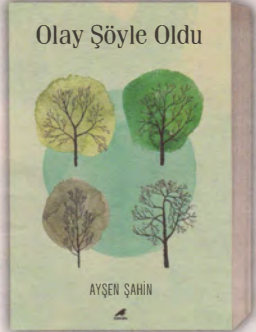
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranney.org>

ZÜLFÜ LİMANLI | ERGİ TAYMAZ | İZZET AKIN | SİNEM SİL | EMİHA SERİS | ALI LİMAN | SELÇUK ALTUN | MURAT MERTİS | SELÇUK ERDEM | ARZURU OKAN | HALUK LEVENT
TOLGA ÇEVİK | PELİN BATU | YALIN ALPİY | KANAN H. ÖKTEK | LEYON BAKIŞ | M.K. PERKER | MELİS GÖYEN | HALUK ORAL | NERİ ÖZGENTÜRK | ÖMÜR ÜZEL | GÜVEN ERKİN ERKAL | ALTAY ÖKTEM
BÜHTER DİNÇEL | ERTUĞRUL MAYDOĞLU | İNANÇ KURUNCU | BİRKAN NASRHOĞLU | DÜNDAR HIZAL | SEZEN ÖZYILDIZ | HAKAN KARATAŞ | BÜRKÜTAN TURAN | KUTUB ŞİMŞEK | REWHAT

Karakarga'dan inzivanızı güzelleştirecek dört özel kitap

Ezhel - **BARİŞ AKPOLAT**

Olay Şöyle Oldu - **AYŞEN ŞAHİN**

Müstakil Eylem

İstanbul'un Karanlığında - **ZEYNEP ÇOLAKOĞLU - ORKİDE ÜNSÜR**

Sevilmemek yalnızca
şanssızlıktır. Hiç sevmemek
mutsuzluktur. Bugün, hepimiz
bu mutsuzluktan ölüyoruz.

Umutsuz
huzur olmaz.

Albert
Camus

Bir insan söylediği şeylerden çok
söylemedikleriyle insandır
Söylemeyeceğim çok şey var.

Kendinizi
suçlamak
sizi
masum
kılmaz.

Mutluluk, bizi zorlayan
kadere karşı kazanılan
zaferlerin en büyüğüdür.

Seni sevdim,
ama artık yoruldum...
Gitmekten mutlu değilim,
ama yeniden başlamak için
mutlu olmak gerek.

Tarihimiz
cehennemimiz de
olsa ona sırtımızı
dönemeyiz.

Hayata ve ahlaka dair ne öğrendiysem
futboldan öğrendim. Çünkü top hiçbir zaman
beklediğim köşeden gelmedi.

Bükülebilen, esnek bir kalp
ne hoştur, asla kırılmaz.

Gülümsedim.
Fakat içim kederle doluydu.

Tam okunmamış o kitaplar,
tam sevilmemiş o dostlar,
tam gezilmemiş o kentler,
tam sarılmamış o kadınlar...

Bir kenti tanımanın
en bildik yollarından biri de
insanların orada nasıl çalıştığına,
orada birbirlerini sevdiğine,
ve nasıl öldüğüne bakmaktır.

KAAN H.

ÖKTEN

Yaşamın başı ve sonu yaşamak, dünyada olmak, ölümlülüğe rağmen yaşama dört koldan sarılmak ama yine de bunun absürt olduğunun idrakinde olmaktır.

ABSÜRT CAMUS

Latince bir sözcükten geliyor absürt: absurdus. Sözcüğün kökünde surdus var: duymayan, sağır; ses ayırt edemeyen; duyusuz, hissiz...

Zira önemli olan "absürt" olardı. Latince bir sözcükten geliyor absürt: absurdus. Sözcüğün kökünde surdus var: duymayan, sağır; ses ayırt edemeyen; duyusuz, hissiz; söylenene

tepkil vermeyen, işitemeyen; dikkatle dinlemeyen, sağır kulaklara hitap eden; açık seçik ve işitilebilir bir ses üretmeyen, boğuk sesli, sesi kısık; parlak olmayan, şekli seçilemeyen; silik. "Ab" ön eki sonrasında, ondan hareketle demek. Absurdus sözcüğü akordu bozuk, ahenksiz; uyumsuz, kaba saba, medeniyetsiz; abes, saçma, absürt; yersiz, uygunsuz; konu dışı, münasebetsiz anlamına gelmektedir özetle.⁴ Çok eskileri matematikte "akla ve mantığa uygunsuz, abes" anlamında kullanılmış ve özellikle negatif sayılara denmiş (numeri absurd).⁵

"Absürt" olan hakkındaki denemesinde Camus, "düşüncenin bir sıkıntısının katkısız duruma betimlemesi"ni yapmaktadır.⁶ Bunu da pek çok çağdaş düşünürün görüşlerinden hareketle ve onlarla hesaplaşarak yürütmektedir. Metni üçe ayırmış ve Sisphos mitiyle bitirmiştir. Daha sonra da Kafka üzerine kısa bir metni eklemiştir. Metnin üç ana bölümü absürt aklı yürütme, absürt insan ve absürt yaratım hakkındadır. Bunların mitolojik anlatılarıyla ilgili de Metnin ilk kısmında intihar

Fransa'daki karayolu mesafelerinin referans alındığı sıfır noktası, Paris'te Notre Dame Katedrali'nin önündeki meydana bulunuyor. Çok yakınında bir köprü var. Bu köprüyü kullanarak Seine nehrini geçince küçük bir meydan ve sağında St. Michel Kilisesi karşılayır sizi. Burayı biraz geçip soldaki sokaka girince hoş ve zengin bir kitapçı görürsünüz. Özellikle İngilizce kitapların satıldığı ilginç bir yer. Oradan Camus'nün bazı eserlerinin birarada bulunduğu güzel bir edisyon satın almıştım vaktiyle. Bu bir hediye olacaktı. Özellikle Sisphos miti hakkındaki yazısı için almış, kitabı severek hediye etmiştim.

Neden Sisphos? Mitolojiye göre Korinthos'un kurucusu Sisphos (Σίσυφος), kurnaz bir hükümdardı. Hem insanları, hem de tanrıları yanıltılabileceğine sahipti. Nihayetinde ölümler diyarına göçtü. Kurnazlığının ve yanıltmalarının cezası olarak bir kayayı bir tepenin üstüne taşımak zorunda bırakılmıştı yer altı dünyasında. Kaya tam hedefe varacak iken yeniden aşağıya kayıyordu. Sisphos'un sonsuz cezası, tamamlanamaz saçma bir çaba içinde bulunmak idi. Homeros bunu, ölümler diyarına inen Odysseus'un ağzından şöyle aktarıyor: "Sisphos'u gördüm, korkunç işkenceler çekerken: / Yakalamsın iki avcuyu kocaman bir kayayı, / ve de kollarıyla bacaklarını yarıp metni kayaya, / ha bire itiyordu onu bir toprak tepesine."

İstekaya tepeye vardı varacak, işte tamam, / ama tepeye varmasına tam bir parmak kalma, / bir güç itiyordu onu tepeden gerisin geri, / aşağıya kadar yuvarlanıyordu yeniden başbelası kayaya, / o da yeniden itiyordu kayayı tekmi kaskasını gere gere, / kopan toz toprak habire aşarken başının üstünden, / o da ha bire itiyordu kayayı, kan ter içinde."¹ Absürt işte...

YABANCI KALMA, ANLAMSIZLIK, SAÇMALIK

Bu miti ele alan çağımız yazarlarından en önemlisi Albert Camus idi hiç şüphesiz. Mütemediyen bir çaba içinde olup, bu çabanın aslında absürt biçimde hiçbir yere varmayışının felsefi ve ahlaki sonuç ve etkileri üzerine yazmıştı. Üstelik Sisfos Söyleni başlıklı bu metni yayımladığında henüz 29 yaşındaydı ve yakalandığı verem hastalığıyla on yıldan fazladır mücadele ediyordu.² Aynı yıl içinde 'Yabancı' başlıklı kısa romanını da yayımlamıştı.³ O da benzer bir mevzuyla ele alıyordu: anlamsızlık, yabancı kalma, saçmalık, dünyadan kopuş ve vazgeçemeksizin dinenerek ölüme kafa tutma. Kısaca "absürt" olan hakkındaydı bu iki yapıt.

Parisi'ten satın alıp hediye ettiğim edisyonunda bu mitin anlatıldığı bölümün başlığı 'Sisphos'un intiharı' idi.

<https://iraney.org>

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi

meşesini ele almakta ve bunun yegane felsefi sorun olduğunu belirtmektedir. Yaşamın güllük anlamsızlığını, yaşamın yüzüne haykırarak olarak varsayılabilir intihar. Peki ama, intihar olumlansın mıdır? Yaşamın anlamsızlık ve saçmalığına karşı insanın yine de yaşama sınırlaması gerektirir savunan Camus: "Hiçbir şey büyütmeylem. Bir insanın yaşama bağlanışında dünyanın tüm düşüncülerinden daha güçlü bir şey vardır."⁷ Yaşamın anlamsızlığı ve saçmalığı, "umudun ve ölümün birbirlerine karşılık verdikleri bir insandışı oyunun ayrıcalığı"⁸ izleyicileri olarak direnç ve açık görüşlülük, absürt olanı hem birer tezahürü hem de onun hadi koşuludur. Yaşam anlamsız olduğu kadar saçmadır. Yaşamın neden böyle olduğu açıklanamazdır. Bu da onun absürtlüğüdür bir halidir. Yaşam anlamsızdır çünkü absürttür. Absürttür çünkü anlamsızdır. Absürt olan, her anda ve her yerdedir. Herhangi bir sokağın başında yüzümüze çarpabilir birden. Saçma olanı sonu ölümdür. Absürtlük ölüme son bulur. Ölüm de bu itibarla absürt yani anlamsız ve saçmadır. Bir sonrası veya bir özelliği bulunmamaktadır. Zaten absürt olanı yaşam, çok daha absürt, hatta mutlak anlamda absürt olan ölüme sonlanmaktadır. Absürt işte...

Neticede Camus de bir tür Sisiphos'tu: Yaşam denilen kayayı tepeye doğru taşıyama kalkışmış, menzile varacak iken kayaya birlikte gerisin geriye düşmüştü.

DİRENME VE BAŞKALDIRMA

Ancak Camus'nün Sisifos Söyleni dile getirdiği ve kitabın diğer alt bölümlerinde ele aldığı "çözüm", geri çekilme ve boyun eğme değil, direnme ve başkaldırma. Felsefecilerin transenden (aşkın) çözüm önerileri, aslında başlı başına absürt olup, yapılması gereken, yaşamın absürtlüğüne absürt biçimde kabullenerek buna direnmektir. Varoluş ele varlık arasındaki dipşiz uçurumu su veya bu anlam manzumesini icat ederek aşmak olanaksızdır. Uçurum mevcuttur. Üstelik bizi içine almak zorundadır ve biz de onun içine düşmek mecburiyetindeyizdir. Absürt işte...

Bu akıl yürütmeye, Stoa ve Helenistik felsefenin izlerini görmek elbette mümkündür. Zaten Camus'nün bu satırları yazdığı felsefe bölümü mezunu olduğunu, mezuniyet tezini Platon ile Augustinus felsefesi hakkında olduğunu unutmamak gerekir. 1936 yılında Camus, Algiers Üniversitesi'nden 23 yaşında mezun olurken Platon ile Aziz Augustinus Arasında başlıklı bir tez yazmıştı.⁹ Giriş, dört bölüm ve sonuçtan oluşan tezinde Camus, bu iki düşünür arasındaki farkları gösterdikten sonra Hristiyanlık, gnosis ve mistisizm konularını ele almıştı. Camus'nün buradaki meselesi, Hristiyanlık ile Helenistik düşünce arasındaki ilişki ve gerilmeleri göstermekti. Camus'ye Hristiyanlık, konusunu Helenizmde, yöntemini Platon'da bulması felsefi

almıştı. Bu bağlamda Augustinus, Hristiyanlığın felsefeliştirilmesinde başrol oynamıştı.

Ayrıca bütün bu tartışmalarda Camus'nün doğup büyüdüğü Cezayir coğrafyasının da izleri apaçıktır: Kendisiyle başdelemez, içinde böylece varolunan, hem iyi hem kötü olan gök, deniz, güneş, dağlar ve düzlükler söz konusudur. İnsan burada vardır. Başka bir amaç veya anlam aramamak gerekir. Absürt işte...

NOBEL'İN YÜKÜ

Genç Camus'nün özellikle Sisifos Söyleni ve Düşüş'e bize aktardığı absürt yani anlamsız olanın açıkça kabul edilmesi hususu, böylece bir özgeçmiş üzerinden okunabilmektedir. Yaşamının çeşitli evrelerinde evlenmiş

boşanmış, yeniden evlenmiş, çocukları olmuş, eşinden ve çocuklarından ayrı yaşamaya başlamış, çeşitli ilişkileri olmuş, futbol takımında oynamış, tiyatroya aşık olmuş, oyunlar yazmış ve yönetmiş, nükeşeden veren hastalığıyla uğraşmış, dırmuş, ikinci Dünya Savaşı sırasında Alman işgaline karşı direniş hareketine katılmış, devrim ve başkaldırı konularında siyasal fikir ayrılıklarına düşmüş, felsefeli dostlarıyla ve en başta da Sartre'la yollarını ayırmış, Cezayir özgürlük mücadelesi sırasında tutumuyla fazlaca eleştirilmiş, kitap, makale ve köşe yazıları yazmış, 1957 yılında ise Nobel edebiyat ödülünü almıştı. Bu ödül onu korkutmuş, çünkü kendisinin edebî üretimine zincir vuracağı düşünmüştü. Nobel ödülünü kabul töreninde şöyle demişti: "Neredeyse genç denilebilecek yaştaki bir adama, sadece kuşkuyla bakımdan direniş ve eserleri halen oluşan aşamasında olan, çalşmanın yalnızlığı ve dostlarının korunaklığı içinde olan bu kişiyi verilen bu ödül karşısına nasıl panik duygusuna kapılınmasın ki?" (10 Aralık 1957) Camus bu ödölün yükünü her üzerinde hissetti. Kendini bunun baskısından kurtarmaya çalıştı. Meshur Gallimard yayınevinde editörlük yapmaya devam etti ki hayatın akışından kopmasın. Ancak 1960 yılının hemen başında, 4 Ocak günü öğleden sonra, söz konusu yayınevinin sahibinin kullandığı bir otomobile Paris'e doğru yol alırken otomobil yoldan çıktı ve bir ağaca çarptı. Camus olay yerinde can verdi. Henüz 47 yaşını bile doldurmamıştı. Çantasında aynı hat için satın almış bir tren bileti vardı. Dostunun ısrarı üzerine trenledeği otomobile gitmeye karar vermişti. Bu karar onu ölüme götürmüştü.¹⁰ Absürt işte...

SIFIR NOKTASINA DOĞRU

Nasıl ki Fransa'daki bütün karayolları Notre Dame'ın önünde sıfır noktasına göre ölçülüyorsa, her mesafenin hem başı hem de sonu orasıya, yaşamın da başı ve sonu yaşamak, dünyada olmak, ölümlüğe rağmen yaşama dört koldan saldırı almak ama yine de bunun absürt olduğunu idrakine olmaksın. Zira mesafelerin sıfır noktası keyfi, rastlantısal ve saçmadır aslında. Ama yine de mesafeleri almak için onun mevcut anlamı lazım gelmektedir. Tıpkı Camus'nün içinde bulunduğu arabanın bu sıfır noktasına doğru yol alması gibi. Neticede Camus de bir tür Sisiphos'tu: Yaşam denilen kayayı tepeye doğru taşıyama kalkışmış, menzile varacak iken kayaya birlikte gerisin geriye düşmüştü.

Absürt işte... ❖

1- Homeros: *Odisseya*, çev. Ayra Erhat ve A. Radic, *Can Yayınları*, İstanbul: 1970; s. XI: 595-601. 2- Albert Camus: *Sisifos Söyleni*, çev. Tahsin Tikel, *Can Yayınları*, İstanbul: 1997. 3- Albert Camus: *Indoance*, çev. Sami Tiryaklıoğlu, *Can Yayınları*, İstanbul: 1981. 4- *Oxford Latin Dictionary*, Clarendon Press, Oxford: 1968. 5- *Michael Siffert*, *Kayınlar ve kayınlar*, Nürnberg: 1944; s. 278. 6- *Sisifos*, s. 15. Bu kitabın çevirmeni Tahsin Tikel, "absürt" için "ayrışma" sözcüğünü tercih etmiştir. Ben bu yazarı "absürt" sözcüğünü kullanmışım. 7- *Sisifos*, s. 25. 8- *Sisifos*, s. 27. 9- *Trinity University of Texas*, *Albert Camus: A Life Worth Living - Albert Camus and the Quest for Meaning*, The Belknap Press of Harvard University Press, Cambridge and London: 2013. 10- *Camus - Bir Akademi Portresi*, çev. Bayraktar Şahin, *İzengin Yayınları*, İstanbul: 2015. Robert Lenzky: *A Life Worth Living - Albert Camus and the Quest for Meaning*, The Belknap Press of Harvard University Press, Cambridge and London: 2013. Ayrıca şu kitap da oldukça yararlı: Edward Hughes (ed.), *The Cambridge Companion to Albert Camus*, Cambridge University Press, Cambridge: 2007.

ROMANCI FİLOZOF ALBERT CAMUS

Yazan: Almut Manley
Çizen: Babur Karulup

1920LERİN SONLARINDA
CEZAYIR LİNKEDİNİ TESTİNİN
FUTBOL TAKIMINDA
KİLİDEYDİNİZ HAY?

EYET...

ÇÜNKÜ
KİLİDELERİN
KILIMLARI
DUA GİBİ
EŞİYORDUN.

DE FLORE
6DE SALLE AUL^{IER}

1956, Paris...

HER ŞEY
ANILARDA MI
GİDDEN?

İLEDDİĞİN
ANILARDA KİMİNİ
SİMİDİĞİNDE ANILARI
BİR ŞEY SÖYLEMİŞ
OLURUZ.

1956, Paris...

1957'DE ANILAR
EĞİTİYAT SÖZÜ Mİ
ARDINDA...

EYET...
BİRİNDEN
DAHA ÇOK
HAKEDEN
YATARLAR
VARDI.

SİZE YATAR
TAM İLAZAK
ME İŞ YAPAR?

YATAR
TAPILAN İŞİNE
UGRATILARIN
HİZMETİDEDİR.

ROMANCI VE TİYATROYU
FELSEFİ GÖRÜŞÜĞÜNİZİ
SUNMAYAN İKİM OLARAK
GÖRÜYÖRÜMÜZ...

FELSEFİ İLE
EDİTİYAT ARASINDA
NASI BİR İŞE YAR?

BÜYÜK ROMANCIYI,
FİLOZOF ROMANCIYI
YANI "TEZİ" YATARLARIN
KARŞIYINDA.

BALZAC, CADE, MELVILLE,
STENDHAL, DOSTOYEVSKI,
POMER, MAURICE, KURZ,
HER BİR FİLOZOF BİRİNCİ.

Yaşamın bir anlamı var mı bilmeden yaşadığımız yetmezmiş gibi,
hayat devam etsin diye didiniyoruz.

YÜREĞİ DEĞİL, BEYNI ISITAN BİR ROMAN:

VEBA

MURAT
MENTEŞ

Korona salgınıyla birlikte tüm dünyada milyonlarca soru çınar oldu:

"Bu virüs kimin neyi, okullar açılacak mı, işime ne zaman döneceğim?"

"Kilo almanın için ne yapmalıyım, sevgilim beni unuttu mu. Sivas'taki halamla eniştem hastalanmış mıdır?"

"Kır ödeyecek miyim, faturalar ne olacak, uzaklara mı göç etsem?"

"Bu salgını şer güçler mi yaydı, dünya nüfusunu azaltmak mı maksat, ensemeze barkod mu vuracaklar?.."

"Antikor nasilitemin edilir, aşısı kim bulacak, Dünya Sağlık Örgütü nelerle meşgul?"

"Dualarımız kabul oluyor mu, hangi günahın bedeli bu: diyanet işleri, sağlık bakanlığından daha mı mühim?"

"Komünizm nihayet gelecek mi, totalitarizm mi yükselcek, sosyal devlet anlayış benimsenecek mi?.."

Salgın konulu romanlar revaç buldu. 1957 Nobel Edebiyat Ödülü'nün sahibi filozof Albert Camus'nun Veba [La Peste, 1947] adlı şaheseri de bunlardan biri. Camus henüz 33 yaşındayken yazdı Veba'yı. [Yabancı -L'Étranger- yayımlandığında ise 29 yaşındaydı...] Romanın başkarakteri Doktor Rieux... Olaylar, Cezayir'in Oran [Vahran] adlı şehrinde geçer. Kitap, 1940'larda başgösteren bir veba salgını anlatır. Doktorumuz da salgını önlemeye, hastaları tedavi etmeye çalışır...

FİLOZOF ROMANCI

Veba baştan sona felsefi bir dokuya sahip. Yani her cümle, her olay, her karakter... düşünsel bir meselelin odağında, kapsamında veya yöresinde konumlanıyor. Roman, bugünlerde bizim sorduklarımıza benzer [galiba biraz daha zor] sorular soruyor:

"Herkes er geç öleceğine göre, hayat kırtarmak için çabalamanın ne lüzumu var?"

"Hayatın sağmalığına rağmen insanları iyileştirmeye çalışmak yanlış mıdır?"

"Birini sevmenin, özlemenin rasyone! bir dayanağı yok... Dolayısıyla sevdanın manasızlığından doğan hüznün, ayrılık acısından daha yoğun değil midir?.."

Kanaatimce, felsefe ile bir edebî tür olarak roman arasında son derece sıkı bir bağ var.

"Egzistansiyalist filozoflar, görüşlerini belirgin kılabilmek için roman ve piyes yazmışlardır" denir. Halbuki, Don Quijote'den beri roman felsefi bir karakter taşıyor. Akıl, delilik, suç, sevgi, ölüm, etik... gibi birçok tema, felsefe ile romanda ortaklar. Romancı, insanlık durumları üzerinden stratejiyi ve politikayı yürütür. Hayatın anlamı, yaşamın değeri, yaşamın amacı... Mehmet Altın & Akşimserdi

yaşından sonra Candide'i yazmıştır. Tolstoy'dan Oscar Wilde'da, Dostoyevski'den Umberto Eco'ya, George Orwell'dan Aldous Huxley'ye birçok romancının düşünsel mirası vazgeçilmez bir değer taşıyor. Bizde de Ahmet Hamdi, Sabahattin Ali, Kemal Tahir, Öğüz Atay, Attília İlhan... entelektüel hayatımıza katkılarını anılır...

Veba'ya döneelim. İlk sayfalarda şehri tasvir eder yazar. Oran'ı 'canlı' demeyim de, salgına maruz kalan bir varlıkların sunar. Camus'nun romanlarında ve piyeslerinde insanlar da pek 'canlı' değildir. Camus;

heyecanlarımızın, duygularımızın, düşüncelerimizin, yapıp ettiklerimizin... ölümcül bir anlamsızlığa dair felsefi bir gerilim daima gündemdedir. Yabancı'da annesi ölen Mösyö Meursault, bir cinayet işler. Diyebiliriz ki, Camus romanda bireyi 'ölüme yönelik' bir şekilde konumlar. 1943'te yazdığı Yanlışlık [Le Malentendu] adlı oyunda

SAÇMANIN FELSEFESİ, ACAYİP HİKAYELER

Camus'nun eserlerinde ölümün dayattığı anlamsızlığa dair felsefi bir gerilim daima gündemdedir. Yabancı'da annesi ölen Mösyö Meursault, bir cinayet işler. Diyebiliriz ki, Camus romanda bireyi 'ölüme yönelik' bir şekilde konumlar. 1943'te yazdığı Yanlışlık [Le Malentendu] adlı oyunda

**Tüm sorulara
cevap bulmak
imkansız.
Dolayısıyla,
ömür bittiğinde,
hayat yarım
kalıyor.**

ise bireyi dramatik bir sürpriz olarak "ölümümüzün kalan" hatta "ecelin tasallutu altında bir varlık" konumunda tutar.

Veba'da ise ölüm, toplumu ve dolayısıyla bireyi "kuşatmıştır". Başlıca gündemdir.

Düşüş'te [La Chute, 1956] isimsiz bir adam [anlatıcı] köprüde genç bir kadının intiharna şahit olur. Tereddüt veya kayıtsızlıkla beylebi bu intiharı önememiştir. Fakat olay akını kurcalır. Bu defa "başkalarının ölümü" bireyin canlılığına golge düşürür.

Camus'nün anlatılabildiği cazip ve etkili kalan iki özelliği de anmak gerek: 1] Olaylar enteresandır. Şaşırtıcıdır yani Acayiptır. 2] Mithiş bir entelektüel enerji, metnin tümüne yayılmıştır.

HURAFE SALGINI

İkili karşıtlık üzerinden düşünmeye alışkın kimseler, Camus'nün Veba'da ateizmi savundugunu öne sürerler. Cizvit Papaz Panaleoux ile Doktor Rieux arasında bir çatışma olduğuna varsayarlar. Papaz Panaleoux zıvalar, evet. Fakat Doktor Rieux, ona üstünlük kur-a-maz Dinde de bilimde de gerçek bir kurtuluş imkanı, hayata anlam kazandıracak bir güç bulamıyordur... Nitekim papaz, Rieux'yu konuşma yapması için kiliseye daveteder. Rieux'nun din görevlisine söyledikleri "Bilmiyorum, bileyim-yorum" minvalindedir. Üstelik, veba salgınının sona ermesi de bilimsel çabaların getirdiği bir zafer olarak gerçekleşmez. Camus, veba mikrobunun asla ortadan kalkmayacağını belirtir. Böylece, "sağlığı kavuşma" halinin geçiciliğini işaret eder. Sağık da hastalık da ölümlücdür... Ayrıca, salgın sırasında enteresan bir şey daha olur: Halk, kiliseye gitmekten ziyade, ağaçlara çaput bağlamaya yönelir!

"Mİ ACABA?"

Kıtaпта, Camus'nün Yabancı adlı eserine küçük bir gönderme var: "Biri, bir Arapı öldürmüş" Bir de karakterlerden biri, okumakta olduğu romandan bahsedir; anlatır ki Kafka'nın Davası'nı okuyor.

Gazeteci Rambert, karantinaya alınan şehirden kaçmak ister. Sevgilisine buluşma derindendir. Rieux'ya "Siz beni anlayamazsınız" der. Halbulu Rieux'nun da eşi şehir dışındadır. Adamımız, Rambert'le aynı durumdur... Mi acaba?... Durumlar aynı olsa da onların yüklediğimiz anlamlar örtüşür mü? İşte felsefi bir sual daha.

Bir de Grand't analım Adam bir roman yazmaya kalkıyor. Çok ümitsiz. Okurların büyüleneceğini ummaktā.

Gelelim henüz sadece ilk cümleyi yazmış. Onun da kelimelerini, eklerini, bağlaçlarını değiştirip duruyor. Deli yani... Mi acaba?... Belki de değil! Yani bırakın bir anlatı kurmayı, bir tek cümle kurmanın bile bize büyük bir sorumluluk yüklediğini düşünmek yanlış mıdır?

ŞÜPHE VE ZİHİN AÇIKLIĞI

Camus bildik, alışıldık, aşina halleri "... mi acaba?" diye sorguluyor. Felsefi bir metni "okumak" için felsefi düşünmek elzemdir; fakat felsefi roman bu düşünme eylemini deneyimlerle irtibatlandırır, bir bakıma somutlaştırır. Vebayüzkesitambar kitap mı? Emin değilim. Daha ziyade beyinisiyiyor. Bürokrasi, aşk, iletişim, din, hukuk, dil, psikoloji, suç, ekonomi, medya, sanat, ulaşım, evlilik, savaş... gibibirçok konuda zihin açıcı olduğu aşikar fakat.

AŞK İSTİKBALE MUHTAÇ

Size, ktıtaptan, korona dönemine de uyan iki cümle aktarıyorum: "Aşkın biraz olsun geleceğe gereksinimivardır Salgın ise 'şimdi'ye çekiyordu insanları." "Maske işe yaramıyorkafakat başkalarının güven veriyor". Veba edebî sanatlar, anlatım gücü bakımından da yetkin bir eser. Yani "Filozof, edebiyatta sansını denemiş" değil. Nobel aldığına saygıdeğer bir tevazuyla "Benden daha çok hak eden yazarlar olduğu malum" demişse de, o ödülü hak ettiği kesin.

SOĞUKKANLILIĞA VARAN BİR SERİNKANLILIK

Camus, soğukkanlılığa varan bir serinkanlılığa sahip. Dehşetengiz düşünceleri üstüdüzebir kibarıklıka hikayeleştiriyor. Yo, okura bir fikri empoze etmeye tenezzül etmiyor. Kıtaptaki ünlü diyaloglarından birine bakalım: Rambert: "Tek başına mutlu olmak, utanılacak bir şeydir." Tarrou: "Eğer insanların mutsuzluğuna paylaşırsan, mutluluğa zaman bulamayabilirsin."

Hiçbir şey kesindeğil. Zira hiçbir şey anlamlı değil. Ölümü gözardı etmemize olanak veren meşgaleler durduğunda, eh, haliyle biraz sıkılıyoruz. Sıkıntı da bizi endişeli filozofarimisali sorular sormaya yönelitıyor belki? Doktor Rieux'ya benzyoruz yaşıtaşın. Yaşamın bir anlamı var mı bilmeden yaşıyoruz. Hayat devam etsin istiyoruz. Papaz Panaleoux misali, ölümle hayat bir anlam yüklediğimiz oluyor. Rambert'i de andırıyoruz muhtemelen: Ağladığımızda bile duygularımızdan emin olamıyoruz. Zira tüm sorulara cevap bulmak mümkün değil. Yaşamın anlamı yarım kalıyor. Şarkı. ☹

Bir ülkede popüler

sanatın düzeyi sokaklarda satılan "Ağlayan Çocuk" tablosu kadarsa, eğitim sisteminin düzeyi de o kadardır; sağlık da, hukuk da...

HALK BÖYLE (Mİ) İSTİYOR!

Filmler, kitaplar, haber yayınları, düşünce yazıları, hepsindeki yüzeysellikler için gerekçe hazır: Halk böyle istiyor! Yıllarca emek vermek yok, farklı alanlardaki bilgileri ilişkilendirmek, akıl yürütmek, anlatım biçimleri geliştirmek, hiçbirini yok; neden? "Halk böyle istiyor!"

Bu bir yalıdır. Hatta iftiradır. Ne var ki o kadar uzun süredir ve o kadar etkili biçimde yayılıyor ki bu yalanlar, artık sorgulanmaz hale gelmiş durumda. Kanıksanırlar. Toplum her alanda düzey kaybediyor ve daha kötüsü, bu durumun neden-sonuç ilişkisi yanlış kuruluyor

BİLEŞİK KAPLAR ÖZELLİĞİ

Toplumsal yapılar da sonuçta bir tür bileşik kaplar özelliği gösteriyor. Bütün sistemleri işi işleyen ama sadece hukuk sistemi kötü durumda olan bir toplum olabilir mi? Veya sağlık veya eğitim gibi bazı alanlarda kötü, diğer sistemleri iyi bir toplum, mümkün mü? Sokakları, sanat üretimi, trafiği, siyasal mekanizmaları, medyası birbirinden bağımsız bir toplum var mıdır?

"EĞİTİM SARTI"

Son dönemde toplumun eğitimsiz bozulması da herhangi

Hiçbir sistemde eğitim, o sistemin niteliğine aykırı olamaz

bir alana özgü değil. Dolayısıyla, herhangi bir alanın düzelmesiyle sistemin ve ortamın düzeleceğini düşünmek, bir tür aymazlık.

Orneğin en sık kullanılan kilise sözlerden biri, "Eğitim şart", hiçbir şekilde geçerli bir çözüm önerisi olmadı. Hiçbir sistemde eğitim, o sistemin niteliğine aykırı olamaz ki.

Bir ülkede popüler sanatın düzeyi, sokaklarda satılan "Ağlayan Çocuk" tablosu kadarsa, eğitim sisteminin düzeyi de o kadardır; sağlık da, hukuk da. ☹

REWHA
ARSLAN

"Zamanı kim
okşayabilir ki..."

(Metin Kaçan)

KABARTMA GECELERİ

Fethi'ye ne zamandır bir kargo gelecekti. Oysa kimsenin mırık etmediği yalnız adamlardan biriydi. Kendisine koronavirüs semptomları görünce önce 112'nin aramasını bekleyecek kadar sosyal mesafeliydi. Ne karantina, ne sokağa çıkma yasağı, ne de evde bir başına kalmak onun için dert değildi. Zaten içe kapanıktı ezelden beri. Yalnız içe kapanması da ruhun karantinası bir nevi.

Beklediği kar go dört günlük uzun sokağa çıkma yasağından bir gün önce geldi. Belli ki patronu yine bir saat göndermişti. Koz saatlerinden nefret ederdi Fethi. Ve fakat bunu patronuna hiç söylememişti. Fethi'nin kolları o kadar kıllıydı ki daha bileğine yakasacak bir saat modelini icat edilememişti. Bir de, asker dönüşü bir kıza çıkma girişiminde bulunmuş, ilk buluşmada kız kolundaki gür kolların arasına gizlenmiş bir kara mayını andıran saatbekezi giilmiş, kim bilir içinden neler demişti. Ne kız bir daha gördü ne de kolu saat gördü bir daha. Bu hikayeyi de biliyordu patronu. Fethi'nin bir patronu olduğunu bile bilen yoktu aslında. Fethi'den başka.

Balkona çıktı. Güneş karantina için istiflediği öteberinin üzerinde parlıyor, virüsünü ötiyorundu. Çay, kahve içmek, sigara tellendirmek için balkonun bir köşesine yasladığı sehpanın üzerine bıraktı kar go paketini. Sonra mutfağa, fırna verdiği kekin akbetine bakmaya gitti.

Kabarmayan iki başansız kekin ardından üçüncüsüne girişmiş, bu sefer istediği kabaklılığı yakalamıştı. Kakaolu ve damla çikolatalı bir yanardağ, fırının dalgalanan sıcakında yükseliyordu. Ellinci dakikadabıcaş sokup içini durdurmuna baktı. Bırakboy verip, kakaolu bir bulamaçla gıcınca pişmedi diye hayıflandı. Sonra, bunun eriyen damla çikolataları oluşturdurduğu damarlardan kayraklandığını anladı. Sevindi. Çıkardı keki. Soğumaya bıraktı.

Virüsükünlümiş kargo paketini aldı balkondan. You Tube'da bir kabadayının suç ifşaları dönüyordu. Bu sıra onlara sarmıştı Fethi. "Kek nasıl kabanır" diye ararken, "kaba" kökünden olacak, ünlü kabadayların videolarına denk gelmişti. Birkaç cinayetler, uyuşturucu sevkiyatları, kadın satışı, adam kaçırımlar, polis infazları, ögüt bağlantıları

bu hedefe konulmuş kabadayının husumetlileri tarafından bir bir anlatılıyor, sosyal medya eliyle ciddi bir operasyon yapılıyor. "Hayırlısı" diyerek izliyordu Fethi, 65 yaş üstü bir dede gibi. "Herkesin maskelerle gezdiği bu virüslü günlerde insansı virüslerin maskeleri düşüyor..."

Saat kutusunu dezenfektanla ovdu. Açtı sonra. Bu kadar şıkık Fethi'nindünyasına fazlaydı. İnsan kutusunu

Ramazanın birinci, sokağa çıkma yasağının ikinci günü, gece ikiyi onbeş geçce, yüzünde e-devlet şifresiyle aldığı maske, dışarı çıktı Fethi. Bir cebinde kekten sıyrıldığı bıçak, bir cebinde dezenfektan jeli, bir de cüzdanında kabartma tozu, olay mahaline serpeceği...

da bir ip geçiripboynuna asmak istiyordu. Çıkardı camı renk cümbüşü içinde parlayan saati, kılı koluna taktı. Evrimin saatini kaçırarak istemeyen bir primat gibi kadranına baktı. Kara kordonundaki kabartmalı harflerin üzerinde gezdirdi parmağını. O esnada YouTube'da ifşa videoları çeken adam bahsettiği kabadayının, tetikçilerine kendi isminin başharflerinin işlendiği altın saatler hediye ettiğini anlatıyordu. Buseatler tetikçilere bir görev talimatıyla gidiyor, saat tetikçiyulaştığında infaz edilecek kişinin zamanı dolmaya başlıyordu. Bu saatler birer vur emriydi.

Fethi elini saatin bombeli camında gezdirdi. Jelaleti de o zaman fark etti. Sıyrıldı üzerinden. "Camın üzerinden sıyrılan jelaleti" bir sevişme başlan gıcı gibi tüylerini ürpertti. Fethi'yitiyileri ürpirken görmek istemezdi. Jelaletindeki yazılar ilıştı gözüne. You Tube'daki adamın adı, adresi ve süresi kolormatik harflerle dizilmişti. Fethi bu saatide yakıştıramadı kendine. Çıkardı. Diğerlerinin yanına kaldırdı. Saat dolu bir kutuydu bu. Zamanı tükenenler mezarlığı. Mevzuları ayarlamış enstitüsü. Durdurulmuş anlar sepeti. Bir gün yetişmeye çalıştığı bir anı kaçırmanın için takacaktı birini. Ama şimdi değil..

Kimileri saatleri bir sırı zamanın içinde saklamak için kullandı. Patron bunu biliyor olmalıydı. Saatlerle iş görmesinin başka açıklaması yoktu. Yoksa denk gelişir silsilesine mi kapılmıştı Fethi? Abartmıştı belki.

Bilmiyordu. Bildiği bir tek şey vardı. Zamanı sadece hediye saatler durdurur. Ve zaman, her zaman 12'den vurur.

You Tube'daki ifşaların sonundahedefteki adam bir güzel tanıya yer vermişti. Gizli tankın oynanmış sesile şöyle diyordu: "Hiçbir sır sonsuza dek saklanamaz!"

Oyle miydi gerçektен?

Bunu zaman gösterecekti.

Ramazanın birinci, sokağa çıkma yasağının ikinci günü, gece ikiyi onbeş gece, yüzünde e-dewlet şifresiyle aldığı maske, dışarı çıktı Fethi. Bir cebinde kektensiyirdiği bıçak, bir cebinde dezenfektan jeli, bir de cüzdanında kabartma tozu, olay mahaline serpeceği...

Önce Dolapdere'nin kuytularınasızdı. Ara sokaklardan gölgelere basa basa ilerledi. Talmihane Yokuşu'nda devriyelerden gizlendi. İzlendiğini düşündü bir aralık. Kara bir cüzdanında göz göze geldi. Devam etti.

Gideceği adres Tarlabası Karakolu'na yakındı. Polisler uyanıktı. Bir izbeye yasladırtnı. Bekledi. Önünde çöp eseyen uyuz köpeğin damgalı kulağına birdavul sesi değdi. Şahur yaktydı. Ortam serinledi.

Fethi'nin davulcuu nasıl iki dakikada paket ettiğini birtek köpek gördü. O bile inanmadı. Davulun bir müddet neden çıaldığını kimse umursamadı. Polisler bile.

Fethidavula vuravura büyük bir gürtütyüle karakolun önünden sosyal mesafe kuralına uyarak geçti. Başıyla selam verdirib komiser. Fethi karşılıksız bırakmadı. Polisler mevzuja uyanamadı.

Verilen adrese vardığında, ifşacının zilinebastı. Kameranada davulcu görünce açtı gayri ihtiyarı. Uykü sersemiydi. Fethi davulla üç kat çıktı. Ifşacıkapıya çıkmış elindeki20 lirayı sallıyordu. "Kardeşim siz ay sonu toplamiyormuydunuz parayı? Bu yaptığınız iş mi yanı?"

Fethi yaklaşıırken hazırlamıştı bıçağı. "İş" dedi. "Parayı iş bittikten sonra alıyoruz..."

Ifşacı daha kılınamadan bıçak boğazına saplandı. Bıçak boyveripkanlıbir bulamaçla çıkıncadamara gelmediyide hayıflandı. Bu sefer yanlamasına vurdu. Kan davulun gerğin derisinemesallah yazısı gibi yapıtı. Yığıldı adam. Maskesini sıyrıldı Fethi. "Patronun selamı var" dedi.

Cinayet masasını uğraştırmak için ölünün üzerine cüzdanında sakladığı kabartma tozunu döktü. Soğumayabıraktı.

Davulu dezenfektanla sildi. Karakolun önünden yine davulla geçti.

Sabaholup polisler mevzuayuyandığında Fethi sütle bir dilimlekmemiş, çoktanuyuyuştu.

Kimsenin merak etmediği yalnız adamlar rahat uyur.

Saat takmaz bu adamlar. Çünkü zamapa ifşacıları yoktur.

San. Mehmet Ali & Akşamsefası

SELÇUKERDEM

ECE

TEMELKURAN

Her dışarı çıkışında bir karahindiba koparıp tüylerini üflüyorum sokağa.
Üflemezsek gelecek sene hiç olmazlar diye endişeleniyorum.

“DAHA NE KADAR KALDI?”

Ben gizli delileri severim, enteresan görünme lüksü olmayanları ve kendini a rızasını ortalık yerde yaşayacak kadar şımartmayanları. On yıl önce Hırvatistan'ın Split şehrinde böyle bir Bosnalı kadınla tanışmıştım. Ben yaşlardaydı, güzeldi, ciddi ve akıllıydı. Tanışmamız üzerinden haftalar geçtikten sonra bir gece içerken anlatmıştı ilk gençliğini çalan Bosna Savaşı yıllarını. Birçok şeyi ve en çok savaş başladığı zamanlarda insanın evde saklanmaktan nasıl yitirdiğini. “Keskin nişancların nerede olduğunu tam olarak hiç bilemezsin ve ayırlara görünmeyen bir düşmandan saklanırsın” demişti. Hırvatistan'ın milli içkisi Pelinkovac ile yeterince rahatlamış olacaktı ki gözleri denize dalarak, “On altı yaşına basarken savaş sürüyordu” diye anlatmaya başlamış, şöyle devam etmişti:

“Evden çıkmalıyız haftalar, belki de aylar geçmişti. Doğum günümüdü. Kendi kendime karar verdim. Evdekilerden birine söylemeye kalksam kıyamet kopardı zaten. O sabah kalktım. Sakince giyindim ve dışarı çıktım.

Görevimiz delirmemek ve hasta olmamak, başka da işimiz yok.

Sanki savaş yokmuş gibi bir gün yaşamaya karar verdim. Kendi kendime normal bir gün hedef edektim. Korkusuz, endişesiz bir gün. Sokaklarda koşarak, köşeden köşeye kaçarak değil, sakın sakın yürüdüm. Şimdi düşününce, delirmek belki de böyle bir şey. Hakikaten de keskin nişancları düşünmeden, bizzatdan vurulup düşebileceğimi aklıma getirmeden bütün bir gün öylece yürüdüm. Bir şey olmadı, vurulmadım. Sanırım tanıdık gerçekten delirenlere bir günlüğüne meleklerini yolluyor.”

Görünmeyen bir düşmandan korunmaya çalışarak geçirdiğimiz ayların ikincisine girдик. Ve geçen hafta ben de güzelce delirmeye karar verdim; koronavirüs yokmuş gibi bir gün geçirmeye, vurulup düşer miyim diye endişelenmeden yürümeye. Bir gün daha normal bir şey yapmazsam zaten öleceğim gibi geldi. Boş sokaklarda yürürken geldi aklıma yıllar önce Bosnalı kadının anlattığı bu hikaye. Ve sokakları geçerken aslında hikayenin bana anlattığı bir kısmı olduğunu fark ettim: Delirmek, hiç de anlattığı kadar kolay değil.

Hayatı topyekûn değiştiren krizlerin en berbat tarafı şu: En gerçekten kopuk hayalin ve en gizli kuytuduaki rüyan bile artık krizden bağımsız değil. En namli hayalleri için bu imkansız. Çünkü krizin en baskın özelliği aklı esir alması. Bir hegemonya bu, en güzel şiere ya da küçükçük bir özgür söze bile izin vermiyor. Görüldüğün, duyduğun, yanından geçtiğini, uzaktan gördüğün ve hatta sezdüğün her şey krizle ilgili.

Yürüyorum ve sokaklar bomboş. Kendi nefesimi duyuyorum. Nefesimi duyduğka daha da zorlaşıyor hayalim içinde kalmak. Tanımadığım ve tanışmayacağım insanların onların yanımdan geçişine ne kadar ihtiyaçım varmış meğer. Gerçeklikten vazgeçtim, bir hayalin içinde kaybolmak için bile gerekliymiş yabancılar.

Kriz böyle bir şey. Bir zihin diktatörlüğü

kuruyor ve bu görünmez hapisanede sadece izin verilen şeyleri yapılabiliyorsun; mayalı ekmek, istediğin kanı yayını ve bezgin şaka! Aramızdan hakikaten çok dayanıklı olup başka şeylerden bahsetmeye kalkarkan olursa da kimsenin onun bu “deliliğini” kaldıracak hali yok. Fakat –uzun yolda arabada sıklımı çocuklar gibi sorayım– “Daha ne kadar var?”

“Bunu düşünme, çıldırırın” dedi Mika. Mika ile aynı yaştayız ve o da Bosnalı. Bir buçuk aydır –haftada bir hızla yaptığı market alışverişini dışında evden dışarı çıkmıyor ve kimseyi görmüyor. Geçen hafta, uzun bir bankın iki ucuna oturup biraz sohbet etmeye ikna etmek için bir mataraya en harikasıdan cin tonik doldurup cam bardaklarda badem ve bol miktarda limon kolonyasıyla servis yapmam gerektiğini evin önündeki yeşillik alanda. Ne bunalsım ne de bezgin görünüyor. “Ben” dedi, “tekrar savaştaymışsın gibi düşünerek başa çıkabiliyorum. Yoksa bu duruma katlanamam.” Bosna Savaşı sırasında Hırvatistan'daki mülteci kampına geldiğinde de aynı şeyi yaptığını anlattı:

“Aylarca tek bir insanla konuşmadım. İçime kapandım ve geçene kadar bekledim. Başka yapacak bir şey yoktu. Şimdi de aynı şeyi yapıyorum. Ne olacağı düşünmüyorum. Sen de düşünme. Delirirsin.”

Görevimiz delirmemek ve hasta olmamak, başka da işimiz yok. Delirmek, delirip hiç değilse bir günlüğüne gerçeklikten kopuk bir inatçı hayalin içinde kaybolmak bile imkansız ne yapabilirsin ki! Ekme, Instagram'da canlı yayını ve şaka! Şimdi bizim işimiz bu şeytan üçgenine direnmek. Bu üçlüye dördüncü ve anlamlı bir şey ekleyebilemek.

Ben bir şey buldum ama söylemeye çekiniyorum. Fakat böyle şeyleri şimdi söylemezsek ne zaman? Her dışarı çıkışında bir karahindiba koparıp tüylerini üflüyorum sokağa. Üflemezsek gelecek sene hiç olmazlar diye endişeleniyorum. Herkes kendine bir görev bulmazsa gelecek seneye çıkamayız diye korkuyorum. Evet bayanlar baylar, bravo! Bildiniz, ben de böyle deliriyorum. 🌿

Ahmet Hamdi Tanpınar'la Orhan Veli ilişkisi ortak dostluklar çevresinde Orhan Veli'nin ölümüne dek sürmüştür.

KAYIKTA İKİ ŞAİR: ORHAN VELİ VE AHMET HAMDİ TANPINAR

HALUK ORAL

Yukarıdaki fotoğraf Tanpınar Merkezi'nin arşivinde yer alıyor (www.tanpinarmerkezi.com). Prof. Dr. Handan İnci'nin 2011'de yayımladığı bu fotoğrafta Ahmet Hamdi Tanpınar bir kayıkta genç bir adamla beraber görülüyor.

Orhan Veli'nin pek çok gençlik fotoğrafını gördüğüm için, gençadamların o olduğuna kararvererek kız kardeşi Furuzan Kank Tolyapanı ziyaret edip

fotoğrafı ona gösterdim. Furuzan Hanım fotoğrafı görür görmez

"Aaağabeyim, fakat bu fotoğrafı hiç görmemişim" dedi. Aynı yerleri, hemenaradığımız Handan İnci'ye de söyledim. Böylece kayıktaki gencin Orhan Veli olduğunu en sağlam kaynaktan teyit etmiş olduk.

Orhan Veli ve Ahmet Hamdi Tanpınar ilişkisini hatırlayalım.

İlkokuldan sonra Ankara Lisesi'ne, bilinen adıyla Taş Mektep'e yatılı öğrenci olarak kayıtlı Orhan Veli, burada

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın öğrencisi olur. Tanpınar, Orhan Veli'ye yakından

ilgilenir, şiir ve yazı yazmasını teşvik eder. Orhan Veli bir iki yıl içinde arzu kuralarını ve ahenğini iyice kavrar.

Lise'nin bir de ayık dergisi vardır. Ankara Erkek Lisesi Mecmuası adıyla tanınan bu dergi'nin Sesi'ni de

Haziran 1931 tarihi 5. sayısında "Talebe Teşkilatı" başlıklı bir yazı var. Bu yazıda okuldaki sekiz heyet tanıtılıyor. Dokuzuncu sınıf öğrencisi Orhan Veli'nin ismi bu heyetlerden ikisinde birden bulunuyor:

Mecmua Heyeti ve Müsamere Heyeti. Yönetiminde bulunduğu dergide Orhan Veli'nin yazılarının yanı sıra öğrencilerin de yazı ve çizimlerini yayımlıyor. Bunların içinde edebiyat öğretmeni Ahmet Hamdi de çizilmiş.

Orhan Veli ile Ahmet Hamdi Tanpınar herhalde defalarca kayığa binmişlerdir. Üstelik bunlardan biri 14 Temmuz 1947'de Vakit gazetesinde haber olmuştur. Bu habere göre, içinde Ahmet Hamdi Tanpınar ve Orhan Veli'nin de bulunduğu kayık su alarak batarken çevreden yetipen diğer sandalları yardımıyla kazaucuz atlatılmıştır.

Orhan Veli hanım arkadaşı Nahit Hanım'a yazdığı 15 Temmuz 1947 tarihli mektupta bu kazanın ayrıntılarını anlatıyor (Orhan Veli, *Yalnız Seni Anıyorum*, YKY, 2014, s. 66). Büyükdere'de avukat arkadaşı Fuat Ömer'in (Keskinöğlü) kayığına karısı, Orhan Veli ve Ahmet Hamdi Tanpınar binerler. En son Fuat Ömer'in kız kardeşi Meziyet Hanım binerken kayığın tam kenarına basmasıyla zaten neredeyse deniz seviyesiyle bir olan kenardan kayığa su dolmaya başlar ve kayık batar. Biraz telaş yaşanır. Neticede kıyafetlerin ıslanması dışında kaza yazısız atlatılır.

Boğazda bir kaza

Şair Hamdi Tanpınar ve Orhan Veli bir motor kazası geçirdiler

Boğazda geçen Boğazda bir kaza...
Bu kaza, 14 Temmuz 1947'de, Boğazda, Orhan Veli ve Ahmet Hamdi Tanpınar'ın bir motor kazası geçirdikleri...
Bu kaza, 14 Temmuz 1947'de, Boğazda, Orhan Veli ve Ahmet Hamdi Tanpınar'ın bir motor kazası geçirdikleri...

Kömür havzamızda ıslahat

ŞAİRLERİN İLMİMİ MUDURU
KEMAL YETİMÖR

Zonguldak: 13 (Yaklaşık) — Kömür havzamızda ıslahat...
İkinci Dergi, Sayı 4, Aralık 1947

Tanpınar'la Orhan Veli ilişkisi ortak dostluklar çevresinde Orhan Veli'nin ölümüne dek sürmüştür. Komadaki genç şairi, ömrünün son saatlerinde ziyaret eden birkaç kişiden biri de Tanpınar'dı. O âni şöyle anlatıyor:

"Daha orta mektebin birinci sınıfında talebeme olan Orhan'ı Cerrahpaşa Hastanesinde son defa oksijen çadırının altında yarı öpüp, güçlükle nefes alır ve o kadar güzel hayallerini yakaladığı dünyamın yalnız aklı görünen gözlerinden boşanırken gördüğüm günü hiçbir zaman unutamam. Silirimize tatlı anlaşmazlığı ve lezzeti getiren zekâ, gözlerimin önünde kendisi olmaksızın çıkmıştı." (Ahmet Hamdi Tanpınar, *Edebiyat Üzerine* Okumak, MEB, 1969, s. 479)

Orhan Veli ile Ahmet Hamdi Tanpınar'ın bir şiir kitabı da olan Fuat Ömer'in (Keskinöğlü) Nazım Hikmet'in 30'luk yıllarda avukatı olduğunu da ekleyelim.

“BİR BEHZAT Ç. HİKAYESİ”

KAYIP
SİLAHEMRAH
SERBES

Dışardan bakınca pek öyle gözükmesine de polisler duygusal insanlardı. Erimiyet dünyasına yabancı olanların anlamakta zorlanacakları abuk sabuk inançları vardı ve bunlardan birine kafaya taktıkları zaman bir daha eskisi gibi yaşayamazlar. Bir polisin silahını almanız için onu öldürmeniz gerekir. Eğer o silahı onun elinden zorla alırsanız öldürmekten beter edersiniz. Derler ki, “Ha bir polisin taşıdığından karısını almışsın zorla, ha silahını almışsın, aynı şey. Silah polisin namusudur.” Ve Harun’un silahını almışlardı. Hıdırlıktepe civarında, bir hafta kadar önce, yani karanlık bir sokakta. O günün sonra sadece Cinayet Bürodüğü bütün Asayiş Şube, acilylet olan dosyalar haricibütün işleri biriyana bırakmış Harun’un silahını arıyordu.

Silah, namus, yatak, karı, ölmekten beter olmak, filan filan, Behzat Ç. Geçenonca senenin ardından bütün bu lafları biraz komik buluyordu. Ama bu, böyle bir şeydi, ondan bağımsız bir gerçek. İnsaninkalıplaşmış fikirleri bir yanabırakıp kendi akıyla düşünüp karar veremeyeceği, dört yanı çevirmiş bir gerçek. Başkomiserin bu olayı ciddiye alıyormuş gibi görünmesi elzemdi. Ve ciddiye alma rolünü o kadar güzel oynuyordu ki belki de gerçekten ciddiyealsa bu kadar ofekli görünmezdi.

Konuylaalakasız birsürü adamı hırpaldıktan sonra Hıdırlıktepe, Çiçinve Yendoğan’a, üç kardeşsemte haber göndermişti, “Silahı kim aldysa Cinayet Büroya getirsin, bir şey yapmayacağım, söz,” demişti. Behzat Ç. hayatta hiçbir zaman güvenmeyeceği bu adamlara ik defa söz veriyordu. Dört gün sonra ergenlik sivilceleri henüz doğru düzgün kurumamış on yedi yaşlarında bir genç silahı getirmiş ve başkomiser onun ağzını burnunu kırmişti. Çünkü silahın bulunması meselesini sadece ufak bir kısmıydı, asıl mesele silahıkimin aldığıydı.

Silahın geldiği aksam Hayalet, Ulus’unana caddeye açılan sokaklarından birinin köşesinde bekliyordu onları. Behzat Ç. ekip aracı neredeyse caddden ortasına bırakıp hızla indi aşağı, aynı araçtan inen Akkaba yarım adım arkasındangeliyordu. Gasp, Hırsızlık, Kumarve Ahlak bürolarından on beş kadar sivil polis de sokakın köşesinde başkomiseri bekliyordu, köşeyi dönünce peşinetağıldılar. PolisMeslek Yüksekokulu’ndan bile birkaç öğrenci vardı aralarında, üstlerine polis yeleği giyipkafilenin peşine takılmışlardı. Işık tabelaları yanıp sonen ortahallı pavyonlardan birinin önüne yaklaştılar. Akkababakayı bekleyen takımı elbiseli iri kıyım adamlara perçelleyecekmiş gibi elini kalınkadıncadamlarınkı yana açıldılar. Merdivenlerden aşağı bir müzik selinin ortasına doğruyürüdüler. Behzat Ç. dirseğinden tuttuğu bir garsona, “Bana ilhan’ı bul,” dedi. Ökrestraya da “Müziği kest!” diye bağırdı.

Pavyonun sahibi ilhan ki elini havaya kaldırarak sola sallayarak çıkıyordu, üstüne dört beş kişi

doğrukoşaradamlarla yaklaştı. Sahnedeki kadın, ofekli gözlerle sağa sola bakıyordu o esnada, farkının neden bölündüğünü anlamaya çalıştığı belliydi, “Hayırdır beyler, ne oluyor?” dedi sinirden türeyen bir sesle. “Bu ne hengâmel! Biraz efendi olun, saygılı olun ya.” Garsonlar koşup elinden mikrofonu aldılar, biraz ite kaka daolsa kulise götürdüler onu.

“Amirim hoş geldiniz,” dedi ilhan.Eli yaşlarındaa, saçları önden yay biçiminde dökülmüş, tombul, güleç yüzü biriydi, “Buyurun oturun,” diye ekledi. “Hemen hazırlatayım masalarınızı.”

“Oturmaya gelmedik ilhan! Büfeci Fehmi neredir!”

Büfeci Fehmi, saçlarını üç numaraya vurdurmuş, kısa boylu, bitirimi bir tipti, otuz yaşlarında vardı. Localardan birinde oturuyordu.

O kadar
yalnızım ki
ölsem
hiç ölmemiş gibi
olacağım.

Başkomiser içinde bir hafiflik duydu, farkında olmadan mutluuydu ve bu yeni duyguyu anlamaya çalışıyordu. Çığ bir mutluluk dediğildi bu, mutsuzluğunun en derininde bulmuştu çünkü onu. Gelmiş geçmiş bütün kederlerinin içinde atıyordu bu yeni mutluluğunun nabzı. Gün ağarmak üzereydi.

elini kaldırdı, “Buradayım amirim,” dedi. “Buyur gel!”

Behzat Ç. hızla o tarafağıttı, Fehmi’nin gözbebekleri kaymıştı, gülüyordu, kafası o kadar güzeldi ki durumun ciddiyetinin farkında değildi. Başkomiser kulağına doğru sert bir tokatattı Fehmi’nin, kafasını kaldırıncı bir daha vurdu. Fehmi’nin adamları doğrulacak gibi oluncu “Hişsi!” dedi Akkaba onlara, sonra masadaki konsomatrislere döndü, “Siz başka masaya geçin,” dedi. “Kalk hadi kalk!”

Fehmi, “Amirim ayyp oluyor herkesin içinde,” dedi.

“Amirini işkeyim Fehmi! Ben seninamirini işkeyim!Ben size ne dedim lan! Ben size ne dedim! ‘Silahı kim aldysa cinayet büroya getirsin’ demedim mi! ‘Bir şey yapmayacağım söz,’ demedim mi! Sen benim sözümü yediğimi gördün mi lan bugüne kadar!”

“Öyle amirim!”

"Ülan o zamaniye çocuğun çocuğüneline silahi tutuştuşunu bana gönderiyorsunuz! Bana niye çocuğu çocuğu dövdürüyorsunuz, silah kim gönderdi diye!"

"Amirim durum öyle değil, dur anlatayım!"

"Anlatma Fehmi! Anlatma amına koyaym! Bana masal anlatma! Silahi kim aldı lan! Onu öyle, silah kim aldı!"

Fehmi öüne baktı, "Huh" diye nefes veriyüzünü svazladı, kendine gelmeye çalışıyordu, ellerini ki yana kaldırıp "Yemin ederim," dedi, "Yemin ederim ki bana masal vermedim, ben biliyorum silahi kimalındağın.Sen öylelahber yolaçayna, ben de dedim ki bizim yeğenlere, ana bakıyüzleri burada,yüzleri burada, demedim mi lan! 'Silahi kim aldysa söyleyengitirsin, Behzat amirime gönderelim, bu iş büyümesin' Gece vakti geçiyince, benim büfeye bırakışlarzula, ben de sabahgindince gördüm!"

"Bilmiyorsun yanı silahikimin aldığını!"

"Yok amirim."

Behzat Ç. Fehmi'yi esnesinden tutup kafasını masaya vursa, meye tabaklarının üstüne, kaldırdı bir daha vursa, "Bensizin yolunuze yer miyim lan Fehmi! dedi. "Sızbanayol yapabilir misinizlan!"

Adamları tek tek tokatlayıp "Alın bunları, alın!" dedi. Behzat Ç.'nin arkasındaki polisler masadaki adamları kollarındın çekipaldılar. Behzat Ç. hırslını almadı, gitti Fehmi'nin ensesine bir tanehada vurdu, herkinden. Fehmi'ona döndü, yüzüne ezik bir çilek parçası yapışmıştı, "Amirim sana yakışmıyor bu hareketler!" dedi. "Başkası yaparsa neyse, sen usul racon bilen adamsın, sana yakışmıyor."

Ben üzüldüğüm zaman ağlarım, sevdiğim zaman da gülerim. Çünkü ben insanım, senin gibi makina değilim.

Mehmet Ali & Akşamerası

"Siktir lan! Siktir!"

Masada on sekiz yaşlarında bir genç vardı, ortadan biraz zıtlıyordu boyu, zayıf, kolları vücuduna göre uzundu sanki, gözlerinde endişe okunuyordu. Polisleri biri onu da kolladıdan önce, "Onu bırakın," dedi başkomiser. İhan'a döndü, "Müdüriyet nerede İhan?" diye sordu. "Yalnız konuşacağımız bir yer ayarla."

"Buyur amirim," deyipoli gösterdi İhan.

Behzat Ç. başyılışaratedince, genç adamonun öüne düştü, keni geçtiler. Behzat Ç. müdüriyetin kapısını kapattı, döndü bir tane tokat attı gence.

"Ben sana bu adamlarla gezmeyeceksin demedim mi lan Yılmaz?" dedi. "Ha! Demedim mi!"

Yılmaz öüne bakıyor, hırslından tırtıyordu. Üstünde tiril tiril bir beyaz gömlek vardı, üstten iki düğmesi açıldı, altın bir kolyezüküyordu boyunda.

"Cevap ver lan," dedi Behzat Ç. "Cevap ver!"

Yılmaz gözlerini kapatıp dişlerini sıkıştı, başı öüneydi, "Allah razı olsun," dedi.Sesi birazcıktaevce ağlamakı çıkıncakendintotayılayıpbaştanaldı, "Allah sendereziolusun," dedi. "İşe soktun, ki işi yerğün çalıştım, imnazmıssan sor, her gün çalıştım. Gece dörtte halle gitmişkamsı dokuzdapaızan bıraktım. Bütingün sırtımda küfe penden, ama tezgahının bana verdiği para günde en fazla 100 lira."

"Günde 100 lira az para mı lan! Ayda 3000 lira yapar. Adam olana çok bile! Ama yokben cigarıkıçkeçmiş, vicişkeçmiş,karılara geleceğim derseni o zaman yetmeztabii!"

"Ağlı o zaman ne olacak, biz yaşamayalım mı! Bizim arabamız olmasın mı! Biz arınmaçtık mı bir cigara içemeyelim mi, bir viski içemeyelim mi, bizim manitamız olmasın mı, biz evlenemeyelim mi! İla ki kanaat sürünelim mi bu mahalledeöldüğük diyel Banabanun cevabını ver!"

Behzat Ç. söyleneleri kafasında tırtıyormuş gibi gözlerini kırıştı, o anda çok güçlü bir öfke dalgaı hücum etmişti sanki beynine, salıcı bir öfke. Masanın öündeki deri koltuğa oturdu, Yılmaz'a da "Otur," dedi. 216 paketi tuttu.

"Eştajırullah dayı," dedi Yılmaz.

"Al!"

Yılmaz sigarayı aldı. Başkomiser sigarısını yalmaya çalışınca cakmıştı onun elinden alıp kendi yakıtı sigarısını. Elderi tırtıyordu sigarayı içerken, gözlerini yerden kaldırıyorordu.

Behzat Ç. sigarısını yaktı, "Bir bana bak," dedi Yılmaz'a. Yılmaz başını kaldırıncı, "Başka türlü nasıl yaşayacaksınız?" diye sordu. "Bu çağılların yanısında nasıl yaşayacaksınız! Bu adamların torbacısı olacaksınız, ayaklı olacaksınız! Yarıncı gün cebimde 10 gram esya bulacağım, 12 yıl ceza yiyeceksin. Süreçğin keyfi 10 gün, yiyeceğin ceza 12 yıl! Yerlerde yatacaksın, tuvalet temizleyeceksin, her gün aşağılanacaksınız! Yirmi yaşında içeriğereceksin,otuzyaşında olacaksınız! Seni gören eli yaşında zannedecek."

"O zaman ya pazarcılık yapıp süüneceğiz ya da hapse gireceğiz. Bize başkayol yok mu bu hayatta!"

"Yok amına koyaym! Yok! Ben mi yarattım bu ülkeyi! Ben mi kurduğum bu düzeni! Ben sana iş bulacağım dedim, gittim buldum, adamlara da 'Bu genici ezmiyen, hakkını verin' dedim. Kacacağın en fazla üç bin lira!"

"Ne kadarlık iş bulayım! Üan bankaları borçludur otomatik ödüyorsa, benim cebimde de üç bin lira"

kalyor heray. Ben de üç bin liraylağecişiyorum."

"Senin ağırlığın vardayısın,İhan paraya ihtiyacın yok. Seninleçkin parazaten. Sendeğin verer oturunun kalksın, kimsen cebimde beş kurus almasın. Ama bızfarklıyız, bizim cebimde para olmasın hemen it muamelesi yapılar!"

"O duruma düşmeyeceksin o zaman kendin!"

Başkomiser bir şeyler daha söyleyecekti ama sustu, az evvel söylediyöşler gülmüçğünümüştü bir an gözüne, neden uğrayıyordu ki bütün bunları, ona mı kalmıştı insanları düzeltmek. Bütün hayatı başkayırkacekmeçmişti zaten, o bir suç çözüme kadar on tane yeni suç işleniyordu.Çok yorgundu, belki de bir kenara çekilmeydi artık. Yaptığı işe gerçekten inanları brakılmaydı yeri.

Az evvel sahnedendiriliren kadının çın çın öten bir sesle, "Basiretli! Sunepe!" diye bağırıldığı işiti kulisten. "Sen kimsin lan İhan sen kimsin!Sen benimlenasil konuşuyorsun?"

"Yeliz bağırma Allah'ını seversen."

"Bağırın lan! Bu mu senin sanatçoya göyn! Eskiden mekamların bekancındaydı, seninbizi sızından korkan pezevenkler garson bile yapmazdılar. Benim de bir ağırlığım var bu âlemde."

Behzat Ç. yakıştı sigarayı masanın üstündeki tabakta söndürdü. Sonratıbağ, Yılmaz'a da uzattı, "Seçimi yapacaksınız!" dedi. "Artık sana karışmıyorum. Bak senin baban çok delikanlı adamca, hasbelkader birini vurdu, uzun ceza yattı, çok çile çekti. O kimseneye ağı emiyen adamgenisi için berle konuşt. Seni babanın hatrına iki sefer görmeğinden geldim, üçüncüde alırım, tutarkulağında sikeeratım sağdı. Şimdi üstünde esyavarsa bana ver, çik git."

"Yok dayı üstümde bir şey."

"Ver lan yer! Köşede Yunuslar var, ince arama yapıyorlar. Bedavadan paket olmalı!"

Yılmaz donundan çıkardığı poşetleri hızla masanın üstüne çarpıptı. Başkomiserin suratı asıldı, masada 5'ergramlık dört paket orıncıydı. Kapının tıklatıldığını duyunca poşetleri alelacele cebine attı. İhan kapıyı hafifce aralayıp başını uzatmıştı, "Amirim gelebilir miyim?" diye sordu.

"Gei İhan gel!"

İhan, Behzat Ç.'nin karışına oturdu. Hemen arkasından tepsiyle bir komi bir de garson girip odaya. Garson kominin elindeki tepsideki iki kadeh rakı, gereç, meyve ve peynir indirir önderindeki sehpa. O kadarhızlı gelmişti ki bu hadise Behzat Ç. bir şey dememiş, silah işi çözüme kadar içmeyi nidesi yortu hâlbuki. Başkomiserin tedirgin yüz ifadesini gördü. "Ne zamandır uğramıyorsun?" dedi İhan. "Bir kadeh rakomızı iç gözünü seveyim."

"Evyallah İhan. Sigarayı tabakta söndürdüm, kusura bakma."

"Yasenin Allah'ınakurban, lafi mı olur?"

İhan hızla kapıyıarıyıncı "Oğlum cabukluk tabağı getir!" diye seslendirdi. Behzat Ç. rakıyıarkı arkaya ikiyudumda içti. İhan rakıyıatazalemek isteyince elini kadehin üstüne kapadı, "Yeter," dedi. Gözlerini iaretve basparmaklarıyla ovdu, derin bir nefes aldı. İyi gelmişti, müzminbaş ağrısının hafifafindindiğini hissediyordu. Sahnedin indirilen Yelizhâllâ kuliste bağrıy çagnıy, kendin tutmaya çalışan garsonların arasından sesini İhan'a duyurmayacağılıyordu. İnce bir baş ağrısı yıkladı yline.

"O İhan kim?" dyordu Yeliz. "Onun bana verdiği. Benim eskiden kuliste doküyordular, sahneye çıkırlardı. Ben basıpa geçeyim diye.Cimri pezevenk! Sahnenme bildüğü yetmiyormuş gibi bir de iki şişe"

viskinin lafını etti"

İhan odandan çıktı, suratında büyük bir öfke parlamıştı birden, "Ben sana viskinin lafını etmedim!" dedi. "Ben böyle bir insan mıyım lan! Az iç dedim sadece!" Akkaba, Behzat Ç.'nin yanına geldi, "Aga Fehimleri ne yapalım?" diye sordu.

Aralık kapının özeteninde kadının cıyıldaması duyuldu: "Sus!Cimri! pezevenk!"

"Emniyete götürülmeyi, zulaya çekin.Ahlak büroya da söyleyin, kimlikleri toplanın arasındın kurtulup üstüne yürümeye çalışsınız. O itiş kağısı esasında göğüsleri dekotesinden her an fırlayacakmış gibi oluyoruz.

Yeliz, Behzat Ç.'nin lafı duyunca, "Ne!" diye bağırdı. "Sen kime karı diyorsun lan!"

Behzat Ç. onun bu lafı içteceğini ummamıştı, çok güçlü bir kulak vardı demek ki kadında, birazmahcup hissetti kendini. Dikkatle baktı ona, ateş saçan mayı gözleriyle garsonların arasından kurtulup üstüne yürümeye çalışsınız. O itiş kağısı esasında göğüsleri dekotesinden her an fırlayacakmış gibi oluyoruz.

İhan telaşa araya girip "Amirim kusura bakmal!" dedi.

"Sen kime karı diyorsun lan! Sen kimsin hayat?"

Ahlak bürodan afi polisibu lafı duyuncabiridenonun üstüne yürüdüleri, kaşlarını çatıpdiserileyi sıkıms, her an saldıracakmışgibi bakıyorlardı.

Behzat Ç. "Bırakın," dedi polislere. Yeliz'e dönüp mümkün mertebe sakın bir sesle, "Hanmefendi bağmayın!" dedi.

"Demim karyıdk, simdi hanmefendi mi olduk? Benı karı diyenadamlar tipine bak, bunun nesı polisi! Mağara adamlı bul Bu mu emniyet teşkilatı, bunlar mı huzuru sağlayacak!"

Behzat Ç. sinirlendi, böyle bir tepki beklemiyordu, "Bak bağınır durma!" dedi. "Hakaret etme! Alırım seni!"

"Al lan al!" dedi Yeliz. "Almazsan adamdeğilsin! Bak herkese söylüyorlur, mu adam beni almazsa adam değil!"

Behzat Ç.'nin bir an güleceğini geldi, bu kırk yaşlarında gösteren kadının gözünde başka öfkesinde samimi ve coşkulu bir hal vardı.

Ahlak bürodan bir memur, "Hakaretten işlem yapalım amirim," dedi.

"Yapın lan! Yapın! Çok korktun! Yapmazsanız aminıza koyaym!"

Memur, Yeliz'e bileğinden yakalayıp çekince Behzat Ç. araya girip, Yeliz memuru ırmalamaya çalışırken onu tuttu. Yeliz topuklu ayaklarıyla sendeleyince duvara yapıştılar. Behzat Ç. elinden kurtulmaya çalışın Yeliz'i zor zaptedyordur, bıraksın memura saldıracak mevzu büyüyecek, bırakmasa durum şakışık görünmeye başlayacaktır, "Gözünü seveyim bir sakın dur!" dedi,

"Ne sakın duracağın lan! Bırak beni! Taciz etme! Programın içeri ettiizattın! Benim burada dinleyenlerimvar!"

"Sıra program yapma diyen yok! Alacağımızı alıkz zaten. Bir kimlik kontrolü yapıp gödeceğiz. Öndan sonra devam edersen programna."

"Sahiden mi?"

"Evet. Kimseyi arıyormuş gibi görünmeyin."

"Bırak. Ben kimseye saldırmıyorum. Ama gerekirse kendim savunmamı bilirim."

Yeliz üstüne başına çeki düzen verdi, "İstersen programa kal," dedi. "Musikinsancabir sanatır, sana iyi gelir."

"Gerek yok biz geldim, görevdeyiz."

Yelizbirdenbire o öfkeli halini bırakmış, şuh bir tavırla konuşmaya başlamıştı. "Görevin bitince gel o zaman," dedi.

"Tamam,geliriz."

"Sizin için bir şarkı söyleyeyim en azından bu akşam. Yok mu istediğin bir şarkı?"

"Yok, sağ ol."

"İstebir şarkı ya, nevar yanı, bu kadar zor mu? Benim repertuarım genişir."

Behzat Ç. birazduşündüktensonra, "Sorma Ne Haldeyim," dedi.

Yeliz arkasından döndü, "Duydun mu Vecdî" diye seslendi. Vecdî uzun zamandır Yeliz'e çalışsordu, onun kemancasını almıştı. Altmış yaşlarında, gözleri çukura kaçmış, mahzun duruşlu bir adamdı. İnceden gülmüşü, hayatta başına gelmekmiş kalmışsı adamların sakılgıne benzer bir hal vardıüstünde. Bütün bu kavga gürültüsü sürenken her aradıydı ama hiç, belli etmemişti kendini.

"Duydun mu Vecdî!" diye yineledi Yeliz. "Sorma Ne Haldeyim. Bütün şarkıları söyleyeceğim bu akşam, bir tek onu söylemeyeceğim. Sorma Ne Haldeyim yokbu akşam. Bu akşam bütün şarkılar var, birttek o yok. Sizin için yok. Sadecce sizin için yok. Onun yerinebu akşam Ben İnsan Değil miyim'i söyleyeceğiz. Mağara adamları için söyleyeceğim,Ben İnsan Değil miyim!"

Yeliz sırtını dönüp elini sallaya sallaya kulsteki odasına yürüdü, Vecdî peşinden girdikten sonra da kapıyı sertçe çarpı.

Behzat Ç. çevresindeki polislere, "Yürüyün yürü," dedi. Onlarla beraber yürüyün İhan'a döndü sonra, çok sessizce. "İhan bu kapıyı nereden buldunuz," dedi. "Bu ne ya?"

"Asıl solist emekli amirim, bir haftalığına analıstık. İdare et bu seferlik, birdaha iç veremeyeceğim zaten."

"Yok, iş ver, kimsenin emkeğileyi dınyamayıl da... Ama bu senin bir cenedir?"

"Sorma amirim. Kimse iş vermiyor bana, ben veriyorum, yediği önde yemediği arkasından, her şeyini alıyorum, dörtüldük ötele de yerleştirdim, yine buharı cimri pezevenk diyor. Başka mekânı olsa çekir bana bir karnı, beni biliyorsun, saygısız sanata."

Behzat Ç.'nin devresi emekli bir müdürün soğuk hava deposu vardı, acil durumlarda zula olarak kullanılıyorlardı orası. Bülceci Fehmi soğuktan beyazsa kemış suratıyla Behzat Ç.'yi görünce yemiller etmeye başladı hemen, aklılı adamlar. Yegenlerinden birini oştı, tokatladı onu, "Arkadaşını ele vermek istemiyor," dedi. Adam ispiyon etti demesinler" diye ona söylotti silahlı alan.

Silahlı Tugay diye biri almıştı, hissettikten yirmi kadar dosyası vardire ortaktan kaybolmuştu. Ama polis birini bulupay gerçekten niretlediğise nerere eveo ödüllüğüne kadar Behzat Ç. araya girince kadar birkaç ekip çoktan tedbir almıştı çevrede. Kapıyı

kırp girdiler ama Tugay'ı bulamadılar, Hayalet on dakika sonra kömürükleni plardı onu. Ekip araca giderken polislerinuyumruklarından korumak için kolaryıla yüzünü kapatmıştı. Behzat Ç. araya girip Tugay'ı kendi bileğinekelepleçledi. Ekip araca Hayalet'in başka kimseyi almadı, "Çabuk yürü," dedi ona da.

Arabaya Çubuk Çayı cıvarında, Devlet Su İşleri arazisinde tenhar bir verşektler. Behzat Ç. keleşeyi çözdü, "Nasıl aldan lan!" diye sordu. Tugay ufak tefek bir gencit, Harun'un yanında pırgibi kalırdı. Korkudan titreyen bir sesle, "Amirim ben o ağbının polsı olduğunı biliyordum," dedi. "Bilsem alırmı mıym? Ben onu gece vakti gördüm mahallede, elinde bir poşet vardı,spor ayakkabı poşeti. Biryerinadresini sordu, söyledim. Takip ettim, kafam da güzeldi, torbayı elinden alıp kaçayım dedim, yakaladı beni. Üstümde demir vardı emanet, onu kafasına vurdu. Düşünce torbayı aldim, silahlı sonanda gördüm belinde, onu da aldım. Poşetten ayakkabı klmadı zaten."

"Ne çıktı?"

"Yemek çıktı. Sonradan öğrendim, burada o polis ağbının hanımını bir akrabası varmış yoksul, ona yemek getiriyormuş. Ben silahlı kabzasındaki Türk bayrağını görünceanladımopolis silahlı olduğunı.Sonra bakım mahalleye polisler döküldü, ilice korktum. Gittim Fehmi Ağbı'yanılatım durumum. Bizim de ak raba oluyor baka tarafından. Kızda bana. 'Silahlı getir,ortaktan kaybol' dedi. Ben bir çok özkilde hallederim bu işi dedi. Durum bu ağı. Çok özkilde derim. O komiseri getir, ondan da özür dileyiym."

Behzat Ç. onu emniyete götürmedi, ifadesini telefonda yazdırıp hastaneye getirtti, imzalattı. Doktor raporu alıp savcılığa gönderdi. Mahkeme tutuklanıca da İnfaz Bürodan afi memurla cezazevine yolladı.

Ekip araca binmiş adilyenden çıkmak uzereyken Harun'u gördü. Daha olayın olduğu iki akşam onu zorla evine yolladı, "Bu iş çözülene kadar ortaltık gözükmek," demişti. Harun arabanın önünü kestti, iki sefer kaportaya vurduyleyle. Behzat Ç. motoru kapatıp indi.

Harun, "Bana böyle bir şeyi nasıl yaparsın!" diye bağırdı. "Ben o adamı gormedim, suratına bakmadan, o adamı nasıl yollarsın cezazevine?"

"Yollarım."

"Herkesi kırın geçirdin, bir tek silahlı alana tek fıke vurmadın değil mi?"

"Evet."

"Niyel?"

"O silahsenindi, ne olursa olsun silahlını veremeyecektin!"

Harun elini saçlarında gezdirip sinirle güldü, "Öndan değil," dedi. "Sen çekilirdi o ilice namazıu hıdkesini, öndan değil. Ben onu gıcaklara birsozverdim, silahlı alana bir şey yapmayacağımı diye. Şimdi de o sözüni tuttum, namın yürüdü, Behzat Day Behzat Day... Yürü bakalım. Silahlı kapıran polisi ede amasılıla alana birşey yapmadı, day çok büyük adam, day çok taşkılı adam."

Harun alkışlamaya başladı, "Bravo," dedi. "Bravo."

"Şimdi beni suçlamaya kalkma! Ben gerekeni yaptım!"

"Gerekeni yapmadın! Sen bir sıkıp attın! Gereken her şeyi sıkıp attım mı! Bu hayatta gereken her Harun Sınanoğlu'nu sıkıp attımsı mı!"

Behzat Ç. onu yakasından kavradı, "Ne diyorsun lan sen!" dedi.

Harun kendini kurtarıp "Yeter be yeter!" diye bağırdı. "Beni ezdiğin yeter! Sendecere ezdiğin,azışadıldın,insan seninle bir olmamı istemem verdim zaten, başka kimseye gıcaklanıyordun. Her kende kafan, hep kendinlaşınıydın. Düşündüm mü bir sefer ben ne hissediyordum diye?"

Çiğ bir
mutluluk değildi
bu, mutsuzluğunun
en derininde
bulmuştu
çünkü onu.

Benim silahımı alıp alınması senin siçinde miydi
seni? Bir haftadırşu pavyorsun? Bir oradan bir
buradasın! Ona tokat, buna tekme, öbürüne tehdit!
Uğankuşa kadar herkesi tehdit ettin bir haftadır,
herkesendine birders verdin"

"Seniñicin yaptım bunu! Seni korumak için!"

"Benim için mi?"

"Evet! Senin için! Ulan silahını kaptdırn, bütün büroyu
rezil ettin! Ben sanabunu yanstım mı! Bensana hiçbir
şey dedim mi?"

"Demedin! Sorun da bu zaten. Sen bana hiçbir şey
demedin! Benim silahımı aldılar, benim hayatımı bitti.
Amaöyle olunca sen bir canlandı, sanabilir enerji
geldi, sanabilir yaşama sevincigeldi. Benseni çok
iyi tanıyordumşö. Senin bu silah işini zerre kadar
umursamadığını çok iyi biliyorum. Sen bir iş ciddiyde
aldın mı susarsın ağbı, konuşmazsın. Ama sen sürekli
konuşup duruyorsun bugünlerde. Sen bütün hayatın
boyunca bu kadar konuşmadın be, bu hafta konuştuğun
kadar konuşmadın. Benim ne hale düştüğümü
önemsiyor musun? Kaç kişi geldi, benle konuştu.
"Hepimiz polisiz, hepimizin başına böyle bir şey gelebilir"
dedi, "üzülm'e" dedi. Sen ne dedin, hiçbir şey. Herkesle
konuştun, bu Ankara'da ne kadar it çakal varsa hepylesi
tek tek konuştun, bir tek benle konuşmadın. Sadece
öyle pis pis baktın, sana küfretnmiş gibi. Bu mu ağbı
kardeşlik? İnsan bir sefer de 'Üzülme Harun, ben senin
yanındayım' demez mi ya! Ben senden silahı istemedim,
silahı alana da istemedim. Ben senden birazcık anlayış
istedim, sendentek istediğim bıydı. Bir sefer elini
omzumza koysaydın, 'Üzülme kök' deseydin... Ne
okludu. Bu yeterdi ağbı, bu yeterdi bana!"

Behzat Ç. o anda neye uğradığını şaşmıştı, Harun'un
gozayşlarıyla silanan suratınabaktı. "Ne ağlıyorsun
herkesin içinde, saçmalama!" dedi.

"Ağlarım lan! Ağlarım!" dedi Harun. "Ne olmuş! Ben
üzüldüğüm zaman ağlarım, sevdiğim zaman da
gülerim. Çünkü ben insanım, senin gibi makina değilim."

Harun elinin dışını Behzat Ç.'yesallayıp döndü hızla
yürüdü. Başkomiser onun arkasından uzunsüre baktı
veleğinde bir şeylerin kopup dağıldığını, parampaşa
olduğunu hissetti. Bekli de bunun nedeni,Harun'un
haklı olduğunu bilmesiydi.

Ulus'a gidip pasalarını içinde bir birahaneyle girdi, sokağa
bakan uzan masalardan birine oturup bir şey söyledi.
Hızlı hızlı içtiği biralarileyi gelmişti onayı gelmişti ama
bununğecici olacağını biliyordu, o parampaşa ruh
halinin gerek geleceğini çokiyi biliyordu. "Veacaba" diye
düşünüyordu. "Ben insanlıkten öktim mi, benim içimde
hiç mi duygukalmadı, sahici, sıcak bir duygu."

Karşıda bir balkondan pervazına etmek parçaları
ufalanmıştı. Elektriktellerinden havalandır şerçeler
etmek kırmıtları yemek için pervazın üstünde
tedirgince ilerliyor ama en ufakdüşünüde hemen
korktu havalandır, yine tellere konupdurdu. Dalkıllarına
böyleylelenip durdu bu olay. Behzat Ç. gözlerini
şerçelerden ayırmıyordu. Neredeyse, "Yeter! Birazessiziziziz!" diyecekçevresindekilere.

Tam olarak ne zaman hatırlamıyordu ama gece ilhanın
pavyonunda bulmuştu kendini. Garsonlar çevresinde
koşturupdunuyor, ilhan sürekli bir şeyler anlatıyordu.
Sahnedeyine Yelizvardı. Bir şarkının ortasında nota
sehpasının kenarına koyduydı viski kadehini kaldırdı
Behzat Ç.'yiselamandı, o da rakıkadehini kaldırdı. Şarkı
arabada, "Amirim sizin için ne söyleyelim bu aşkım"
diye sordu. Behzat Ç.'nin aynı numaryazı gelmeye niyeti
yoktu, cevap vermedi. Ama Yeliz ne dediğini bilmiyordu.
öyle ki başkomiserin sessizliğıyıkışıkca kağıtları
başlamıştı artık. "Ben insan değil miyim?" dedi sonunda.

Yeliz, "Duydun mu Vecd'i" diye sordu. "Ben İnsan Değil
miyim? Ama maalesef o şarkı yok, bu aşkım bütün
şarkılar var, birtmek o yok. Sizin için yok.Sadeceesizin
için yok. Evet, Sorma Ne Haldeyim."

Vecd'i kemanyla Sorma Ne Haldeyim'e ustaca bir giriş
yaptı. Behzat Ç. birazaldın, biraz kederli bir ifadeyle
dinlemeye başladı şarkını, büyülemiş gibiydi. Yeliz'in
sesiçok güzel olduğundandegil, bambaşka bir şey vardı
o sestey, o tawda, sanattan dahaderin,insancabir şey.

Programın sonuna kadaroturdu başkomiser. Yeliz
sahnedin indikten on dakika sonra onun yanına geldi,
"Hani görevin bitince gelecektin?" diye sordu.

"Yeni bitti."

"Eee!"

"Sesin buralar için çok iyi."

Yeliz elinin dışıyla ağzını kapatıp uzununuz güldü.

"Bunu herhangil bir söyleyimi, dedi başkomiser.
"Yirmi beşyirmi buralarda şarkı dinleyen biri
söyliyor."

"Bana mı yörüyorsun?"

"Hayır."

Yeliz, gözlerini Behzat Ç.'den
ayırmadın bir sigara götürdü
dudagının kıyısına, "Hayatında kimse
var mı?" diyeyordu.

Başkomiser sigarayı yakıp "Yok," dedi.

"Yörüyorsun işte."

"Hayır."

"Ne zamandır hayatında kimseyi?"

"Uzun zamandır."

"Ne kadar uzun zamandır?"

"Beş yıldır."

"Neden?"

"Beni kim ne yapсын?"

"Orası muhakkak da, sen ne yaptın
peki beş yıl?"

Behzat Ç. öüne baktı.

"Pek otuzbirizi birtipin de yok,"
dedi Yeliz. "Ne yaptın beş yıl, sadece
orospularla mı birlikte oldun?"

"Ben öyle delyorum. Bu işi para için yapanlarda
dürüstgeliyor bana."

"Ben öyle bir şey yapmıyorum."

"Biliyorum."

"Nereden biliyorsun?"

"O işi para için yapacak birine benzemiyorsun."

"Hayatında hiç mi kimse olmadı?"

Behzat Ç. öüne baktı, uzun süre cevap vermedi ama
Yeliz ısrarla bir cevap bekliyordu.

"Oldu," dedi sonunda başkomiser. "Karım vardı,uzun
zaman önce boşandım. Biri daha vardı ama artık yok
Oldu."

"Neden?"

"Boş ver.Sadece sesiniğiz. Bunu söylemeye
çalışıyorum. Başka bir şey yok. Ben basit bir adamım,
herşeyi söyliyorsam, herşeyi söyliyormuyur, başka bir
şey söyleyemem."

"Yetenek mi? Hah ha ha!"

Yeliz yelineelin dışını ağzınağzotuktukü, gözleri
yaşarına kadargüldü.

"Boş ver," dedi sonunda. "Boyle lafları çok duydum
ben. Yeteneğimin yansırsı pezevenğin biriyüzünden
hebaettin, aşk yüzünden. Diğeryarınsı da içkiçik
yüzüettim. Geriye kalan bu enkaz işte. Şu an bambaşka
bir yerde olabilirim. Ama artık umursamıyorum."

Yelizingözlerini bir keder dalgasıçığı, "O kadar
yalnız mı ölemiş hiç ölmemiş gibi olacağım," dedi.
"Yokkükümü birtmek üçüncü şif" pavyonların sahipleri
farkedecek, o da programı çıkaracakkimseyi
bulamadıklarıunda, hani diyeceler ki sıra program
yapan çağır bir karıvardı, sürekli viski içirdi, ne oldu
ona? Oldu. Allah takırsatırın affetisin. Aslında sesi de
fena degildi."

Behzat Ç. toparlanıp gitmeye hazırlanan orkestraya
baktı, "Bana da böyle bir şeyler söylerler herhalde," dedi.
"Ben de büyülenmiş yokuğubir tekme tekliftaktı üç
beş kişi farkedir, onlarda Bu onayet birounun başında
sürekli sigara içen aşık sarı bir herifvardı,
ne oldu ona?" derler. "Oldu." "Vahvah,
aslındaşay adamdı.Aslında... Her şeyi
anlatan kelime de bu, biliyormusun.
Aslında..."

Yeliz dirseğini masaya dayayıp Behzat
Ç.'ye yaklaştı. "Aslında iyi adamsın,"
dedi. "Ama seni tanımak lazım. Böyle
ilk bakıştan anlayışmıyor."

Yeliz elini Behzat Ç.'nin yüzünde
gezdirdiyordu, başkomiser kendiniğeri
çektı, derinbir nefes alı kalı.

Yeliz, "Ne yapıyorsun?" diye bağdı
arkasından.

Behzat Ç. döndü, "Yörüyorum," dedi.

"Birazcentimlen ol, üstümü
değistireyim, beni de eve bırak."

"Evlere servis yapmıyorum."

"Kazma henf. Hödükl! Senle
konuşanda kabaahatzaten. Seni
insan yerine koyup konuşandahata.
Hayvan!"

"Şaka yaptım," dedi Behzat Ç.
"Ara sıra yaparım. Arabada bekliyorum."

"Hangi araba? Nereden bileceğim
hangi araba?"

"Pavyonun öüne çık, otuz metreden anlarsın ekip
aracı olduğunu. Park yazısı levhasının tam öünde."

"Beni seviyor musun?"

Behzat Ç. bir an durdu, "Hayır," dedi.

"Geliyorum o zaman."

"Geliyorum."

"Bok geliyorum."

Behzat Ç. arabada bekledi, Yeliz yarım saatsonra geldi.
Yanına oturup "Bak geldiysem yanlış anlama," diye
başlayan uzun bir konuşmaya girişti. Başkomiser onu
dudaklarından öperek susturdu. Yeliz kendiniğeriçeki
bir tokatattı, "Pis herif," dedi. "Buna ne hakkan var."
Sonra birden durdu, o öptü Behzat Ç.'yi.

Başkomiser o zaman için bir hafiflik duydu, farkında
olmadan mutluöyde ve bu yeni duyuyu anlamaya
çalışıyordu. Çiğ bir mutlulukdeğildi bu, mutsuzluğun
bir çeşidi. İlk defa bu mutluluştı. İlk defa bu mutluluştı.
Gelmışti bütün kederlerinin içinde atıyordu bu yeni
mutluluğununabız. Gün ağarmak üzereydi.

SELÇUK
ALTUN

"TÜRKÇE YAZAN ŞAİRLERİN YÜZDE DOKSANI CAHİLDİR"

"Muzafer İlhan Erdost'un anısına"

5001- WhatsApp dışında sosyal medya nam arena da yokum. Mesajlarımda asla emoji kullanmıyor, sözcüklerle duyguları ifade edebildiğimi düşünüyorum. Ne zaman emoji destekli bir mesaj alsam, aklıma dumanla haberleşmeye (çalışan Kızılderiiller geliyor. Şair ve yazarlardan emoji ile iletişim almayı işe yarıyor.

5002- "Küçük Iskender Kitabı"ndan - Haz. Halim Şafak:

"Ne şair, şair, ne dergi, dergi. Sayfa dolduruyorlar. İsim olsun da kim olursa olsun mantığı Şair de aman çıkın da nereden çıkarsa çıkın yolunda. Al takke, ver külah. Ondan sonra Türk edebiyatı ilerlemiyor. Şans diyorsun, bir şairin şansa değil yeteneğe ve bilgiye ihtiyacı vardır. Bireysel ve toplumsal gurura ihtiyacı vardır. Bedenine ve ruhuna inano olmalı. İçini boşaltmadığı kelimelerle yazan bir sürü adam tanıyorum. Aziz Nesin, "Türk halkının yüzde doksanı aptaldır" demişti. Ben eklemeliyim: Türkçe yazan şairlerin yüzde doksanı cahil. Bu noktada dergiler, indibindi. Başka bir işe yararıyorlar."

5003- "Buluşmalar"dan - Ferit Edgiz: Bir Ressam Ölmüş Diyeler - Adnan Varınca
"1958'de, Paris'e gittiğimde, Adnan'ı orada buldum. Hem de sokak ortasında! Saint Germain bulvarında karşıma çıktı, elinde fotoğraf makinesiyle. İlk bakışta, elinde bir fotoğraf makinesiyle gülere üstüme üstüme gelen bu kişiyi tanıyamadım. İyiye yaklaştığımda, bu sokak fotoğrafçısının Adnan Varınca olduğunu ayımsayabildim. Paris'te yaşamak, Paris'in havasını soluyabilmek, bu kentte yaşamın yüz elli bin ressamdan biri olmak için, bulabildiği tek geçim kaynağı, kilisenin ya da Flore, Deux Magots kahvelerinin önünde, turistlerin fotoğrafını çekmekti. Bir kahveye oturdum. Halinden hiç de şikâyetçi değildim. Yaptığı işle alay ediyordu." (Adnan Varınca da (1918-2014) iskanan ressamlardan...)

5004- "Bir Başka Coğrafyadan" - Cevat Çapan: "GİT MEDİGİZ ADALAR VARDIR"dan tadımlık Dublin'e ilk geldiğimde,

uçan seccadenen inermişim gibi karşılaşmıştı beni Brendan Behan. Nâzım Hikmet'i sormuştu bir pub'a girer girmez. Borstal Hapishanesi'nde okumuş onun şiirlerini, "Demir parmaklıklar arasından seyretmişim memleketinizden insan manzaralarını: Şeyh Bedrettin'i orada tanıdım"

5005- (Ş)ARAP!

5006- Yalnızca el yazmalarından mürekkep, loş ve lavanta aromalı bir kitaplık.

5007- "Benim İstanbul'u"dan - Doğan Hızlan
"Peki, nedir İstanbullu olmak? Başkasına saygıyı öğretmek, kimseyi rahatsız etmemek... Yemek yemekten konuşmaya kadar görgü kurallarına riayet etmek... Kentin

kültürünü özümsemek... Tarihini bilmek... Bu tarihin içinde İstanbul'da yaşamış olanların değişik siyasal dönemlerdeki tavırlarına da öğrenmek... İmparatorlukta bu yana Cumhuriyet de dâhil değişilen değişmeyen dengesi ni kurmak... Doğu ile Batı'nın imtiazının kıvamını tayin edebilmek... Samimiyetle laubaliliği karıştırmamak... Bir içki toplantının sonunda film koyma gibi bir cümle kullanmak... Akrabalar arası yüzlemlere bile telefonla müsaade almak... Habersiz yemeğe gelmek... Gelip de Allah ne verdiyse diye sofraya oturmak... Çat kapı lafını uygulamamak... Çeşitli müzikleri bilmek, dinleyebilmek, anlayabilmek... İroniyle alay karıştırmamak... Kahve kültürü yerine pastane kültürünü benimsemek... Bu şehirde sadece Müslümanların, Türklerin yaşamadığını, şehrin kozmopolit bir kültür olduğunu unutmamak... Felektin bir gece kaldırıp deyip komşuyu rahatsız etmemek... Kapalı yerlerde, lokantalarda, kafelerde yuksekselele konuşmak..."

Mesajlarımda asla emoji kullanmıyor, sözcüklerle duyguları ifade edebildiğimi düşünüyorum.

5008- Doğan Hızlan üstadin saydıklarının dışında başta trafik olmak üzere hiçbir kural tanımayan gürülhâr var ki onlara ben (P) İstanbullu diyorum.

5009- Edebiyatımızda kaynak, fotoğraf vbg kıstlı nedenlerle yaşamöyküsü yazmak zor zanaattır. İşbu ülkenin en iyi yaşamöyküsü yazan kim dersiniz, derhal Beşir Ayvazlı derim.

5010- Kazan Türkçesinde Atasözleri ve Deyimler - A. B. Taymas, TDK: -Çay çınayağı üç bulur, üçten artsa küç bulur. (Çay fincanı üç olur, üçten artarsa güç olur.)

-Gumürücü kümir. (Omrun ucu kömür.)

-Tatar bayasa katın ala, Uls bayasa cirkew sala.

Tatar zenginleşirse kadın alır, Rus zenginleşirse kilise yapar.)

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

5011- Kitap önerisi:

Efsanevi Yaratıklar – Alberto Manguel (Çev. Lâle Akalın) YKY / Bir Başka Coğrafyadan – Cevat Çapan, YKY / Uzağa Yürüdüm Yakını Buldum – Seyit Göktepe, Yitik Ülke Yayınları

5012- Afonizmalardan mürekkep bir roman (Deneyebilirim!)

5013- Küresel kültürüze: Schumann akıl hastanesine kaldırılınca Brahms'un evinden çıkmaz oldu. Onun karısınaşıktı; Clara konser turnesindeyse çocuklarına bakar, kütüphanesini düzeltirdi / Amerikalı şair Alan Seeger "Ölüme Randevum Var" adlı bir şiir yazdı, ardından Fransız Lejyonerler Ordusu'nda savaşırken öldü. / Paul Theroux'un, Elizabeth Taylor ile yaptığı söyleşiye göre menekşe gözlü divanın sevgili silsilesinde Nobelist Bob Dylan eksik değildir. / Bir mektubuna göre Balzac'otuz yaşlarındayken 26 gün boyunca çalışma odasından hiç çıkmadan yazmıştı. / Periskopun patentini almayı çalışan mucidi, Jules Verne'nin "Denizler Altında Yirmibir Fersah" adlı kitabından kopya çektiği iddiasıyla geri çevirilir. / İngiltere'nin ilk yayınevi olan Cambridge University Press, 1534'te kuruldu...

5014- Onlinealışveriş küresel şirketi Amazon'un "evlenme listeleri siparişi" için verdiği reklâma göre, bu amaç için 250 milyondan fazla nesne var stoklarında...

5015- "Conversations with Eugene Ionesco"dan – Claude Bonnefoy, 1966:
Soru: Edebiyat için bir umut kalmadı mı?
Yanıt: Umarım bir geçici son yaşıyordur ve edebiyat, Zümrüdü Ankaşuğibi küllerinden yeniden doğar. Ancak bu çok farklı olacaktır. Şu anda edebiyat ölüm döşegindedir, direnilebilir yeni bir formatla ayağa kalkabilir. Roman tükenmiştir. Şiir, hatta Saint-John Perse'nin şiiri bile sözcüklerle oynamaktan ibarettir. Tiyatro edebiyatın bir alt kategorisi durumundadır, bununla sahnede oynanan oyunların hayal gücü kısıtlı kişilere göre aralandığını kastediyorum. Hayalgücü yerinde kişiler için tiyatroya gitmelerine gerek yoktur. Aslında tiyatro bir seremoni, bir ritüel olmalıdır. Maalesef bir propagandaya alet edilmektedir.

5016- Yazarlık serüvenimin sevemediğim üç safhası:
Editör notlarıyla bebelleşmek / Yabancı yayıneverlerine synopsis (özet) yazmak / Sözde eleştirmenlerin yazdıklarını okuyamamak.

5017- Enformatik Cehalet – Nabı Avcı (6. Baskı):
1990 tarihli bu söyleşiden:
Soru: Ama bu sözüni ettiğiniz hastalıklı veya "durum", mesela resim sanatında kübistlerden beri yaşadığımız ve artık alıştığımız bir vaka değil mi?
N.A.: Çok güzel... Sadece resimde değil, edebiyatta, müzikte, mimaride, şehirclilikte, siyasette ve hatta bilimde de bu "odaksızlaşma"yı, bu parçalanmayı yaşıyoruz ve şaşılacak bir hızla buna alışıyoruz. Ama rahat değiliz. Yine de bir şiraze aramaktan kendimizi alıkoymuyoruz. İstiyoruz ki her şeyin bir başı, bir ortası, bir sonu olsun. Bir perspektifimiz olsun. Zaman ve mekân koordinatlarımızı geliştirebiliriz. Uzakla yakın, merkezle çevre, geçmişle gelecek arasında herkesin kabul ettiği aşgari bir fark olsun.

5018- Rodney Dangerfield'ten "evlilik üzerine":
-Karımın kıskançlığının sınırı yok, geçenlerde ajandamı karıştırırken "Mays kim?" diye gürledi.
-Karım benden uzaklaşmaya çalışıyor; geçenlerde çöpdüşan çıkarmamı istedi, çıkardım deyince de git ona göz kulak ol dedi.
-Karım geçen akşam beni kapıda erotik geceliğiyle karşıladı, maalesef o da eve dönmüdü.
-Aynı odalarda uyuyoruz, yemeklerimizi beraber yemiyoruz, ayrı tatillere gidiyoruz; karımla ben evliliğimizi sürdürmek için elimizden geleni yapıyoruz.

5019- Tolstoy Çehov'a "Senin oyunlarına ısınamadım. Şekspir de kötü yazmıştı ama senininki daha da kötü!" demiş. Çehov ise "Tolstoy ölünce edebiyat tepetaklak olacak" demişti. Haklı mıydı?

5020- 2020-Virüs salgını memlekettten trajikomik örneklerle sağlık katasıymızı mı ölçtü? Sosyal medyadaki (takma adı komik) gençlerin kimi şapталarına yüksek dozda alkol içtikleri, maskeleri kullanmadıkları, sosyal mesafeyi tutmadıkları,...

Ötaporreler

BENOİT HAMET

kimiyalnızlıklar
boşunadır
kimiyaşlar
bitmesi için yaşıyor...

küçük İskender

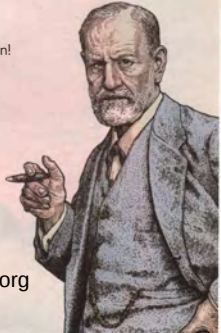
Bir daha asla ama
asla hayattan
kaçmayacağım,
aşktan da...

Audrey Hepburn

Kendi içine da!
Ruhunun derinliklerine in!
Kendini tanı!

Sigmund Freud

ÖMÜR ÜZEL

Duruşuyla, yaşam tarzıyla, zarafetiyle çizgisini korumayı başarmış sanatçılardan **ARZUM ONAN** ile koronavirüs salgını günlerini, nasıl bir sınavdan geçtiğini, yunculuktan sonra heykelle yönelişini, kentten kırsala pek çok kadının dünyasına dokunan heykel çalışmalarını, sanatın iyileştirici gücünü ve daha pek çok şeyi konuştuk.

“UMUT, YAŞAMIN EN ÖNEMLİ KAYNAĞI”

Dünya olarak zor bir dönemden geçiyoruz. Birçoğumuz, daha önce hiç tecrübe etmediği bir deneyimle karşı karşıya. Sosyo-ekonomik, psikolojik vb. alanlarda sınavlar veriyoruz. Koronavirüs (COVID-19) salgınıyla birlikte hayatımızda çok şey değişti. Hayatın zorunlu görünüşü telaşlarıyla aramızda mesafe girdi. Bu nedenle kendimizi dinleyebildiğimiz bir zamandan geçiyoruz. Ancak bu durumu daha ne kadar süre sırtlayabileceğimizi bilmiyoruz. Pandemiye kontrol altına aldıktan sonra, hep birlikte sosyal ve ekonomik olarak ne tür çözümler üretebileceğimizi düşünceğiz.

BİRÇOK EZBER BOZULACAK

Koronavirüs salgınının küresel açıdan birçok ezberi bozacağı kısmen belli oldu. Dünya geneline baktığımızda toplumların ahlaki yapılarının da büyük bir sınav verdiğini görüyoruz. Aile kavramını korumanın ve sosyal yardımlaşmayı artırmanın sunduğu olumlu katkı yapacağı inancındayım. Vandalıktan uzak, ipoteksiz ve ağırlıklı ortalamayı temsil eden ahlaka güveniyorum. Bize düşen, bu güveni kalıcı hale getirmek.

AİLE BAĞLARINI SIKI TUTUYORUZ

Yaşadığımız bu zor günlerde aileyi ayakta tutmak çok önemli. Ailesiz bir toplum arayışının, geleceğin toplumlarında kabul göreceğini pek sanmıyorum. Bunun için nasıl

bir mücadele verdiğimizi şöyle özetlemek isterim: Bizim evin kütüphanesi üç ayaklıdır. Kütüphanemiz, zamanla bizden güc almış ve aileyi anlamlandırmıştır. Mehmet'in (Aslanuğ) çapraz okumaları boldur. Türk ve Batı edebiyatından klasikler, Cumhuriyet'in üç kuşak yazarları onun kıymetli olarak kütüphanemizde yerini almıştır. Bu alandaki sohbetlerimiz ve birlikte okumalarımız çok keyiflidir. Sevgi Soysal, İnci Aral, Tomris Uyar, Buket Uzuner, Ece Temelkuran külliyatına ek olarak; Gabriel García Márquez, Amin Maalouf gibi yazarlar da benim tercihimle kütüphanemize girmiştir. Oğlum Can da; George Orwell, William Faulkner, Franz Kafka ve Stefan Zweig'a yetişkin okurlar kulübüne katıldı.

'SOSYAL DEVLET' KAVRAMI ÖNEMLİ

İlk kez bu çapta hayatı durduran bir deneyim yaşıyoruz. Koronavirüs, bütün insanlığın hayatını tehdit ediyor. Ama bir yandan da insanlığı eğittiğini de görüyoruz. Belki de bu işin sonunda köklü çözümler üretilcek ve sorumluluk kavramı daha çok aşılacak. Hızla yordumumuz biricik gezegenimizin geleceği açısından dertlenen, 'sosyal devlet' kavramını unutmayan insanların artmasını umuyoruz. Biz de ailecek bu olağandışı durumu anlamaya, değerlendirmeye çalışıyoruz.

ERDEM, HERKES İÇİNDİR

Bütün kritik anlarda biricik karar yetkisi kadınlara ait olsaydı hayatı sorunsuz kılar mıydık? Açıkçası bundan pek emin değiliz. Ama daha iyi bir dünya mümkün olurdu diye düşünüyorum. Erkek egemen dünyanın savaslarına, acımasızlığına, rekabetine dolayıyla da doğrudan malzeme olma ya teşne ne kadınlara gördü tarih! Kadın ya da erkek dünyası fark etmiyor. İhtiyaç duyduğumuz şeyler belli. İnsanı erdemli kılan ne varsa ilki cins içine de geçerlidir. Vicdan, sevgi, saygı, adalet, karlılık ve cesaret. Bu kavramların cinsiyeti olmaz.

CİNSİYET TEMELLİ ŞİDDET, EN ÖNEMLİ MESELEMİZ

Toplumdaki cinsiyet eşitsizliği, kadının kendini geliştirmesine engel oldu. Ataerkil yapıdan kaynaklanan bir durum bu. Cinsiyet temelli şiddet, en önemli meselemiz. Zira bu durum kadının kendini sosyal açıdan geliştirmesine de olumsuz etkiliyor. Ancak toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda yapılan çalışmaların, yıllardır süregelen kalıp yargıları kırmaya başladığını düşünüyorum. En azından algıda farklılık yaratıyor. Elbette bugünden yarına değişimi hemen göremeyeceğiz. Fakat bu durum kadını erkeğe bağımlı kılan her türlü dinamiği yerinden oynatacağı. Kadın alının ve elinin değiştiği her yer değerlidir.

BİLİM VE SANAT İYİLEŞTİRİYOR

gibi kritik dönemlerde üretmenin önemi ortaya çıkıyor. Sanata eğilimin, üretmenin toplumlara kazancı çok büyük.

Çünkü sanat, toplumları hayratlıktan ve kabalktan koruyan önemli bir olgudur. Heykelle organik bağ kurmadan önce de bu düşüncede idim. Ama gitkçe daha yoğun hissettğimi itiraf etmeliyim. Bilim ve sanat, hayatı doymak ve barınmaktan ibaret sanan düşünceyi iyileştiriyor. Ayrıca bunlar, bizi dogmalardan kurtaran alanlar.

KADININ KONUMLANDIRILMASI KÜRESEL BİR SORUN

İlk sergimi heykelle başladktan dokuz sene sonra açtım. O güne kadar yapmış olduğum işlerin çoğu kadın temsil ediyordu. Daha sonra bilinci olarak demlendirdiğim, içselleştirdiğim, adı da "Kadın" olan heykel sergimi görücüye çıkardım. Sosyal, ekonomik ya da kültürel farklara bakmaksızın; kentten kırsala kadın dünyasına dokunmak istedim. Kadının konumlandırılması, bölgesel/ülkesel olduğu kadar küresel de bir sorun. Ve iyileştirilmesi hep ötelenmiş.

Uyguralkların katman katman eserler bıraktığı bir coğrafya olarak Ortadoğuya bakmak bile yeterince incitici değil mi?

DUYGULARIMI HEYKELLERLE İFADE EDİYORUM

Kelimelerle aram pek iyi değildir. Duygularımı üç boyut üzerinden anlatmayı çok sevdim. Kendimi heykellerle çok daha iyi ifade edebildiğimi düşünüyorum. Son sergimde genç bir kız yanıma geldi. Yüreğine çok dokunduğunu söylediği bir heykelimi gösterdi ve ağlamaya başladı. Tarif edemeyeceğim bir andı. O heykel yaparken hissettiklerimi, kelimelerle ifade etmeye cabalasam aynı iletişim yakalayamazdık.

'KABALIK' YÜZÜNDEN ACI ÇEKİYORUZ

Nezaket, hayatta sağlam kalabilmemiz için çok önemli bir kavram. Mücadeleyi nasıl kazanacağımızın da bir yolu aslında. Kabalık yüzünden epeyce acı çekiyoruz. Hayatın bu hayratlarıyla baş etmenin ya da ondan iltifat almanın yolu nezaketi elden bırakmamak. Bu, insana olgunluk ve metanet kazandırıyor.

HER ROMAN BAŞKA BİR DÜNYA YARATIR

Roman okumanın hayatımıza katkılarını çoktur. Hele ki iyi yazılmış, iyi çevrilmiş bir roman, sizi tarifizi bir yolculuğa çıkarır. Olaylara bakışınıza farklı perspektifler kazandırır. 'Semerkant' ilk okuduğum Amin Maalouf romanıdır. Benim için her bölümü ayrı güzeldir. Sonrasında hem Omer Hayyam hem de Hasan Sabbah hakkında okumama da sebeptir.

UMUT YOKSA...

Yaşamın en önemli, en anlamlı kaynağı bence; umut. Umudun olmadığı bir hayat, tükenmiş bir hayat olsa gerek.

İYİYİ, GÜZELİ, DOĞRUYU ARAMAK

Doğru bir hayat yaşayabilmek için mesele ettiğimiz konular var. Mesela hukuka ve adalete güvendiğimiz, insan haklarına ve özgürlüklerine saygı duyduğumuz, çocuklarımızın geleceğine sahip çıktığımız, doğanın gelecek kuşaklar adına bize emanet edildiğinin bilincine vardığımız bir hayat yaşamak önemli. Bütün bunlara ulaşabilmek için de iyiyi, güzeli, doğruyu aramaktan asla vazgeçmememiz gerekiyor. ✨

Vicdan, sevgi, saygı, adalet, kararlılık ve cesaret... Bu kavramların cinsiyeti olmaz.

BIHTER DİNÇEL

İyi ki... OT

İyi ki aradım; kadehlerdeki dudak izlerinde.

İyi ki okudum; İhsan Oktay Anar'ı.

İyi ki izledim; Mavi-Beyaz-Kırmızı (Krzysztof Kieslowski) üçlemesini.

İyi ki dinledim; Ahmet Kaya'yı.

İyi ki fark ettim; tiyatroyu.

İyi ki seçtim; İlelefe'yi.

İyi ki gittim; Paris'e.

İyi ki başladım; yazmaya.

İyi ki anlatıyorum; her ne derdim varsa...

İyi ki kabul ettim; Barışın evlenme teklifini.

İyi ki itiraz ettim; dışatılan geleceği kurallara.

İyi ki geride bıraktım; okuldaki sınavları.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteey.org>

Mehmet Ali Akşemsel

Edgar Allan Poe'nun ömrü maddi sıkıntılarla ve edebi olarak hak ettiklerini bir türlü elde edemeyişinin hüznüleriyle geçmiştir.

ALİ LİDAR

KORKUTUCU BİR ROMANTİK OLARAK EDGAR ALLAN POE

Bazı yazar ve şairlerin ölümlerinin üzerinden yıllar hatta asırlar da geçse, günümüz edebiyat dünyasına etkileri hâlâ devam eder. Yeten ve öncü eserler veren bu sanatçıların etkilediği yazarlara da şairlerin eserlerinde hâlâ kendisinden önceki üstadlarının izi vardır. Elbette bu durum özü itibarıyla hem iyi hem de kötü bir durum teşkil eder. Çünkü yazar için, iyidir çünkü Newton'ın dediği gibi bir devin omuzlarından yükselme şansı vardır; kötüdür çünkü Bloom'ı söyleyişle daima etkilenmişliği duyacağı bir dehabütün azametiyle karşınsındır.

Günümüz polisiye ve gotik edebiyatçı yazarları için bu dev yahut etkilenme endişesinin adresi Edgar Allan Poe'dur. Yazdığı onlarca öyküyle, makaleyle ve elbette şiirle kendisinden sonra gelen edebiyatçıları etkileyebilmiş bir yazardır Poe. Bizim edebiyatımızda da yankı bulmuştur eserleri. Bizde Edgar Allan Poe'nun eserlerinden bahseden edebiyatçılardan biri Yahya Kemal'dir. "Hatıralarım" adlı eserinde Poe'nun "Morg Sokağı Cinayeti"ni okuduğunu ve eserden çok etkilendiğini belirtir. Ayrıca önemli yavaş yavaş ortaya çıkan Suat Derviş'in eserlerinde de Poe esintisine rastlanır. Belki de edebiyatımızın ilk gotik metinlerinden biri olan "Kara Kitap" adlı eserindeki öykülerde Poe'dan müphem satırlar vardır. Avrupa'da ise bilindiği üzere Charles Baudelaire'ün eserinde tesir bırakmıştır Poe. Fransızca eserleri Baudelaire tarafından çevrilmiştir ve yine malum olduğu üzere Baudelaire ustası olarak Edgar Allan Poe'yu görmektedir.

ÇOCUKLUĞU VE GENÇLİĞİ

Amerikan edebiyatının özellikle 19. yüzyıla damga vuran ve sonraki iki yüzyılda da tesiri ilk günkü gibi hissedilen Edgar Allan Poe, 1809 yılında Boston'da doğmuştur. Doğumunu takip eden üç yıl içinde anne ve babasını kaybeden Poe, zengin bir tüccar olan John Allan ve eşi Frances Valentine Allan tarafından evlatlık olarak alınmış ve Virginia'da yaşamaya başlamıştır. Poe'nun diğer iki kardeşi ise başka ailelerini anna sığınmıştır. Edgar Allan Poe'nun üvey babası Poe'nun Virginia çevresinde hayranlık uyandıran bir beyefendi ve başarılı bir tüccar olmasını arzu etse de, Poe kendisini edebiyat alanında geliştirmek ister çünkü idolu olarak gördüğü kişi İngiliz şair Lord Byron'dır ve ona öyküden şiirler yazar.

EĞİTİM HAYATI

Poe üniversite eğitimi almaya başladığında üvey babası ona okulu giderlerinin ancak yarısını karşılayacak kadar para gönderdiği için masraflarını Mehmed Akif Aksoy mevkur

kuman görür. Fakat kısa zamanda kumar yüzünden elindeki parayı da kaybeden Poe, yokluk yüzünden evinde ısınmak için mobilyalarını yakar. Kötüleşen ruh sağlığı ve maddi durumu nedeniyle Poe üniversite eğitimi bırakır ve üvey babasına nevine döner. Üniversite eğitimi yarım bırakmasından ötürü üvey babasıyla yaşadığı tartışmaların neticesinde evden ayrılır ve hedefini; büyük bir yazar olma düşüne ulaşmak için çaba sarf eder. Bu dönemde girdiği Amerikan ordusundan da kısa sürede atılır.

VIRGINIA'YA OLAN TUTKUSU

Tüm bu düş kırıklıklarından sonra Baltimore'a, kendi anne ve babasının mevkiketine döner ve

akrabalarından biri olan Maria Clemm onu oğlu gibi sahipler. Poe'nun hayatında derin izlerle dolu olan Clemm'in kızını Virginia ise bu dönemde karısına çıkar. Virginia önceleri Poe'nun aşık olduğu kadınlar mevkikubunu taşıyan kuryekken daha sonra Poe'nun tutkusunun odağı haline gelir.

EDEBİ KARIYERİ

Poe, edebi kariyeri için en önemli adımlardan birini, "The Baltimore Saturday Visitor" tarafından düzenlenen yarışmayı "Şişedeki Mesele" adlı öyküsüyle kazanarak atar. Bu ödülü takip eden dönemde ise Southern Literary Messenger adlı edebiyat dergisinin editörlüğünü yapmaya başlar. Dergi, Poe sayesinde çok tutulur çünkü Poe bu

Poe'nun eserleri, sağlığında göremediği rağbeti ölüne görür.

dergide hem kendi öykülerini yayımlar hem de dönemin önde gelen edebiyatçıları ve onların eserleri hakkında çok şırı eleştirilerini okurlarına iletir.

NEW YORK DÖNEMİ VE ÖLÜMÜ

Poe, henüz 13 yaşında olan Virginia'yla evlenir ve maddi durumunu daha iyi bir hale getirebilmek için New York'a taşınır. New York'tayken yayımladığı "The Raven" (Kuzgun) adlı şiiryle edebiyat dünyasında bütün dikkatleri üzerine çeker ve ülke birlikte maddi durumu da düzelir. Fakat bu süreçte genç karnsının günden güne kötüleşen sağlığı ve Poe'nun evli bir kadınla ilişkisi olduğu dedikodusu onu New York'tan koparı ve küçük bir köye yerleşmeye karar verir. Evlendiklerinden sadece bir yıl kadar sonra Poe'nun eşi Virginia henüz çocuk yaştta -14 yaşında- tüberkülozdan ölür. Bu ölüm Poe'yu derinden etkiler ve eşinin ölümünden iki yıl sonra 1849 yılında vefat eder. Ölümüne dair pek çok söylence vardır, alkol komasından öldüğünü söyleyen de vardır, beyindeki tümör nedeniyle öldüğünü söyleyen de.

Poe'nun ölümünden sonra, dergideki yazılarında acımasızca eleştirildiği yazarlardan biri olan Rufus Griswold, Poe'ya olan bütün kinini kustuğuyazılar yazmıştır. Onu alkolik, çalın bir zampara olarak gösterir ve Poe'nun hiçbir edebî ve ahlaki değere sahip olmadığını iddia eder. Fakat Griswold'un yazdığı yazıdaki amaç tep ve Poe'nun eserleri yazarın ölümünden sonra büyük bir ilgiye mazhar olur ve sağlığında göremediği rağbeti ölünce görür.

KUZGUN

Poe, verdiği pek çok eserle günümüz edebiyatının dizgesine de yön veriyor yukarıda da belirtmeye çalıştığım gibi. Bu eserlerinin en meşhuru da "The Raven" (Kuzgun) şiiri şüpheşiz. Bu şiirinde Poe, ölüm gibi evrensel bir gerçeği ve hüznü, uğursuz bir kuş olan kuzgunla birlikte ele alarak kuzduğu çatışmayla bize aktarıyor. Kendi ağzından da "Kuzgun" u oluşturma hikâyesini okuma şansımız var ne mutlu ki. Poe, Kuzgun'u yazdıktan bir yıl sonra 1846'da yayımladığı "Yazın Sanatının Felsefesi" adlı makalesinde şiiri yazarken içinde bulunduğu ruh halini, şiirin imgesel yönünü güçlendirebilmek için gösterdiği çabayı bir mühendis edebîyle bize aktarıyor.

USHER EVİNİN ÇÖKÜŞÜ

Poe'nun bir diğer ünlü eseri ise "Usher Evinin Çöküşü" adlı öyküsüdür. Bu öyküde anlatıcı, arkadaşı Roderick Usher'dan aldığı bir mektupla onun evine gider. Eve yaklaşırken gittiği yerin pek de tekin bir yer olmadığını anlayan anlatıcı, öykünün ilerlemesiyle birlikte Roderick'in kardeşinin öldüğünü öğrenir ve anlatıcısı Roderick, Roderick'in kardeşini aile mezarlığına gömerler. Fakat evdekitekinsiz havayla birlikte yükselen gerilimin zirve noktası, gömüldükleri Madeline'in evde karşlarına çıkmasıdır. Dahasonra Madeline ağabeyi Roderick'inüzlerineyürür ve her ikisi de ölürler. Anlatıcı ise bu perili evden hızla uzaklaşır ve arkasından dönüp baktığında evin tamamen yıkıldığını görür.

Poe'nun zirve eserlerinden biri olarak görülen "Usher Evinin Çöküşü" gotik edebiyatın hemen hemen tüm öğelerini içinde barındıran hasaıyla önemlidir. Bu eserinde -tıpkı diğer gotik öykülerinde olduğu gibi- yıkılan evler, gömülü insanlar, ölüp dirilen kadınlar sıklıkla geçer. Ayrıca kimlik karışması ve us, yarılmasında da edebî bağlamda en nitelikli örneklerinden biridir bu metin. Bugün yetkin örneklerine şahsen pek az rastladığım gotik edebiyat türünün ustalarından biri bu anlamda Poe'dur.

Poe'nun ömrü maddi sıkıntılarla ve edebî olarak hak ettiklerini birtürlü elde edemeyişinin hüznüleriyle geçmiştir. Heyatıyazarlar ve şairler popüler kültürün metası haline gelmişlerdir artık günümüzde ve bu nedenle Poe, ününü, ölümünden yaklaşık iki yüzyıl sonra "Kuzgun" şiirinden hareketle oluşturulan ticari nesnelerle nadiren okunan güzelm öyküleri ve şiirleri ile günümüz okurlarına ulaşmıştır.

Türkiye'nin mizah düzeyi, ironi anlayışı; beni her gün şaşırtacak kadar yaratıcı, bayılıyorum.

İNANÇ KONUKÇU

Karantina sürecince erdevim. Çünkü; birine buluşturmaktan, birinin vebalinalmaktan çok korkuyorum.

Karantina günlerinde evde yapmayı sevdiğim iş; diz izlemek, film seyretmek, yemek yemek.

Koronavirüs salgını bitince popocağım işi pek; bir yemek organize edip arkadaşlarla keyif yapmak.

2020'nin ilk dört ayı; Ocak, Şurana, Morana, Korona.

Hayatimdiki dünya; yok öyle bir şey.

Benim için Ankara; "huzur" demek.

İnanç'tek kelime ile tanımlayacak olans; "tembel" derim.

Hayattaki en büyük hatam; enstrüman çalamamak.

Benim için Ahmet Kaş; hep sonradan gelir aklım başıma.

Hayat felsefemi en iyi anlatan cümle; tembellik ederim her konuda.

Bana göre Sherlock Holmes; Benedict Cumberbatch.

Behzat Ç. dizisindeki Hayale karakteri biraz; varoş.

William Shakespeare'in "Hamlet" oyunundaki "Hayale" karakteri biraz; sinematografik.

Tiyatro sahnesinde perdenin açıldığı an kendimi; "Ne isim var benim burada, neden yine bunu yapıyorum?" gibi sorular içinde bulurum hep.

Dizi setinde kamera "kaya" dediğinde kendimi; inanılmaz keyifli hissederim.

Sanat öğilmeniz, üretmenin toplumlara en büyük kazancı; insanların vizyon, bakış açısı, empati yeteneği gibi kavramlara dahayakin olmasındır.

Charlie Chaplin kesinlikle; yavrum çity çity yerim seni.

Kendimi en rahat hissettiğim yer; anne evi.

Türkiye'nin mizah düzeyi, ironi anlayışı; beni her gün şaşırtacak kadar yaratıcı, bayılıyorum.

Hayatımdan asla çıkarmayacağım iki şey; pastırma ve fiği bira.

Hayatımdan asla çıkarmayacağım iki şey; pastırma ve fiği bira.

Bugüne kadar başıma gelen en heyecan verici şey; hayvan sahiplenmek.

Beni en çok üzen şey; yok öle yağma! Unuttum bile.

Başucu filmim; In the Name of the Father.

Başucu kitabım; Yatratma Cesareti/Rollo May. **Şarkılarla beni en çok etkileyen müzisyen;** Cihan Mürtetazoglu.

En büyük tokatım; stres altında trnak yemek.

Beni en çok kızdıran şey; kandırılmak.

En çok üzdüğüm şey; ata binmek.

En sevdiğim diz; bu aralar After Life.

Tanışmayı çok istediğim yazar; Cemal Süreya.

Benim için aşk; bencil bir sırt kaşıntısı.

Bence Türkiye'nin en büyük sorunu; insanların pek çok konuda fanatik olması. 🇹🇷

Benim için aşk;
bencil bir
sırt kaşıntısı.

YETEREK YAŞAMAYI ÖĞRENİYORUZ

Karantinamız çok şükür ki sağlık açısından problemiz geçiyor. Yeterек yaşamayı yeniden öğreniyoruz. Bu açıdan da aynı bir sınav olduğunu söyleyebilirim. Bence böyle zamanlarda en zor şey çocukları oyalamak. Ama çocukların da yaşlarının ilerlemiş olması, kendi hobi ve eğlencelerini yaratmaları

aşısından yardımcı bir unsur. Zaten her ikisi de kuçukluklerinden beri boş kalmayı sevmeyen çocuklar. Kendi kendilerine yeten ve birlikte vakit geçirmeyi seven kardeşler. Bu süreçte bizimle de muhabbetleri daha da güzelleşti. Aile kavramının kıymeti kendini ispatladı bizim evimizde. Umarız bu durum hepimiz için olumlu seyreder.

Bu günleri hep birlikte sağlıklı atlatmayı temenni ediyoruz.

Kitap tavsiyesi konusuna gelince... Benden normal kitap çıkmaz ama ila yap dersiniz sonucuna katlanacaksınız. :)

Sizlere "The Complete Guide to Baking" isimli şahane kitabı öneriyorum. Sevgiler... 🍪

Evde bolca vakit geçirdiğimiz bugünler için 'fai deli' öneriler...

#EVDEKALANLARA

1. Evde volta atın.
2. Dirk Gently's Holistic Detective Agency adlı dizi yi izleyin.
3. Saramago'nun Körlük, Camus'nün Veba, Stephen King'in Malşer adlı romanlarını okuyun.
4. Alman ZDF kanalında yayımlanmış "Türk Sineması Yeşilçam Belgeseli" adlı belgeseli izleyin.
5. Lahmacun pişirin.
6. Lawrence Kohlberg'un ahlaki gelişim kuramı hakkında bilgi toplayın.
7. Çizgi roman okuyun. Mesela Sıradan Zaferler'...

8. Sevdığınız bir şiiri ezberleyin.
9. Egzersiz yapın.
10. Telefonunuzu indirilebilen uygulamalardan yardım alarak bir yabancı dili öğrenmeye başlayın.
11. Bir hayvan sahiplenin ve sokak hayvanları için sokağa mama ve su bırakın. Kuşlar için balkonlara ekmek koyun, ağaç dallarına elma takın.
12. Sesli kitap dinleyin.

13. YouTube'da 'İnsanlar döneminde uyguladıkları'

indirimlerden yararlanın. İnternette kitap satın alın.

14. Arkadaşlarınızla görüntülü sohbet edin, karşılıklı bir şeyler için.
15. P.K. Dick romanları okuyun.
16. Kalifat adlı dizi yi izleyin.
17. Uno, Trivia, Tabu gibi kutu oyunlarını oynayın.
18. Bir Demokrasi ve Dostluk Belgeseli: Patron adlı belgeseli izleyin.
19. Best-seller bir roman okuyun.
20. Evin dekorunu değiştirin.
21. Çocuklarla birlikte Harold Lloyd'un Safety Last adlı 1923 yapımı filmi izleyin.
22. Erol Üyepazarı'nın Türkiye'de polisiye ve popüler roman üzerine yazdığı ansiklopedik eserlerini okuyun.
23. Çiçek yetiştirin. Evinizdeki çiçeklerin bakımını yapın.

50 ÖNERİ

Maksat
Sağlık
Ölün
CÜNEYT
ARKIN

ONU YENECEĞİZ!

Koro navirüse (COVID-19) karşı en önemli silahımız evde kalmak. Bu kurala uymayıp sokağa çıkanlara çok üzülüyorum.

Hayatta hiçbir zaman bu kadar boş zamanım olmamıştı. Canımın istediğini yapıyorum.

Bol bol okuyorum. Gençlere de öneceğim kitaplar var. Mutlaka Kemal Tahir okusunlar. 'Kurt Kanunu', 'Esir Şehrin İnsanları' ve 'Devlet Ana' en sevdiğim Kemal Tahir eserleridir.

Sonra Anton Çehov'un 'Vişne Bahçesi' ve Franz Kafka'nın 'Dönüşüm' isimli kitaplarını öneririm.

Yılmaz Özdi'n de bütün kitaplarını okuyabilirler.

'Schindler'in Listesi' ve 'İstasyon' ise gençlere öneceğim film tavsiyeleridir.

Sonra yürüyorum, belgesel izliyorum ve kedileri seviyorum. Keratlar öyle güzel bakıyor ki...

Geçen sabah uyandım ve koridorda karımla karşılaştım. Onu öptüm. O da karşılık verdi ama sonra birden aklına hastalık geldi. Ve "koronavirüs!" diye bağırarak benden kaçtı.

Lalet hastalık sevdiklerimizi kucaklamamıza bile engel.

Ama onu yeneceğiz! 🌟

24. BBC Türkçe'nin YouTube kanalındaki videoları izleyin.

25. Flu TV adlı YouTube kanalının videolarını izleyin.

26. Bir alışkanlığınızdan vazgeçmeyi deneyin. Mesela, sigara içmek...

27. Stok yapmayın, elinizdekileri çevrenizdekilerle paylaşın.

28. Temizlik yapın.

29. İşten çıkarmalara, ücretsiz izinlere direnin. Bu konularla ilgili kampanyaları destekleyin.

30. Kitaplığınızı düzenleyin. Kitap bağışında bulunun.

31. Futureme.org adresinden gelecekteki size bir mail atın.

32. Genco Erkal'ın Marx'ı canlandırdığı, Howard Zinn imzalı Marx'ın Dönüşü adlı oyunu YouTube'dan izleyin.

33. Afşin Kum'un Kübra, Alper Cangüz'ün Cehennem Çiçeği adlı romanlarını okuyun.

34. Online diksiyon dersi alın.

35. Spotify'dan podcast dinleyin.

36. Sick Note dizisini izleyin.

37. YouTube videoları yardımıyla enstrüman çalmayı öğrenmeyi deneyin.

38. Sosyal medyada kimseyi linç etmeyin.

39. Engin Geçtan kitapları okuyun.

40. Beklenmeyen

Şahit, 12 Kızgın Adam, Çifte Tazminat gibi eski filmleri izleyin.

41. Bir biyografi okuyun.

42. Kanaviçe izleyin.

43. Google Arts & Culture ile müze gezin.

44. YouTube'da Leyla Gencer; La Diva Turca isimli belgeseli izleyin.

45. Meditasyon yapın.

46. Yeni bir yemek tarifi deneyin.

47. Cilt maskesi yapın.

48. Günlük tutun.

49. Bron / Broen isimli diziyi izleyin.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Modernitenin sonu nasıl geldi? Postmodernite anlamsızlık ve yüzeyselliğin hakimiyeti mi demek? Tanrı'dan ve aklıdan medet umamaz mıyız artık? Hakikat önemini neden kaybetti? Zorla özgürlük olur mu? İnternet bizi kendimizden mi kurtarıyor? Ütopalar neden distopyaya dönüştü? Uzmanlar nasıl çaresizleşti?.. Flu TV'deki Boş Modern Sohbetler programıyla büyük ilgi uyandıran yazar - sosyal bilimci **YALIN ALPAY** karmaşık konuları tane tane anlattı.

POST-TRUTH, POSTMODERNİTENİN BİR ÜRÜNÜ

Postmodernite nedir?

Postmodernizm, tarihin belli bir döneminde ortaya çıkan ve 1960'lardan itibaren de etkinliğini yitirmiş görünen modernizmin varsayımlarının çözüldüğü bir dönemin betimlemesidir. Yaşaman, modernitenin savladığını aksineakla algılanabilmek için asırı karmaşık ve komple olduğu söyler. Gerçeklik kavramının, kendisine bir kerteriz noktası bulmak isteyen insanın icadından ibaret bulunduğunu iddia eder.

Postmodernite "gerçeklik" yok mu cidden?

Gerçeklik konu dışı varsa bile, insan zihninin bu gerçekliğe erişebilme kapasitesi yok. Postmodernizme doğanın da insan biliminin de bozulmaz yasaları tabii olduğu ileri sürülemez.

YASALAR YOK, YORUMLAR VAR

Yasa yoksa ne var?

Postmodernite için yasalar değil yorumlar vardır. Her şey bir yorumdur ve bu yorumların hiçbir yorumladığı şey üzerine son sözü söyleyemez. Her bir yorum yeni bir gizi açılır, yeni bir şifreyi sökerken, aynı zamanda da o meseleye yeni bir giz ve şifre ekler. Böylece yorumlar gerçeğe değil fakatsürekli olarak yeni yorumlara göndermeler yapar.

Bu durumda hayatın anlamı,

anamlı bir hayat... olamayormu?

Postmodern dünyada, yaşama, gerçekliğe değmeyen, yorumlar arası bir ilişkinden başka bir şey olamaz. En azından insan bundan fazlasına erişemez.

Peki binlerce yıldır yaşananlar ve hayata atfedilen anlamlar...

Postmodernizmin geçişine bakışınası?

Söyle: Evrensel yasaların ortadan kalkması, geçmiş ile bugün arasındaki bağlantının da ortadan kaldırılmasıyla yol açar. Bu nedenle postmodernizmin tarihi algısı, modernizmin tarihi algısının aksine doğrusal değil parçalıdır. Madem evrensel yasalar yoktur, o halde her şey tarihsel, kültürel, mekânsalıyana bağlımsaldr. Her şey bağlamı içerisinde bir gösterendir. Bu nedenle postmodernizmin düsturu "right here, right now"dr (hemen burada, hemen şimdi).

CAHİLCE OLMAYAN YÜZEYSELLİK

"Burada ve şimdi" hâz çoğunda sürekli değişiyor fakat!

Orası öyle. Nitekim yalnızca burada ve şimdide olanla ilgilenen bir yapı(sızlık), ancak yüzeyseldir. Bu nedenle postmodernizmin derinliği reddeder. Yüzeyin altında bir gerçeklik aramak beyhudedir. Var olan her şey görüldüye, imajda bu nedenle de yüzeyseldir.

"Yüzeysellik" ve "derinlikten yoksunluk" düpedüz aymsızlık, cehalet değil mi adeta?

Yoo, postmodernizm bunu cehalete övgü olması için yapmaz, derinde bulunacak şeylerin gerçeklikke ilintili olmadığını emin olduğundan yapar. Postmodernizm cehalete övgü olarak yola çıkmaz...

Fakat?

Fakat sonunda dönüp dolayı göklere çıkarcığı şey cehalettir: Sanatta Warhol, siyasette Trump, kültürde Recep İvedik postmodernizm izdüşümüdür. Postmodern halk'a izdüşümü de, modernizmin baskıladığı, küçümsediği, hor gördüğü tüm kimliklerdir.

"HALK İÇİN, HALKA RAĞMEN"

Modernite kurulan yeni cıls veya hükü bir dönem miydi?

Hayır. Kendisinin önceki döneme, premodernizm, kendisinin sonraki döneme de postmodernizm adının verilmesine yol açan modernizm, bu tanımlamalardan da anlaşıldığı üzere çok güçlü bir parantezdir. Kendisinin öncesi ve sonrası dahi modernizme göre tanımlanma eğilimindedir.

Modernite bir "sağlamlık" dönemi gibiydi?..

O ayrı bir konu. Fakat şu kesin:

Sanatta Warhol,
siyasette Trump,
kültürde Recep
İvedik postmodernizm
izdüşümüdür.

Modernite kendisini evrenin aslı yasalarını bulan dönem olarak görüyor. Tanrı'yı dahi alaşağı ettiğini düşünen olağanüstü bir özünü taşıyor. Dahası, gücün entelektüellerde/şekillerinde toplanmasından ötürü tek bir merkezden örgütlenilebilir ve bu anlamda kolaylıkla baskılabılıyordu. Seçkinlerin, seçkin olmayanların iyiliğini düşündüklerini iddia ederek, "Halk için halka rağmen" düsturunun yürürlüğe konulabilirdi, son derece güçlü bir yapıya vardı.

Modern dönemde özgürlük aranır, yüceltılır,

önemsenen bir değer değil miydi?

İnsanlığı örgütlestiren en büyük admlar modernizme atılmıştır ancak modernitenin pozitifist belirlenimciliğe kapana karlı diğer modernite olanaklarını geriye atması ve modernite içerisinde bir pozitifist tekel kurması, sonunda onun örgütleştirici karakterini kendü üzerine katlması ve modernite en baskıcı rejimlerin merasızlığına haline gelmiştir.

HÜMANİZMİN ASIL ANLAMI

Modernizmin merkezi unsurları nelerdi?

Modernite, merkezinde Tanrı kavramının yer aldığı ve dünyayı kavramak için insanın temet enstrüman olduğu premodernizmin aksine felsefemin merkezine insanı alır. Bu anlamda hümanisttir. Evrenin gerçek olduğunu, bu gerçekliğin de merkezize aldığı insan zihni tarafından bilinebileceğini, algılanabileceğini ve dolayısıyla kestirilebileceğini, insanın bu nedenle geleceği görebileceğini ve dahası tasarlayabileceğini savunur. Modernitenin hümanist yaklaşımında, insan evreni zihninde gerçeklikle uyumlu bir şekilde temsil edilebilir ve gerçekliğindeki tasarımı doğrultusunda kendi çıkarlarına ve konforuna hizmet edecek şekilde yeniden biçimlendirebilir.

Hümanizm nedir?

Hümanizm insanseverlik değil, insanın merkezde olduğu evren kavrayışına verilen addır.

Modernizmin ölümü..

Modernizm, dünyayı ıslamlama ve deneyimsellik kavramaya girer. Doğanın ilahî kararların keyfiyetiyle yönetilen bir entropi olmadığını, aksine doğrudan kendi yasalarını takip eden son derece düzenli bir yapı olduğunu varsayar.

Dolayısıyla?..

İnsan zihninin de bu yasaları keşfedebilemeye elverişli olduğunu ve onlara kendi rasyonel aklı yürütmesiyle boyun eğdirebileceğini savunur. Baktığı her yerde rasyonel bir düzen görür modernite, böylece doğanın öngörülebilir olduğunu çıkarır. Rasyonel tasarımlar aracılığıyla doğayı yeniden düzenleyebileceğine kanaat getirir.

AKLIN ÜTOPALARI

Modernizm yalnızca fen bilimlerine mi yaslanıyordu?

Hayır. Modernizm, doğa yasalarını bir süre sonra insanın de ve uygulamayı tasarladı ve böylece şekli bir bilim üretti. Sosyolojiye toplum yasalarını, kıtaseti ekonomi yasalarını, siyaset bilimiyle siyaset

yasalarını, psikolojiyle insanın ruhsal yasalarını – tabii gerçekten böyle yasalar varsa – keşfedebileceğini öngördü.

Yeni modernizm, tabiatın yanı sıra insanı da

biçimlemeyi güsteriyordu...

Evet, doğru. Tıpkı barışlar kurarak, köprüler yaparak, kimli kulanarak nasıl doğayı dönüştürüyor ve en optimum biçime getirebiliyorsa, insanı ve toplumu da tıpkı bu şekilde biçimlendirip, optimum biçime getirebileceğine ilişkin engn bir özgeyeni geliştirdi. Modernizm, doğada ve toplumda çöplük halinde bulunan hiçbir şeyden hoşnut kalmadı. İki alanı da doğrudan rasyonaliteyi çerçevesinde müdahale edilerek optimum hale getirilmesini savundu.

Peki bu "dönüştürme" hedefine ulaşılabilir mi sizce?

Ulaşılabılır" bir hedeften söz etmek zor zaten. Bu nedenle modernizmin her zaman ütopyaları oldu. Var olan, zihinsel tasarımı aracılığıyla kusursuzlaştırılacak, böylece rasyonal zihnin doğaya galebe çalmasıyla insanlık tarihinin dışı içerisinde sürekli ilerleyerek sonunda en mutluve müreffeh halini gelecekte inşa edecekti.

EVRENSEL İLKELERİN VE ÇÖZÜMLERİN PEŞİNDE

Ütopya bir dünya yarabilmek için insan aktına bağlı kalmak... Modernizmin özeti bu mu?

Bir de şu var: Modernizm, her şeyin yasaları başlı olduğunu düşünerek, tarihselliği, kültürelliği, coğrafyası bağımlılığı yadsır, evrenselleşilmesini zamansız, kültürsüz, coğrafyasız oldumuzu savunur. Bu nedenle modernite her zaman her şeyin en iyi biçiminin inşa edilmesini yolunu bulur bulmaz, bu yolu standartlaştırmak ve onu tüm dünyaya yaymak ister. Düsturu "akın yolu"dır. Bir kez ideal biçim bulunursa, onun dsındaki tüm biçimler kaynakları, verimliliğin boşta harcanmasından başka bir şey değildir.

Fakat modernizm pek başarılı olamadı.

Yeni tabiat mahvoldu, insanlığın da yarıdan fazlası perişan... 1960'lardan itibaren postmodern düşünme girişimlerin nedeni bu başarısızlık mı?

Aslında hayır. Onu sonra izah edeyim. Önce postmodernite konusunu biraz açalım.

"BİR POSTMODERNİST DEĞİLİM!" DİYE HAYKIRAN FİLOZOFLAR BAYIRIMIZ.

Postmodernite, modernizmin akl aracıyla bulunabileceği doğaya, topluma ve insana ilişkin yasaların üzerine inşa edilceği yaşamın, modernizmin beklediği gibi bir ütopya değil de bir distopyaya dönüştüğü yaklaşımın ürünüdür.

İlginç...

Postmoderniteyi betimleyen çok sayıda üst düzey felsefci olmakla birlikte, bu felsefeciler kendilerini postmodern olarak isimlendirmelerine şiddetle karşı çıkıyor. Foucault, Baudrillard, Deleuze postmodern olarak adlandırılmayıratır ederler.

O niye?

Çünkü bu felsefeciler yaşamın postmodern alana girmesi gerektiğini savunmaya değil, postmodern yeni dönem insanı iştarelerinden yola çıkarak dönemin özelliklerini betimlemeye girişmişlerdir. Kişi bulduğunu sevmeyebilir, kendini ona ait hissetmeyebilir, bu onun halihazırdaki durumu betimlemesini engellemek. Marx da kapitalizmi incelemiş ve adı

bile "Das Kapital" olan bir kitap yazmıştı. Bu bizi onun kapitalist bir ekonomist olduğuna mı götürdü? Postmoderniteyi ilişkin felsefecilerde de durum benzerdir.

POSTMODERNİTEYE SARILANLAR

Postmoderniteyi savunan kimse yok mu yani?

Var. Postmodernitenin savunucuları, modernitenin baskı altında tuttuğu, standartlaştırmaya çabaları çerçevesinde türdeşleştirilmeye çalıştığı ya da "Bataklık beyaz erkek" imgesine oranla dezavantajlı kılınmaya çalıştığı kimlikler oldu. Bu anlamda feministler, muhafazakârlar, müteedeyinler, etnik olarak açışığa göçürenler, madencilik postmoderniteyi betimleyen felsefecilerin kuramsal çıkarımlarına sarıldılar.

Çünkü...

Modernitenin yerelliği, kültürelliği, çok sesliliği baskılayan "akınlı yolu"rlığına karşı, yaşamın yalnızca rasyonalitenin çermbenden geçmediğini, yaşamın irrasyonel pek çok alanı bulunduğunu ve bir kimliğin rasyonaliteden çok irrasyonelliği dayandığını ve kendi kimliklerine sahip çıkmak istediklerini, modernitenin yekpareleştirme sisteminin kendi kimliklerini üstündengeçip gitmesini izin vermedi reddetdiklerini ilan ettiler.

MAĞDURLAR ÖZGÜRLÜĞE KARŞI

Ve ne yaptılar?

Modernitenin regülasyonlarını, düzen arzusunu ve bunu sağlamaya yönelik ürettiği kurumları itibarsızlaştırdılar.

Nasıl?

Bunlar çoğu kez demokrasi ve liberalizm adına yapıldı fakat bu röportaja sığamayacak ve belki başka bir söyleşinin konusu olacak nedenlerden ötürü bu demokrasi ve liberalizmasızusuz tıpkı modernizmin ütopyasını ararken içerisinde yuvarlandığı distopya örneğinde olduğu gibi demokrasiyi taklit eden fakat gerçekte onun bütünüyle altını oyan popülizm ve mağduriyet yaşamış kimliklerin şimdiki rövansa almaya yönelik yeni anti-liberal yaklaşımlarına kapandı.

Çok ilginç ettiniz Sayın Milyap.

Tam da yaşanan süreçte irtibatlı bir izlenim bulundunuz. Fakat sanki başka hususlar da var...

Kesinlikle evet. Ben postmodernite üzerine burada belli bir izek çerçevesinde birtakım şeyler söyledim ancak postmodernite çok daha sıkılaşık ve nedenle de çok daha geniş kapsamlı bir alanda varlık gösteren bir durumdur. Yalnızca bir kimlik politikası çerçevesinde ortaya çıkmaz, epistemolojik olarak da kendisini dayatır.

UZMANIN ÇARESİZLİĞİ

Epistemolojik olarak postmodernite kendisi nasıl dayatıyor?

Daha önce de söylemeye çalıştım: Modernizmin temelinde doğadan çekilen verinin insan zihniyle uyumlu olduğu, bunları insan zihni tarafından derli toplu şekilde sınıflandırılacağı ve evrene ilişkin gerçeklikle uyumlu büyük anlatılara dönüştürülebileceği anlayışı yatar. Oşa günümüzde gelenek noktada, çok ayrı biriken bilgi, insan zihninin tutarlılık ileşyebileceği büyüklüğü azaltmaya aşırmıştır.

Özgürlük ve maruz kılınışlar durum arasında sıklıkla bir ilişki kurulmuştu. Doğayla uyumla demek?

Evet... Bu koşullar çok aşırı uzmanlaşma getirir, insanları yalnızca belli konuların belli alanlarını, belli dallarının, belli uçlarında uzmanlık geliştirebilir. Dolayısıyla dünyanın her kalan tüm bilgisinden habersiz kalır. Bütünsel bir dünya kavrayışı olanlaştı insanın elinden alınır. Kişi, modernitede evreni kavrayabileceğine ilişkin duyduğu büyük özgüveni böylece bir postmodern evrende yitirir, gerçekte ulaşamaz görünür, böyle olunca da bir süresonra gerçeklikle ilgilenmek anlamsız hale gelir.

TANIRIDAN SONRA AKIL DA GÜÇ KAYBETTİ

Postmoderniteden bahsedilirken sık sık "anlamsızlık" vurgusu yapılmışın nedeni de anlam kaybı oldu. İstesen de bilemiyor, öğrenemiyor, kuşatıp kavrayamıyorsun...

Oyle... İnsanlar gerçekte uyumlu yargı anlamına gelen hakikati önemsemeyebilir, bir de postmodernizmin bir altkimesi olan post-truth'a (hakikatin önemsizleşmesi) yol açar.

Hakikate mazide kaldı mıyız?

Premodern dönemde Tanrı, modern dönemde bilim ve aklın gerçekliğin teminatları olarak insanlara birer kriterlik noktasi, birer oşa sağladılar, postmodern dönemde gerçekteki erişilmez ve muğlak hale gelince, insanlar da opanız kaldılar.

Bu esnada bir tür felaket sanki?

Olçüt ortadan kalkınca, insan evrende nerede olduğunu saptayamaz hale geldi. Burada imdadına sanal dünya yetişti.

BUNDAN SONRAŞI TRANŞHÜMANİZM

İnternet bizi, hakikate ulaşacak gücü kaybettirmedi mi unutturarak avutuyor mu?

Bir bakıma... Evrende kendisine bir yer bulamayan insan, sanal dünyada kendisini yeni bir mekân yenevi bir benlik oluşturma imkanı kavuştu. Sanallığın rahatlatıcılığı ve kişileri fiziksel kısıtlamalardan getiren gerçeğe referans yapma zorunluluğundan bağıışıklaştırması fiziksel evreni de kendi içerisinde doğru kalamayacağı zorlayan bir adimoldu.

Hocam ne olacak peki bundan sonra?

Bu adimların transhümanizm ve posthümanizmle beraber çok daha aşırı uçlara gitmesi beklenbilir.

Posthümanizm mi? Söyleşinin sonunda 'yapaylık' ile ilgili konuşuldu?
Olusun. Bunları da bir dahaki sefere konuşuruz. ✨

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://ranfeet.org/>

MURAT
MENTEŞ

BEN EVRENDE BİR NOKTAYIM SEVGİLİM

Ben evrende bir noktayım sevgilim
Gene de bak elim ekmek tutuyor,
Kusurumu gösterdi bana pozitif bilim
Ve fakat ebediyet kainata sığmıyor,

Ta ezelden beridir ben çoktayım sevgilim
Tehlikeli sülarda sınırsızlık bir âşik,
Bir tek opüçük için tabiatla barışık
Mahallelemdeli çölu ışık hüzüyle geçtim,

İki buçuk hafadird Bangkok'tayım sevgilim
Zaman makinem olsa -nerde o günler-
Buharkı maziyi tamir ederdim...
Genç değildim artık senden ne haber? 🍷

Herkesin arzusunu kendine göredir. Hiçbir arzu bir diğerinden daha değerli değildir. Değerli olan arzunun kendisidir!

Hiçbir arzu bir diğerinden daha değerli
değildir. Değerli olan arzunun kendisidir.

HAZ ALMA, ARZU ET YETER

İnsanın temel çelişkisi haz ile arzu arasındaki çelişkidir. İçinde yaşadığımız düzen, alışık, din, gelenek, görenek, kurallar, kanunlar, artıktığınız ne gelirse, hepsini kullanarak bizi hazdan uzak tutmaya çalışır. Haz almak ya yasaktır ya da günah. Hazalanı ya cezalandırılır ya da vicdanınızabı çeker.

Çünkü haz bir sonuçtur ve o sonuca ulaşan tatmin olur. Yarı yol orada biter. Devamı yoktur. Şimdi geliyoruz işin bami teline: Devamı olmayan şeyin kârlılığı da yoktur! Oysa arzu etmenin ucu buçğı olmaz. Yeter ki arzu et, arzu ettiğin şeyeyster ulaş ister ulaşma, fikir etmez... Nasıl olsa başka bir şey daha arzu edeceksin. Ardından bir şey daha, başka bir şey daha... Arzu ettiğin şey boğaz manzaralı bir villa da olabilir, son model bir araba da, kırışık önlüyle kremde, gıvdar ekmeği, uç kulanında diğri bembeyaz yapın diğri macunu, Hermes çanta, tırtıklı prezervatif, baklava şeklinde karnı kasıno, teknolojiyle üretilmiş keskin bıçak ya da porpocu terlik de olabilir. Herkesin arzusunu kendine göredir. Hiçbir arzu bir diğerinden daha değerli değildir. Değerli olan arzunun kendisidir!

Sen arzu ettiğke, arzuna ulaşmaya çalıştığke para harcarsın. Cebedinde son paraya kadarharcarsın. Bu yüz lira da olabilir yüz milyon lira da. Hiç önemli değı! Önemli olan paranın miktarıdeğıdir. Cebedinde paranın tamamını arzulanı uğruna harcayıp harcamamandir öniemli olan, Ama bir şartla:Arzuna ulaştığında asla haz almayacaksın! Haz alırsansitem çöker. O yüzden de hazalanı ya yasaktır ya ayp ya da günah.Arzu et ve arzu ettiğin şeye kavuştüğunda hiç vakit kaybetmeden başka bir şeydaha arzu et. Arzu et, arzu et, aralıksız et!

MAYMUN GÖZÜNÜ AÇTI, ARTIK HİÇBİR ŞEY EKİSİ GİBİ...

Olmayacak şeyarsızsanı yanıyorsunuz. Ama bu korona salgını bize insan olduğumuzu hatırlattı, öyle bir aydınlanma yaşadık ki, yardımlaşmanın önemi, gereksiz tüketimin ne kadarışağı olduğunu farkettikanden, baksanzahava kırdığı bir suzı, boğazda yunuslar, Venetia kanallarındaki kuğular, kent merkeplerinde vahşi hayvanlar cirit atmaya başladı. İnsanendogru katliamış meğrese, biz sokaklardan elimizi eteğimizi çekince dünya aslındaodurdu. Artık hiçbir şey ekisiz gibi olmayacak, demek ki başka bir dünya mümkündürmi diyorsanız, bu düşüncene saygı duyuram

sorusunagelince,, Bakın orasımuallakta.Çünkü başka bir dünyanın mümkün olup olmadığı arzu etmekten ne oranda vazgeçtiyimize, yaşadığımız hayatın ne kadar haz aldığımızı bağlı. Dahaçağk söyleyeyim, kendimizin ne kadar değerli olduğuna,mesela varlığımızın bir kulakçubuğuna değip değmediğine bağk. Evet ya, kulak çubuğuna!

BEN BU KULAK ÇUBUĞUNA DEĞERİM

Şu salgındaha dünyaysayılmadan önce,henüz Çin'de dönempidururken bir arkadaşım, en son çocukken yüzünü gördüğü, yirmi küsuryıldrı Amerika'da yaşayan abisini karşılamaya gitmişti havaalanına. Heyecandan kabı duracaktır neredeyse. Facebook profilindetikap ettiğri büyük bir şirketin CEO'su olan abisiyle

özlemle kucağılaştırdı, sonra da abisinin rezervasyon yaptırdığı şey bildirli otele doğru yola çıktılar. Yolda bir markete uğradılar, ufaktefek ihtiyaşlarını almak için Kulak çubuğı da almanın lazım dediabisı. Bizim işğzar da, raftan bir kulak çubuğı bulup uzaatı abisine, 1.5 TLlik bir kulakçubuğı. Abisiyüzünü buruşturdu. Sonra şık bir pakette, 15 TL'lik ithal bir kulakçubuğı buldu, sepete attı. Arkadaşım abisine "Ne gerekvar ki bu da aynı işe yarar" deyince,abisi sepetteki kulakçubuğunu alıp havaya kaldırdı, uzun uzun baktı ve sonraden ki: "Ben buna değerim!"

Bana telefon ettiğinde ağıldıru arkadaşım. "Önce yılık özlemden sonra markette yüzüştü bulup çıkımden abim! En son hatırladığım, neye değersin ya, neye değersin... Kulak çubuğuna mı değersin, diye avaz avaz bağrıydordum" dedi.

KORONA SOLDA SIFIR KALIR

Sonrası bildirilgeniği iste... #vedekaltırkiye. Kulduğın naylon poşettki 1.5 TL'lik kulakçubu sokanlar sabahları kitleler halinde işe gidip kitleler halindeçalışıp aşıklarını yorgun argineve dönüyorlar. Virüsü kapamıyorsa, ölüme zatlurru, nedeni bilinmeyen salgın hastalk

filan diye kayda geçirilip toplu mezarlara sevkediliyor, yaşarsa ücretsiz izin verlip açığa mahkûm ediyorlar. Aynı çubuğı süslü bir paket içinde 15 TL'yealanlar işe evine kapanyor, sosyal mesafeye uyuyor, camdan kafalarını sarıtırken bile maskesini takıyor. Çünkü onlar, buna değiyor!

Başka bir dünya mümkün tabi. Bu salgın gözünüzü açmış, gerçekleri farketmemizi sağlıyolsabirli sahidin. Eğerarzu etmekten vazgeçip haz almaya, yaşadığınız anın zevkini kırmayı öğretiliyse... Yoksa, en süslü paketteki en pahalı kulakçubuğunuz arzu ediyorsanız hâlâlive kend değersiniz o kulak çubuğuna hak edip etmediğinizegöre ölçüyorsanız, geçmişolsun...

Başka bir dünya tabi ki mümkün. Ama şimdilik, ancak hayalini kurmak mümkün. İş başka bir dünya oluşabilir mi

Başka bir dünya
tabii ki mümkün.
Ama şimdilik, ancak
hayalini kurmak
mümkün.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi <https://ranteoy.org>

Başka bir dünya tabi ki mümkün. Ama şimdilik, ancak hayalini kurmak mümkün. İş başka bir dünya oluşabilir mi

Var böyle bir şey. Eskiiden gazeteler baskıya girerken iyi bir haber yakalanmış ve manşette iyi bir cümleyle taşınmışsa editörün ittifakı bu olurdu. Hele o gazete bayilerde o sabah öne çıkmışsa, tamamı. Benim de çıkınca alıp sakladığım ya da sahalarda bulduğum birçok gazete var. İlk sayfaya bakıp "Bunu çerçeveletip asarım be" demişimdir. Hiçbirini asmadım henüz ama hepsini iyi saklıyorum. Bazılarını paylaştım işe yarasın.

UcuZ Tarih

TABLO GİBİ MANŞET

LSD TÜRKİYE'DE

Manşeti atan ABC Gazetesi. Bu arada, bu gazeteyi çıkartan henüz 26 yaşındaki Ercan Arıklı.Asit lakaplı Orhan Atasoy da o sırada henüz 17 yaşında. İstanbul'un özel bir kolejinde fırılma bir sayfaya mensup. Tayfadan biri bir Avrupa seyahati sonrası yanından malzemeyle geliyor. Orhan Atasoy da dağıtmaya başlıyor. Lakap oradan geliyor zaten. Cem Karaca, Erkin Koray ve Moğollar elemanların boy gösterdiği ev partilerinde Orhan da var. Narkotik tarihimizin ilginç bir belgesi.

KORKU GAZETESİ

Bab-İAli'nin dravdan haberler üstüneçıkışmış gazete ve dergiler tarihli 1930'lu yıllarakadard gider. Ülkenizde önceleri cinnet ve cinayet üstüne çıkan yayınlardahasonra erotik görsellerin arttığı yayınlara sürmüştü. 1997-1998 arası çıkmış olan bu Korku gazetesi de ilginç örneklerden. Saadetin Teksoy'un fantastik haber programının tavan yaptığı günler. Sabah gazetesi grubundan çıkmış. Vampirler, uyarılar ve muhtelif esrarengiz varlıkla ilgili haberlerle doluydu. Özleyenler ve merak edenler için tüm sayıları www.ucuztarih.com'da

İLK HIPPI ŞARKICI

Yıl 1968. Hafta Sonu gazetesi ilk sayfayı gündemdekihippilere ayırmış. "Çiçek Çocuklar" Amerika ve Avrupa'da dünyayideğıştirirken yeriler de boş durmuyor. Gondola Kulüp te parti var. Kimler yok ki; Turgut Borali, İsmet Ay, Hadi Caman ve Tuncel Kurtiz orada.Sahne de henüz 19'undaolduğuyazanTijen Doray var (Ama henüz 18'inden gün almamış). Tijen, şarkı söyleyip söhret olmak istiyor. Lakin şöhrete iki yıl sonra sinema setlerinde yaklaşıacak. Parçala Behçet ve Yılmazan Şeytan ikinci derece rövaldiği bazı filmler. Gecenin orkestrası "Centilmenler". Grubun kostümleri hazırlanırken Gülriz Sururi yardımcı olmuş. O da iki yıl sonraçiçek çocuklarının en büyük müzikali "Hair", Türkiye'de sahneye koyacak.

TÜRK BÜYÜĞÜ AJDA PEKKAN

80'lerin renkligazetelerinden Bulvar'ın magazin ilavesi. Magazin denince akla ilk gelen isimlerden biri Aykut Işıklar'ın o günlerde garip bir röportaj dizisi var. Ulüleri bir başka ulu Türk kılığınasokup röportajlar yapıyor. Zeki Müren'den de Fatih Sultan Mehmet yapılmış mesela, Ajda Pekkan'ı da Cengiz Han kılığına sokmuş. Daha çok dönemin çizgiroman kahramanlarından Tarkan'a benzemişsanki.

AHTAPOT METAL

1984... Heavy metal daha buralara yeni geliyor. Asım Can Gündüz, Whisky, Devil, Deşarj gibi öne çıkan isimler bir araya toplanıp Akçhava Tiyatrosu'nda çıkıyor. Afilerde "Babanesini getiren bedavagiren" yazılı.Getirenler oluyor. Konuya yabancı muhabirler de geliyor. Gençlik döneminin en popüler haberleri de geliyor. Heavy metal ve rock müzik türleri hakkında sunulan birer belge. Mehmet Ali Akın ve Ali Akın gibi isimler de o gün sunucu olarak orada. Onu da elebaşımız olarak göstermişler.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://antey.org>

SİNEM SAL

Gülden Karaböcek'in şarkısını Neşe Karaböcek tarafından bile tanınmayacak hâle getirerek söylüyordum...

YALAN DA OLSA

Ailemle aramda hep bir takip mesafesi vardı. Birbirimize i ç i geçmemizin hiçbir zaman bir bütün olmak anlamına gelmeyeceğini çok iyi biliyorduk. Bizimki daha çok otobanda, ters yönde hızla giderken birbirine çarpma riski sonlanan bir haber olacaktı. Bu sebeple aynı yönde giderbilmek için dinliyorduk. Aynı yönde giderken de aramızdaki takip mesafesini muhafaza ediyorduk. Çünkü kendimize zarar vermek pahasına da olsa bir anlık sinirle gazı basmamız an meselesiydi.

Yirmi yaşına yerişmiştim. Mahalleyle
hırsız dandamış. Ben de barlara
hırsız gibi kolça çıkıyordum. İçeri
girenleri etrafı kolaçan ediyör,
içeri girdiğimde bir tanıdık var
mı yok mu diye bakınıyör
ona göre otuyordum.
Barlara girip bir büyük birayı
kafaya dıkmek için en uygun
saati bekliyordum. Acayıp
şanslıydım çünkü barlara
girmek için en uygun saat
happy hour'a denk geliyordu.
İn cinin top oynadığı aşam
dört civarı bir ucuza satılıyor.
Köpüksüz ve ılık bir, Barmanın canı
isterse yanında bayat kuruyemiş
de veriyordu. Kadıköy barları
sokağında takıldığım o yılların tüm
anıları aşamam dört ile sekiz arasında
geçiyordu. Ailemi kırmadan marjinal
anılar delirtmeden çlgm, kendilerini
çileden çıkarmadan eğlen olmanın
yolunu bulmuştum. Ailemin
bugün çözümüstü: Aşam
ezanı. Tıkır tıkır gidiyordu her
şey. Büttün din bayramlara iştirak
ediyor aynı zamanda rock'çılar
girdiği leş bir mekânda renkleri
sönümüş ve yaları ıfırları bir
kanepede oturup sığara içiyordum.

Bir gün yine Kaptan'ın yerindeydik.
Hepimiz şişman, hepimiz siyah tişörtlü,
hepimiz parasız ve hepimiz çok âşıkık.

Kanepede oturmuş âşik olduğum
oğlanın gelmesini bekliyordum ki Yücel
Abi kuru kayısı uzattı. Normalde hiç
sevmezdim ama orada olan herkesle
aramda ortaklık yaratmak önemliydi.
Onlardan olmadığımı anlamamaları
gerekliyordu. "Senin sesin ne kadar
güzelmiş ya..." dedi kayısıyı götürürken.
"ol" dedim. "Bizim tandık bir bardak uc-
islama köftesi için yanında orada da
Sana da bir deneyim olur." Fara vermiyo-

ama fiş veriyorlar biralar onlardan."

Biraya gerek yoktu. Sahne almak çocukluğumdan beri tek hayalimdi. Anında tat olmak için başka bir sebebe ihtiyacım yoktu. "Başka kim çalıyor?" diye sordum sanki çok umurumdaymış gibi. "Vertigo, Amnezia, Insomnia..." Bir hafta sonra ben de aralarına adıma yazdırdım: Niktalji. Türkçesi gece atar atar ağrı. İki sahnem bir salı akşamıydı. Cumartesi günü prova alacaktım. Grubumun diğer üyeleriyle söyle bir ayak üstü tanışmıştık. Başa şarkıları hazırlamam gerektiğini söylemişlerdi. Bu iş bana patlamıştı.

Onlar dair gün önceden şarkıların çıkısını alıp çalacaklardı. Bildiğim rockşarkılarını arka arkaya sıraladığımda altı şarkıyı geçmiyordum. Nereden düştümüm bu rock cehennemine? Çıkış yok muydu? Ne bileyim çıkış olmasa da Ajda Pekkan dinleseler severler miydi? Onlarca soru vardı aklımda. Nihayetinde bir liste hazırladım

Gülden Karaböcek'in şarkısını Neşe Karaböcek tarafından bile tanınmayacak hâle getirerek söylüyordum. Grup arkadaşların başta feci söylüyorlardı. Utku ve Selim'in sigara içmek için çıktığı yangın merdiveninde konusmalarına şahit olmuştum bir defasında. "Abi, takılmayacaksın..." diyordu Utku "bütün iyi metakiciler bu yollara girdi. Athena'yla Duman bile."

Sorru alıştım. Çünkü birdenbire küçük bir üne kavuşmuştuk. Siyah tişörtlerimin üstünde Kurt Cobain fotoğrafı olan kızlar bira içip şarkılarımıza eşlik ediyordu. Bir gün Yücel Abi geldi "Gençler sizin sahne saatinizi değiştiriyoruz artık," dedi. Ana sahneye alacaklarımı, Allah'ım daha neler... Ana sahne dedigin akşam 10'da başlar gece yarlarına kadar sürer. Akşam ezanı çöktan bitir. Ailem beni reddeder, ben sokaklara düşerim, sokaklara düşersem şarkı söylemem ki...

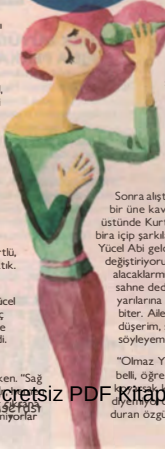
"Olmaz Yücel Abi," dedim "bizim kitlemiz belli, öğrencilerden oluşuyor. O saate kadar sak kimsa gelmez." Biraz elememi diyerimydum ki, kendii ayakları üstünde duran özgür bir genç kadın imajımı kendi

kendime yıkamazdım. Yücel Abi mütevazı bir girişimde bulunduğumu düşündü ve beni dinlemedi bile. "Yarın başlıyoruz," dedi, gitti.

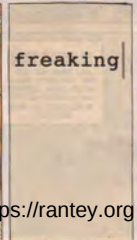
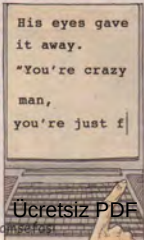
“Eve gece eve giderken Ahmet Kaya dinliyordum. “Gece yarısı bir müziğin evine geç dönüyor. Taksi parası bile yok cebimde ama evine dönüyordun”. Kendi kendime düşüp bütçeli kılıp çekişiyordum. Şarkının sözlerine ters düşen gün işiyle yürüyordum. Sokaka girdiğimde Aysel Teyze camdan bağırdı: “Zülaaaaaaa! Kızım iki saatir bakkala bağıryordum, sepetten parayı kılıp iki ekmeğe alan ya!” Şarkıyı kapattım. Ahmet Kaya’dan daha beter durumdaydım. Eve parasız döndüğünde Aysel Teyze ondan ekmeğin istememişti ar. azından. Ekmeikleri sepete koyup eve geçtim. Annem rölü gereği “Nerede kaldın” dedi. Ben de beş ilahi yalandan birini söyledim. “Çiğdem’in morali bozuktuk onunla konuşuyordum.” “Psikolog musun sen canım? Her hafta moral bozuluyor bu Çiğdem’in de ha.” dedi. Yalanlarımı gözden geçirmeliyim, anladım. Ama şimdi daha büyüğü geliyor. “Anne ben yarın Çiğdem’e kalayım. Çam çok sıkın gerekçen,” cümlem beşinci meydan muharebemizi aştı. Ben türli anlaşılmaya varamadık. Artık olsun suyu çıkmıştı. Yarnı gece için arka arkaya yalanlar sıralıyordum. “Ders çalışacağım anne... Demet’in annesi evde yokmuş tek kalemşeyi ben de orada kalmalıyım anne...” Yok. Artık bir kıl testine dönmüşüştü kavgamız. Hayatta kabul etmedim. Sonunda pes ettim. “Anne,” dedim “ben sahne alıyorum.” “Ne? Adnaaaaaan kızın orospu olmuş!” Bir anda meydan muharebesi dünya savasına dönmüştü. Babamın cephanesi çocukluğumun tedarikiydi. Yılarcadır bir kız çocuğu olsun da asabını bozsun diye beklemişti sanki. Bir anda döküldü. Bir saat on dakka süren bağış çağırışın sonra rahatladılar.

Bizimkiler de böyle iştir. Önce bağırlar sonra da "Aman çok bağırsak! Fato gibi evden kaçıp deyyu hıyoma giderler. Sonra beni hastalıkla tehdit ederler. Annemin muhakkak başı ağrı. Benim Kurt Cobain tişörtümü yemeniye sıkıca bağlar. Ben vıcacık azabından vefat ederim. Babam taş kesilir. Özdeni haykel gibi durur uzağa bakar. "Aklini kaybeder dağ gibi adam". Annem her böyle der. Sonra ben vazeğerim. İnadımın, istediğim hemen vazeğerim. Ne olacak sanki derim, annem hastalanacağına evde kalayım. Sonra evde kalırım. Sonra ölüştü kılığın önüne iki sandalye çekerler. "Aliste sana sahne..." derler. Çıkırım. Gönlümü almalarına, kalbimi kırmalarına izin vermem. Sahneye çıkar, fon tarayını elime alırım, şarkıyı şarkıdırım: "Yalan da olsa mutluğun ya bu bana yetiyor!" 🌸

Babam
yıllarca,
bir kız çocuğu
olsun da asabını
bozsun diye
beklemişti
sanki...

OT

SÖZLÜK

İnsan

İnsanlar da kuyulara benzer, içlerinde boğulabilirsiniz.

Ahmet Hamdi Tanpınar

Ayrılık

Ayrıldığımız kimselerden büsbütün kopamayız. Günün her saatinde onlar hatırlatılır bize. Kiminde kuvvetlidir bu duygu, kiminde zayıf, fakat büsbütün kurtulan yoktur bu duygudan.

Knut Hamsun

Küçülme

Verdiğimiz her tavize, o anda farkına varmadığımız, içten içe bir küçülme eşlik eder.

E. M. Cioran

Nefret

Birilerini acımasızca karalayarak kendi yüceliğimizi mi kanıtıyoruz? Neden bu kadar kin ve nefret doluyuz?

Duygu Aşena

Kütüphane

Ben cenneti hep bir çeşit kütüphane olarak düşlemişimdir.

Jorge Luis Borges

Sonsuzluk

Başkalarının yaşamlarına ayak uyduramayacak kadar kendimle doluyum. Kendimle ya da sonsuzlukla. Sonsuzluk ne demek bilir misin?

Ayşe Sasa

Işık

Geceyi seyrede seyrede öğrendim ki ışık insanın içinde yanmıyorsa yüzüne vurmuyor.

Şekrî Erbaş

Üzüntü

Hepimiz büyüktük. Küçük küçük parçalarla, aynı üzüntüden payını alan büyük ve hüzünlü kişiler.

Jose Mauro De Vasconcelos

Yüzün

Bir suyun ürpermiş aynasında Apansız gözüme geldim. Ayakları ayaklarıma bittişik Kimılsız bir gövdeyle rüzgârın sildiği. Bir bulup bir kaybettim Yanı bir gezginin hep gittiği. Senin yüzün benim yüzüm değil mi?

Metin Altınok

ÜÇLÜ PRİZ

DÜNDAR HIZAL

balkonda susuz sakı, deterjan ve kombi asılmış çamaşırların arasında kaç kez ağladım aşağı baktım, sigarayı da balkonda bıraktım

solda uyurum, sırtım dönük dünyaya salondaki telefona, cevapsız aramalara, pizza için mesaj yağdıran papa johns'a kedim sofi, üçlü priz ve sehpa

antrede üç çiftim var, topukları bitik nedense hep oradan eksildik ben aksadığında hep duraksarım ne zaman dursak seninle, aksar dünya aramak yalnızca ayaklara mı belâ?

-böyle yürüyorum ben zaten! biraz hızlı, biraz tekinsiz ve Allah'a emanet yolun tümseği koridarda pinekliyor dış kapıda hayat durmadan tökezliyor bir çiğir buldum dünyadan sana yer aksıyor, caddeler, otobanlar çıkmaz sokakların adı ilk kez okunuyor nerde dursak seninle, dünya aksıyor.

PELIN BATU

Kendine yetebilmek özgürlüğün başlangıcıdır.

EPİKÜR'ÜN BAHÇESİ

İDEAL HAYAT

Mutluluğun felsefesi
dileyeceğimiz
Epikür'ün bahçesine
dönme zamanı
geldi de geçiyor.
Günde 18 kez
orgazm oluyor
diyeceksharışlarını
ve zamparalarını
azı ilan ediyor ek
karlarında, hayat
felsefesi unutturuldu,
eserlerinin çoğu
kayboldu. Oysa antik çağda onun felsefesini
benimseyip yaşayanların sayısı 400 bin
bulmuş, onun mütevası yaşamı reçeteleri
uygulayarak kaçetme huzurlu, verimli ve mutlu
bir yaşam sürmüşlerdi. Epikür'ün hayat
felsefesi basitti: Biz sevgililerimizle karşı

tarıncılardan alınıp karanlıkçıya geçtiğini tarif ediyor. Hipokrat'ı yazılarının katalogladığı sıfal ortamı %89,51 yazgı modern eşcinsellik kullunları aya baş doğudan o kadar kopuzuk ki doğabize cevabını verene kafayışızlıgımızle yüzleşmekzorunda kaldık. Dünyanın diğer bir tarafında aya arastırılman yapılrken bizler karantamızda şarıştınır erdemi, mürverin tıbbi gücüne şaman kesilmez şifası Patatesin ayaştına yetişene inanan çocuklarımız doğanın parçası olduğumuz belki bu şekilde öğrenecek. Bilim, tarih, mitoloji ve dinin içi içe girdiği eserde tamın içi çağlarına dönüyor, meyve sembollerini deşifre ediyoruz. Tarhiç/ botanist imbolisi müsemma Profesör Riddle, gerçismten bilimceleri bizim içi çözüyor. Nar gibi meyvenin kadınlara tarafındaengebik onleyici olarak kulanılıp kontrolle edile alldıkları aygırlar gücün onlardan nasıldınalıncapca olarak kullanıldığını şifalı bir romanı okuyabilişaylaanlarm. Ali Lüthi ay, nedir ciktin? **John M. Riddle: Goddess, Elisir, and Witch: Plants and Sexuality Throughout Human History, Palgrave, Macmillan, 2010**

**İNSANIN
YARATTIĞI VE
YAŞADIĞI**

Dünyanın en büyük ve zengin müzelerinden British Museum'un eski müdürü, tarihçi Neil MacGregor dünyanın dörtbir tarafından seçtiği 100 obje üzerinden alı, savaş, bilim ve sanat, kıtası insanı yarattığını ve yaşadığını anlatır. Önce radyo programı olarak dinlediğimiz kitapta "şeylerin" kenderileri görüp müzeleruna gıkmsı okuyoruz. MacGregor'un bazen alaycı ve ironik, bazen romantik ve lirik bir şekilde tarif ettiği baltalar, bardaklar, masklar, aynalar ve davullar bize fısıldıyor: "göçmenlerin sırrını veriyor. Bir taş parçasının çok konuşabileceğini ve ne kadar önemli olduğunu kitabı okurken daha iyi anlıyoruz. MacGregor sadəcə objelerin önemi ni anlatıyor, müzelerin neden iham perlerini eni olduğunu da hatırlıyor. "Pis

emperyalistler şu boyeyoradan buradan çalmış" argümanını bir tarafa bırakıp tüm tarihin hepimizin tarihi olduğunu görüyoruz. Hepimiz Afrika'dan çıkıp birimizden habersiz kıldileverdik. Korkularımızaynıydı, o yüzden tapınakları inşa ettik. Tutkularımız da, o yüzden tüm bu güzelliğ. Her düşündünüz mü, geleceğin arkeologları dşlerini incelerken sizin şekerini ne kadar sevdiğinizi düşünecek. Kullandığımız bir sikke oynadığımızıç oyunlarını deşirebilecek. MacGregor'un müzesinde bir obje

tsiz PDF Kitap Arsivi -
Neil MacGregor: A History of the World in 100 Objects,
Penguin Books, 2010

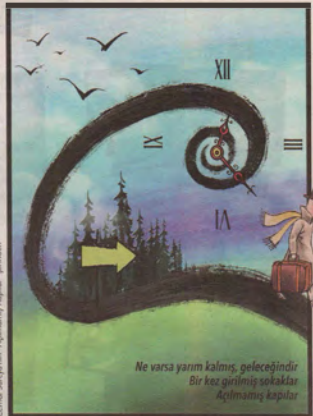
ŞİFA VE İLAÇ TARİHİNİN EVRİMİ

Bu nefis kitabın başlındaki cadihara aldranmayın, aslında şifa ve ilaç tarihini nevrimini anlatıp meyveler, adamotu ve pelin otu gibi bitkilerin inanna, Afrodite ve Artemis gibi

GÖZ HAKKI

LEVENT GÖNENÇ

Cemal Süreya'nın "Açılmaması Katarlar" şiirinden

to
Kaufman, Nelson, & Howard Rosenberg, 2000; Rosenberg

İnsanoğluna hiçbir şey yetmiyor, yetmez!
Hep daha fazlası, hep daha fazlası...

BİRKAN NASUHOĞLU

Neler oluyor hayatta? (Uğur Akdora)

Hayat, her daim bütün yeteneklerini sergiliyor. Biz de ağzımızakç, hayretler içerisinde oluyoruz. Bazen bir sihirbaz, bazen kötü kalpli bir baba, fakat çoğu zaman şefkatli bir yol gösterici oluyor. Onu, kalbimizde ve zihnimizden asla konumlandırmırsak bize öyle görünmüyor. Bence bu hususta karıştırılan bir ayrıntı var; zor olan hayat değil... Hayat kolay fakat yaşamak zor.

Unuttun mu beni? (Sezen Aksu)

"Bazen insan geri gitmek, gerçekleri geritirmek zorunda kalır; o ana nasil geldiğini anlamak ve sonraları gölebilmek için..." Kendimi aradığım bu yollukta hatıralarım beni güçlü kılıyor. Unutmadığım her gün benim için büyük fırsat ve iyi bir okul... Unutmadığım için sevgiyi ve aşkı daha iyi anıyor, hayata tüm gerçekliğiyle bakabiliyorum. Şanırm fayda ve işe yarayır bir insan olmaya başladım. Unutmadığım için... Unutmadım. Kimseyi ve hiçbir şeyi unuttum.

Yalan olmasın yarınlarım biraz da acım var, biraz senden kalan biraz senden ötekilerden, ne fark eder? (Tülay Ersoy)

Mutlak benlik kişinin kendisidir. Hissettiğim tüm duyguları, yaşadığım ve yaşadığım her şeyin başkasebebi bizzat benim, sadece bana ait! Bakma benim zamana işlenmiş edime, bakma aklımla kendi dışımda arayışma. Aslında tek bir soruya cevap aradığımdır bu sıkışmalarım. Ben kimim?

Gayemiz yaşamakla acı çekmek mi lazım? (Orhan Gencebay)

Bir gülün çevresi değişik, hardır. Bülül gül elinden ah ile zardır. Ne de olsa kısın sonu bahardır. Bu da gelir bu da geçer ağızla.

Neden sevinir insan zafer kazandığında? Kazanmak neye yarar ki kaybeden olduğunda? (Zeynep Çelebi)

Gün gelir öyle bir kaybederim ki, güne o gün benim yeniden doğduğum gün olur. İşte o gün benim en büyük kazanım olur. Hayat böyle öğretilerle dolu. Zafar, yarış, savaş, hirs içerisinde olursan sevgi, şefkat, barış neylesin seni! Ne de olsa ikinciye geçtiğinde yeni ikinci, birinciyi geçtiğinde yeni birinci olacaksın. Deneyimlerden denemeler bilgilerle dolmazsan ne gittiğin yer bir yere varır, ne de geçen zaman...

Son pişmanlık neye yarar? (Ayşe)

Pişman kelimesini de zaman okuması aklıma pişmanlık geliyor. Sanki vakti zamanında bir sohbet ortamında birisi pişmanlık diyecekken başka birisi sözünü kesmiş de pişman kelimesini kullanmış gibi... Sonra üzerine karamsar ve ümitsiz bir anlam yapmış, kalmış. Yapmayalım bunu.

İtiraz et
kardeşim. Ama
önce kendinden
başla.

Ben pişman kelimesini kabul etmiyorum. Pişman kelimesinin elinden tutup onu izmit'e, pişmaniyelerin yanına, ait olduğu yere götürmek istiyorum.

Neden, neden, neden daracak

yaparlar bu evleri? (Ahmet Kaya)

Adam, işe girebilmek için her sabah henüz güneş doğmadan evden çıkıp, vapur iskelesine gitmek zorundaydı. Vapura binip, 1 saat 50 dakika süren bir yolculukla Kadıköy iskelesine varırdı. Oradan da 10 dakikalık bir yürüyüşle iş yerine ulaşırdı. Kolay değildi Heybelada'dan Kadıköy'deki işine gidip gelmek... Sabahları hiç işi olmazdı, buna karşın fazlasıyla uykusu olurdu. Hele o dönüs yolu yok muydu... Karanlıkta, denizin ortasında terleylem küçük bir nokta gibi hissedirdi kendini. Uykuladığı kadar çoğu kez neceği işkeleyi kaçırıp Büyükdada'ya kadar gitmişti olmuştu. Uzak gelyordu hayat, mesafelerle doluydu yaşamak onun için... İşine yakan bir yere taşınır, ev ile işi arasını yürüme mesafesine indirmek istiyordu, hayal ediyordu. Taşındı da. Çocukluğunda annesiyle birlikte okula gitmek için yürüdüğü güzergah 27 yaşında işine gitmek için parası da cebinde kalıyordu. 2 ay önce 1 saat 50 dakika süren işe varış maratonu artık 20 dakikaya

kadar inmişti. Aradan seneler geçti, bu böyle devametti. Mesafeler yine uzadı, yaşamak yine zorlaştı. Yürümek zor, iş yeri evine uzak gelmeye başladı. Kenara ayırdığı yol parası taksi harcamalarıyla erimeye başladı. Bir akşam yemeğinden sonra ayağa kalktı, banyoya gitti, aynaya baktı ve kendi kendine konuştu: İnsanoğluna hiçbir şey yetmiyor, yetmez! Hep daha fazlası, hep daha fazlası... Kalbimizin penceresini açıp bedenimize serzenişte bulunuyorsak bunun asıl nedeni ruhumuzdur.

Ben hep yenilmeye mahkûm muyum? (Mikail Güneş)

İtiraz et kardeşim! Ama önce kendinden başla. Neden yenmek istiyorsun? Neden yenilmek seni rahatsız ediyor? Bu kaygılar yaşamaktan çekilme, dibine kadar yaşa ama kendine itiraz etmeyi de unutma! Çünkü itiraz etmezsen elinde, avucunda ne kaldıysa onlar da yar olup uçur ve seni terk eder... Bir derin olduğu için şükret, kötü hissettirse de duygular senin gönlü kapını çaldığı için mutlu ol ama itiraz et. Önce kendine...

Ben miyim dünyaya bir bahtı kara? (Neşet Ertaş)

Sokakta bir çocuk gördüm. Elleri kir, pas içindeydi. Sirtında koca bir çuvala çöplükte aş arıyordu. Bulamadı...

Köşede bir amca gördüm. Elinde sazi, yüngüne sazi vardı. Ağzından çıkan türkülerle önüne açtığı sapkasına para dılıyordu. Şapka boştu, dolmadı...

Yerde bir martı gördüm. Kanatları kanlı, gözleri yorgundu. Akli gökyüzünde ve yuvasında yavrulandırdı. Uçmaya çalıştı, uçamadı...

Ama hiçbir pes etmedi. İhadi, çalıştı, çabaladı ve yaşayama devam etti.

Ya da bana arık, duyuyor musun beni? (Barış Manço)

Beni sende, sana benden kalan ne varsa bizde bulayım. Tabii ki beni es geç, sana başboş gökyüzünde, denizin dibinde merhem olayım.

N'olur kurtarma beni, teninde insanıyım.

Nem olsun yüzünde tarihi geçmiş iltifatlarını

Ayin bile utanıp, saklandığı telaşlı yalınzlığı kıskansın bizi

Beni sende, sana benden kalan ne varsa gözlerimde saklayayım

Beni düşünme, me seni özlerim.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://rarfile.org>

**NEBİL
ÖZGENTÜRK**

Türkan Saylan, ilk gençliğinden, tıp öğrenciliği zamanlarından itibaren zorlukların insanıydı hep. Mesleğinde de yaşamında da en zoru seçmişti...

19 MAYIS'TA UĞURLADIK 'KARDELENLER'İN MELEĞİ TÜRKAN SAYLAN'I

Türkan Saylan'ın, "Kağıt'ın ansmanı...

2009 yılının 13 Nisan'ı, sabahın erken saatleri... Arnavutköy'ün dar sokaklarından birinde alıngınlık bir hareketlilik vardı o sabah. Üç katlı bir evin önünde kalabalık toplanmış, herkes merakla üst kata bakıyor, bir yandan da sloganlar/tepeklerini diye getiriyordu.

Evet, o ev, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nin (ÇYDD) kurucularından ve Genel Başkanı Türkân Saylan'ın eviydi ve polis baskınına uğramıştı. Birdenbire evin penceresinde görünürdü Türkân Saylan.

O görüntü ki tarihe kazınacak... Sonrasında gazeteler, ekranlar o anı ve görüntüyü aylar boyu, defalarca kullanacak; kaç zamandır ülkeyi sarsan tutuklamaların, gözaltıların sembolü haline getirecekti. Saylan, o gün bir el işaretyle kalabalığı sakin olmalarını söyleyecek ve bir çift söz de bırakacak kendince. Saylan'da dediği gibi demokrasi ve hukuk sınavından geçiyordu ülke. Üst düzey bürokrat, yazar, gazeteci, asker ve öğretim üyeleri tutuklanıyor, birbiri ardına operasyonlar yapılıyordu çok zamandır. Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği de bu dalgaların parçası oluyor, Ergenekon'un örgütüyle ilişkilendiriliyordu.

SABAHİ KARŞI BASKIN

Derneğin pek çok yöneticisi birlikte o sabah Türkân Saylan'ın da evine baskını yapılmış; tarumar edilmişti. Polisin ÇYDD yöneticilerine yönelik operasyonları televizyonlarda önce altıyazıyla, ardından canlı yayında duyurulmuş, bu yüzden yüzlerce kişi bir anda Saylan'ın evinin önünden destek için toplanmıştı.

Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nin bazı yöneticilerinin de aynı dakikalarda gözaltına alındığı, hücrelerde tutulduğu o gün Profesör Türkân Saylan'ın evine 10'a yakın siyah polis dolmuşmuş, evi didik didik aramış, kitapları, mektupları, dosyaları, çalışma notları, fotoğrafları, kasetleri, bilim kadını olarak aldığı ödülleri, ne varsayarlara sağlamıştı. Güya, aradıkları Saylan'ın ve derneğin darbeciyle ilişkilendirilmesini, Ergenekon örgütüyle bağlantısıydı.

Bu arada Saylan'ın evindeki baskında işgüzar bir polisin, amirine sevinçle yaklaşarak, bir örgüt şeması sandığı bir fotoğrafı göstermesi de unutulmuyordu. Oysa gösterdiği, bir tıp hocası olan Türkân Hanım'ın derste öğrencilerine gösterdiği kemiklerle ilgili kitap kapagina ait bir kemik kesitiydi.

ZORLUKLARIN İNSANI

Ülkede olup biten haksızlıklara da, Dernek'teki çalışma arkadaşlarına ve kendisine yönelik bu

operasyona da Türkân Saylan'ın canı çok, ama çok yandı. Ve tabii ki canı yanıma kalmadı; çok zamanında hiçbir emek verilen ve yoksul diyarların yoksul çocuklarına ışık olan bursların akibeti de düşündü onu ve arkadaşlarını...

Ve ne hazine o bitenler bir süredir boğuştuğu ağır hastalığına da tetikleyeceği vedaha da ağrıyacaktı. Türkân Hanım'ın durumu. Gözaltına alınmasa da hem arkadaşları adına hem de yaşananlar adına çok ama çok üzülecekti hep.

Ama...

Türkân Saylan ki... İlk gençliğinden, tıp öğrenciliği zamanlarından itibaren zorlukların insanıydı hep.

Mesleğinde de en zoru seçmişti zaten, cuzzama karşı savaşan bir şövalye misali!

Günlük yaşamında da, çağdaşlaştığı adanmış bir ömür misali...

Yarım yüzyıl boyunca bir maslakahraman gibi dolamıştı aramızda; el veren, sahici kahramanlardan hem de...

Uzak köy ve kasabalarda, ısız adalarda, izole edilmiş mekânlarda gelp geçen, lepra hastalığının adım adım izini süren bir öğretim üyesiydi; çağdaş bir lokman

hekimdi sanki! Düşünün ki bir cildiyeci olarak yüzdeki şarkıçlarını gamzeli bir gülüşle izler gibi izledi hep. Lanetli saylan cuzzamaları kapatıldıkları hastanelerden, arka odalardan çıkarılan idealist bir Cumhuriyet kızıydı; genç doktor adaylarının da Türkân Hocası...

Dostlarının deyimiyle gerçek bir Atatürkçüydü, ki Atatürk'ün kızıydı, demokrattı, çağdaş yaşamatakipçisiydi; üniversite özerkliği için didişen, insanları olana...

Yitip giden arkadaşlarını hiç unutmazdı, düşünceden işkence gören, öldürülen tanımları, dostlarını da... Ve ne ilginç ki güya darbecilikle de suçlanacaktı ama hep darbelere karşı çıkmıştı ve o her darbeye darbecilerden hesap sorulmasını isteyecekti... Sesini kısmadı yıllar yill...

Sıkı cezaeviydi, Yaşadığı Arnavutköy'e, 1990'da, 1991'de, 1992'de, 1993'te, 1994'te, 1995'te, 1996'da, 1997'de, 1998'de, 1999'da, 2000'de, 2001'de, 2002'de, 2003'te, 2004'te, 2005'te, 2006'da, 2007'de, 2008'de, 2009'da, 2010'da, 2011'de, 2012'de, 2013'te, 2014'te, 2015'te, 2016'da, 2017'de, 2018'de, 2019'da, 2020'de, 2021'de, 2022'de, 2023'te, 2024'te, 2025'te, 2026'da, 2027'de, 2028'de, 2029'da, 2030'da, 2031'de, 2032'de, 2033'te, 2034'de, 2035'te, 2036'da, 2037'de, 2038'de, 2039'da, 2040'da, 2041'de, 2042'de, 2043'te, 2044'de, 2045'te, 2046'da, 2047'de, 2048'de, 2049'da, 2050'de, 2051'de, 2052'de, 2053'te, 2054'de, 2055'te, 2056'da, 2057'de, 2058'de, 2059'da, 2060'da, 2061'de, 2062'de, 2063'te, 2064'de, 2065'te, 2066'da, 2067'de, 2068'de, 2069'da, 2070'de, 2071'de, 2072'de, 2073'te, 2074'de, 2075'te, 2076'da, 2077'de, 2078'de, 2079'da, 2080'de, 2081'de, 2082'de, 2083'te, 2084'de, 2085'te, 2086'da, 2087'de, 2088'de, 2089'da, 2090'da, 2091'de, 2092'de, 2093'te, 2094'de, 2095'te, 2096'da, 2097'de, 2098'de, 2099'da, 2100'de, 2101'de, 2102'de, 2103'te, 2104'de, 2105'te, 2106'da, 2107'de, 2108'de, 2109'da, 2110'da, 2111'de, 2112'de, 2113'te, 2114'de, 2115'te, 2116'da, 2117'de, 2118'de, 2119'da, 2120'de, 2121'de, 2122'de, 2123'te, 2124'de, 2125'te, 2126'da, 2127'de, 2128'de, 2129'da, 2130'da, 2131'de, 2132'de, 2133'te, 2134'de, 2135'te, 2136'da, 2137'de, 2138'de, 2139'da, 2140'da, 2141'de, 2142'de, 2143'te, 2144'de, 2145'te, 2146'da, 2147'de, 2148'de, 2149'da, 2150'de, 2151'de, 2152'de, 2153'te, 2154'de, 2155'te, 2156'da, 2157'de, 2158'de, 2159'da, 2160'da, 2161'de, 2162'de, 2163'te, 2164'de, 2165'te, 2166'da, 2167'de, 2168'de, 2169'da, 2170'de, 2171'de, 2172'de, 2173'te, 2174'de, 2175'te, 2176'da, 2177'de, 2178'de, 2179'da, 2180'de, 2181'de, 2182'de, 2183'te, 2184'de, 2185'te, 2186'da, 2187'de, 2188'de, 2189'da, 2190'da, 2191'de, 2192'de, 2193'te, 2194'de, 2195'te, 2196'da, 2197'de, 2198'de, 2199'da, 2200'de, 2201'de, 2202'de, 2203'te, 2204'de, 2205'te, 2206'da, 2207'de, 2208'de, 2209'da, 2210'da, 2211'de, 2212'de, 2213'te, 2214'de, 2215'te, 2216'da, 2217'de, 2218'de, 2219'da, 2220'de, 2221'de, 2222'de, 2223'te, 2224'de, 2225'te, 2226'da, 2227'de, 2228'de, 2229'da, 2230'da, 2231'de, 2232'de, 2233'te, 2234'de, 2235'te, 2236'da, 2237'de, 2238'de, 2239'da, 2240'da, 2241'de, 2242'de, 2243'te, 2244'de, 2245'te, 2246'da, 2247'de, 2248'de, 2249'da, 2250'de, 2251'de, 2252'de, 2253'te, 2254'de, 2255'te, 2256'da, 2257'de, 2258'de, 2259'da, 2260'da, 2261'de, 2262'de, 2263'te, 2264'de, 2265'te, 2266'da, 2267'de, 2268'de, 2269'da, 2270'de, 2271'de, 2272'de, 2273'te, 2274'de, 2275'te, 2276'da, 2277'de, 2278'de, 2279'da, 2280'de, 2281'de, 2282'de, 2283'te, 2284'de, 2285'te, 2286'da, 2287'de, 2288'de, 2289'da, 2290'da, 2291'de, 2292'de, 2293'te, 2294'de, 2295'te, 2296'da, 2297'de, 2298'de, 2299'da, 2300'de, 2301'de, 2302'de, 2303'te, 2304'de, 2305'te, 2306'da, 2307'de, 2308'de, 2309'da, 2310'da, 2311'de, 2312'de, 2313'te, 2314'de, 2315'te, 2316'da, 2317'de, 2318'de, 2319'da, 2320'de, 2321'de, 2322'de, 2323'te, 2324'de, 2325'te, 2326'da, 2327'de, 2328'de, 2329'da, 2330'da, 2331'de, 2332'de, 2333'te, 2334'de, 2335'te, 2336'da, 2337'de, 2338'de, 2339'da, 2340'da, 2341'de, 2342'de, 2343'te, 2344'de, 2345'te, 2346'da, 2347'de, 2348'de, 2349'da, 2350'de, 2351'de, 2352'de, 2353'te, 2354'de, 2355'te, 2356'da, 2357'de, 2358'de, 2359'da, 2360'da, 2361'de, 2362'de, 2363'te, 2364'de, 2365'te, 2366'da, 2367'de, 2368'de, 2369'da, 2370'de, 2371'de, 2372'de, 2373'te, 2374'de, 2375'te, 2376'da, 2377'de, 2378'de, 2379'da, 2380'de, 2381'de, 2382'de, 2383'te, 2384'de, 2385'te, 2386'da, 2387'de, 2388'de, 2389'da, 2390'da, 2391'de, 2392'de, 2393'te, 2394'de, 2395'te, 2396'da, 2397'de, 2398'de, 2399'da, 2400'de, 2401'de, 2402'de, 2403'te, 2404'de, 2405'te, 2406'da, 2407'de, 2408'de, 2409'da, 2410'da, 2411'de, 2412'de, 2413'te, 2414'de, 2415'te, 2416'da, 2417'de, 2418'de, 2419'da, 2420'de, 2421'de, 2422'de, 2423'te, 2424'de, 2425'te, 2426'da, 2427'de, 2428'de, 2429'da, 2430'da, 2431'de, 2432'de, 2433'te, 2434'de, 2435'te, 2436'da, 2437'de, 2438'de, 2439'da, 2440'da, 2441'de, 2442'de, 2443'te, 2444'de, 2445'te, 2446'da, 2447'de, 2448'de, 2449'da, 2450'de, 2451'de, 2452'de, 2453'te, 2454'de, 2455'te, 2456'da, 2457'de, 2458'de, 2459'da, 2460'da, 2461'de, 2462'de, 2463'te, 2464'de, 2465'te, 2466'da, 2467'de, 2468'de, 2469'da, 2470'de, 2471'de, 2472'de, 2473'te, 2474'de, 2475'te, 2476'da, 2477'de, 2478'de, 2479'da, 2480'de, 2481'de, 2482'de, 2483'te, 2484'de, 2485'te, 2486'da, 2487'de, 2488'de, 2489'da, 2490'da, 2491'de, 2492'de, 2493'te, 2494'de, 2495'te, 2496'da, 2497'de, 2498'de, 2499'da, 2500'de, 2501'de, 2502'de, 2503'te, 2504'de, 2505'te, 2506'da, 2507'de, 2508'de, 2509'da, 2510'da, 2511'de, 2512'de, 2513'te, 2514'de, 2515'te, 2516'da, 2517'de, 2518'de, 2519'da, 2520'de, 2521'de, 2522'de, 2523'te, 2524'de, 2525'te, 2526'da, 2527'de, 2528'de, 2529'da, 2530'da, 2531'de, 2532'de, 2533'te, 2534'de, 2535'te, 2536'da, 2537'de, 2538'de, 2539'da, 2540'da, 2541'de, 2542'de, 2543'te, 2544'de, 2545'te, 2546'da, 2547'de, 2548'de, 2549'da, 2550'de, 2551'de, 2552'de, 2553'te, 2554'de, 2555'te, 2556'da, 2557'de, 2558'de, 2559'da, 2560'da, 2561'de, 2562'de, 2563'te, 2564'de, 2565'te, 2566'da, 2567'de, 2568'de, 2569'da, 2570'de, 2571'de, 2572'de, 2573'te, 2574'de, 2575'te, 2576'da, 2577'de, 2578'de, 2579'da, 2580'de, 2581'de, 2582'de, 2583'te, 2584'de, 2585'te, 2586'da, 2587'de, 2588'de, 2589'da, 2590'da, 2591'de, 2592'de, 2593'te, 2594'de, 2595'te, 2596'da, 2597'de, 2598'de, 2599'da, 2600'de, 2601'de, 2602'de, 2603'te, 2604'de, 2605'te, 2606'da, 2607'de, 2608'de, 2609'da, 2610'da, 2611'de, 2612'de, 2613'te, 2614'de, 2615'te, 2616'da, 2617'de, 2618'de, 2619'da, 2620'de, 2621'de, 2622'de, 2623'te, 2624'de, 2625'te, 2626'da, 2627'de, 2628'de, 2629'da, 2630'da, 2631'de, 2632'de, 2633'te, 2634'de, 2635'te, 2636'da, 2637'de, 2638'de, 2639'da, 2640'da, 2641'de, 2642'de, 2643'te, 2644'de, 2645'te, 2646'da, 2647'de, 2648'de, 2649'da, 2650'de, 2651'de, 2652'de, 2653'te, 2654'de, 2655'te, 2656'da, 2657'de, 2658'de, 2659'da, 2660'da, 2661'de, 2662'de, 2663'te, 2664'de, 2665'te, 2666'da, 2667'de, 2668'de, 2669'da, 2670'de, 2671'de, 2672'de, 2673'te, 2674'de, 2675'te, 2676'da, 2677'de, 2678'de, 2679'da, 2680'de, 2681'de, 2682'de, 2683'te, 2684'de, 2685'te, 2686'da, 2687'de, 2688'de, 2689'da, 2690'da, 2691'de, 2692'de, 2693'te, 2694'de, 2695'te, 2696'da, 2697'de, 2698'de, 2699'da, 2700'de, 2701'de, 2702'de, 2703'te, 2704'de, 2705'te, 2706'da, 2707'de, 2708'de, 2709'da, 2710'da, 2711'de, 2712'de, 2713'te, 2714'de, 2715'te, 2716'da, 2717'de, 2718'de, 2719'da, 2720'de, 2721'de, 2722'de, 2723'te, 2724'de, 2725'te, 2726'da, 2727'de, 2728'de, 2729'da, 2730'da, 2731'de, 2732'de, 2733'te, 2734'de, 2735'te, 2736'da, 2737'de, 2738'de, 2739'da, 2740'da, 2741'de, 2742'de, 2743'te, 2744'de, 2745'te, 2746'da, 2747'de, 2748'de, 2749'da, 2750'de, 2751'de, 2752'de, 2753'te, 2754'de, 2755'te, 2756'da, 2757'de, 2758'de, 2759'da, 2760'da, 2761'de, 2762'de, 2763'te, 2764'de, 2765'te, 2766'da, 2767'de, 2768'de, 2769'da, 2770'de, 2771'de, 2772'de, 2773'te, 2774'de, 2775'te, 2776'da, 2777'de, 2778'de, 2779'da, 2780'de, 2781'de, 2782'de, 2783'te, 2784'de, 2785'te, 2786'da, 2787'de, 2788'de, 2789'da, 2790'da, 2791'de, 2792'de, 2793'te, 2794'de, 2795'te, 2796'da, 2797'de, 2798'de, 2799'da, 2800'de, 2801'de, 2802'de, 2803'te, 2804'de, 2805'te, 2806'da, 2807'de, 2808'de, 2809'da, 2810'da, 2811'de, 2812'de, 2813'te, 2814'de, 2815'te, 2816'da, 2817'de, 2818'de, 2819'da, 2820'de, 2821'de, 2822'de, 2823'te, 2824'de, 2825'te, 2826'da, 2827'de, 2828'de, 2829'da, 2830'da, 2831'de, 2832'de, 2833'te, 2834'de, 2835'te, 2836'da, 2837'de, 2838'de, 2839'da, 2840'da, 2841'de, 2842'de, 2843'te, 2844'de, 2845'te, 2846'da, 2847'de, 2848'de, 2849'da, 2850'de, 2851'de, 2852'de, 2853'te, 2854'de, 2855'te, 2856'da, 2857'de, 2858'de, 2859'da, 2860'da, 2861'de, 2862'de, 2863'te, 2864'de, 2865'te, 2866'da, 2867'de, 2868'de, 2869'da, 2870'de, 2871'de, 2872'de, 2873'te, 2874'de, 2875'te, 2876'da, 2877'de, 2878'de, 2879'da, 2880'de, 2881'de, 2882'de, 2883'te, 2884'de, 2885'te, 2886'da, 2887'de, 2888'de, 2889'da, 2890'da, 2891'de, 2892'de, 2893'te, 2894'de, 2895'te, 2896'da, 2897'de, 2898'de, 2899'da, 2900'de, 2901'de, 2902'de, 2903'te, 2904'de, 2905'te, 2906'da, 2907'de, 2908'de, 2909'da, 2910'da, 2911'de, 2912'de, 2913'te, 2914'de, 2915'te, 2916'da, 2917'de, 2918'de, 2919'da, 2920'de, 2921'de, 2922'de, 2923'te, 2924'de, 2925'te, 2926'da, 2927'de, 2928'de, 2929'da, 2930'da, 2931'de, 2932'de, 2933'te, 2934'de, 2935'te, 2936'da, 2937'de, 2938'de, 2939'da, 2940'da, 2941'de, 2942'de, 2943'te, 2944'de, 2945'te, 2946'da, 2947'de, 2948'de, 2949'da, 2950'de, 2951'de, 2952'de, 2953'te, 2954'de, 2955'te, 2956'da, 2957'de, 2958'de, 2959'da, 2960'da, 2961'de, 2962'de, 2963'te, 2964'de, 2965'te, 2966'da, 2967'de, 2968'de, 2969'da, 2970'de, 2971'de, 2972'de, 2973'te, 2974'de, 2975'te, 2976'da, 2977'de, 2978'de, 2979'da, 2980'de, 2981'de, 2982'de, 2983'te, 2984'de, 2985'te, 2986'da, 2987'de, 2988'de, 2989'da, 2990'da, 2991'de, 2992'de, 2993'te, 2994'de, 2995'te, 2996'da, 2997'de, 2998'de, 2999'da, 3000'de, 3001'de, 3002'de, 3003'te, 3004'de, 3005'te, 3006'da, 3007'de, 3008'de, 3009'da, 3010'da, 3011'de, 3012'de, 3013'te, 3014'de, 3015'te, 3016'da, 3017'de, 3018'de, 3019'da, 3020'de, 3021'de, 3022'de, 3023'te, 3024'de, 3025'te, 3026'da, 3027'de, 3028'de, 3029'da, 3030'da, 3031'de, 3032'de, 3033'te, 3034'de, 3035'te, 3036'da, 3037'de, 3038'de, 3039'da, 3040'da, 3041'de, 3042'de, 3043'te, 3044'de, 3045'te, 3046'da, 3047'de, 3048'de, 3049'da, 3050'de, 3051'de, 3052'de, 3053'te, 3054'de, 3055'te, 3056'da, 3057'de, 3058'de, 3059'da, 3060'da, 3061'de, 3062'de, 3063'te, 3064'de, 3065'te, 3066'da, 3067'de, 3068'de, 3069'da, 3070'de, 3071'de, 3072'de, 3073'te, 3074'de, 3075'te, 3076'da, 3077'de, 3078'de, 3079'da, 3080'de, 3081'de, 3082'de, 3083'te, 3084'de, 3085'te, 3086'da, 3087'de, 3088'de, 3089'da, 3090'da, 3091'de, 3092'de, 3093'te, 3094'de, 3095'te, 3096'da, 3097'de, 3098'de, 3099'da, 3100'de, 3101'de, 3102'de, 3103'te, 3104'de, 3105'te, 3106'da, 3107'de, 3108'de, 3109'da, 3110'da, 3111'de, 3112'de, 3113'te, 3114'de, 3115'te, 3116'da, 3117'de, 3118'de, 3119'da, 3120'de, 3121'de, 3122'de, 3123'te, 3124'de, 3125'te, 3126'da, 3127'de, 3128'de, 3129'da, 3130'da, 3131'de, 3132'de, 3133'te, 3134'de, 3135'te, 3136'da, 3137'de, 3138'de, 3139'da, 3140'da, 3141'de, 3142'de, 3143'te, 3144'de, 3145'te, 3146'da, 3147'de, 3148'de, 3149'da, 3150'de, 3151'de, 3152'de, 3153'te, 3154'de, 3155'te, 3156'da, 3157'de, 3158'de, 3159'da, 3160'da, 3161'de, 3162'de, 3163'te, 3164'de, 3165'te, 3166'da, 3167'de, 3168'de, 3169'da, 3170'de, 3171'de, 3172'de, 3173'te, 3174'de, 3175'te, 3176'da, 3177'de, 3178'de, 3179'da, 3180'de, 3181'de, 3182'de, 3183'te, 3184'de, 3185'te, 3186'da, 3187'de, 3188'de, 3189'da, 3190'da, 3191'de, 3192'de, 3193'te, 3194'de, 3195'te, 3196'da, 3197'de, 3198'de, 3199'da, 3200'de, 3201'de, 3202'de, 3203'te, 3204'de, 3205'te, 3206'da, 3207'de, 3208'de, 3209'da, 3210'da, 3211'de, 3212'de, 3213'te, 3214'de, 3215'te, 3216'da, 3217'de, 3218'de, 3219'da, 3220'de, 3221'de, 3222'de, 3223'te, 3224'de, 3225'te, 3226'da, 3227'de, 3228'de, 3229'da, 3230'da, 3231'de, 3232'de, 3233'te, 3234'de, 3235'te, 3236'da, 3237'de, 3238'de, 3239'da, 3240'da, 3241'de, 3242'de, 3243'te, 3244'de, 3245'te,

YAĞIZ
YILMAZ

Kurucusu olduğu AHBAP Derneği'nin üyeleriyle birlikte Türkiye'nin dört bir yanındaki ihtiyaç sahiplerinin yardımına koşan **HALUK LEVENT** ile buluştuk, **AHBAP Derneği'ni** konuştuk...

HALUK LEVENT: AHBAP'TA VEGAN DA VAR İMAM DA

Ünli birmüzisyensiniz.

AHBAP gibi bir dernek kurmanız nedeni ne?

Sivil toplumu geçmişim epey eski. Annem gibi sevdiğim Türkân Saylan Hoca'nın "Cüzzamla Savaş Vakfı'nda gönüllü olarak çalışmaya başladım. Sonraki yıllarda başta vakıflarda da görev aldım. Pek çok şey öğrendim. Ama eksiklikleri de tespit ettim.

Siyasete girmeyi düşünür musunuz?

Bu, bana en çok sorulan sorulardan biri. Ama cevap hep "Dünyada yapacağım en son şey bile olmaz! Asla!" dedim. Her herkesi her kesimi birleştirmeye odaklıyım. Politika ise daima belli bir kesim için çalışırsınız. Başkana itaat etmek zorundasın. İtiraz yok, doğru düzgün diyalog da yok. Biat etmen gerekiyor. Ben edemem.

AHBAP'ta belli kurallar, itaat edilmesi gereken kâğıt var mı?

Yok tabii ki! Ayrıca AHBAP'ların felsefesine de aykırı. Hep öyleydi AHBAP'larda var da var imam da. Sosyalist de ülkücü de herkes var bizde. Biz kimseyi ayırmıyoruz.

SEVGİ VE GERÇEĞİN YOLU

Sloganınız "Sevginin ve gerçeğin peşindeyiz."

Nedir bu cümlemin anlamı?

Her düşünce, inanç, sosyal statüden insan hızla bir araya gelip beklenmedik kitleler bir iş birliği ve yardımlaşma zemini ortaya çıkarınca, çeşitli çevreler bu birlikliğe kuşkuyla yaklaşırlar. Bazı gazetelerde, gerçeğinleştirilen yardımların, projelerin altında gizli gündemler olabileceğini yazarlar oldu. Bunlardan birkaçı "AHBAP neyin peşinde?" diye soruyordu. "Sevginin ve gerçeğin peşindeyiz" sloganı öncelikle bu sorulara bir cevaptır.

Sevgi ve gerçek tam olarak ne işe yarar?

Ayrırtmanın, ötekileştirmenin yoğun olduğu bir ortamda, bu kadar farklı kesimden insan iyilik için ancak içlerinde besledikleri sevginin yolunu izleyerek bir araya gelebilirler. Bir araya geldiklerinde de gerçeği takip etmezlerle dağılırlar. Sevgi ve gerçeğin yolundan ayrılmazsanız, bunun hedyesi olarak toplumsal güven kendiliğinden geliyor.

SEVİNCİ GÖZYAŞLARI

Çocuklar her anlamda hassas notamız, yine yüz güldüren bir hikaye vardır size eminiz...

Tabii var yeniden duyusuna şahit olduğumun. Çocuğumun Akkaya Akkaya mesela... İstanbul Başkanımız Buse

Vurucu ilgilendiği Özgürle. Çocuk 7 yaşında. Hem işitme engelli hem kalp hastası. Okulun açılmasına günler kalmış ve Özgür'ün işitme cihazı yok. Buse canını dişine taktı. Koşturdu. O cihazı aldı. 7 yaşında bir çocuğun, işitme cihazını takip yeniden düşünmeye başladığından sevincine sahip olmak... Sevinç gözyaşları döküyorsunuz. Benzersiz duygular bunlar.

Yardıma koştuğunuz insanların hayatını değiştirirken, bu yardımlara şahit olan milyonlarca insanın da hayata bakış açısını değiştiriyorsunuz...

İnşallah öyledir... Küresel olarak algıların sürekli manipüle edildiği, yediğimiz yemekten, kullandığımız ilaçlardan, çevre felaketlerinden kadar gerçeğin birçok konuda saklanıp, eğilip büküldüğü bir dünyadayız. Ülkemizde de kimseyi dışarı bırakmayız, ağız tadıyla yaşadığımız, tam bir güven içinde, kardeşçe bir hayat kurduğumuz soylenemez. Bunları aşmak gerekiyor.

İNSANI, YURTTAŞINI VE YURDUMUZA TAMİDİK

Peki inanç, kimlik, mesrep... hiçbir fark gözetmeden ülkede, yurt dışındaki insanları imdadına dokuyacak... Melekler gibisiniz... mi?

Hah hah haaa! Öyle olmadı ki kesin. Melek değil, insan olmayız, iyi insan olmayı çalışıyoruz. Düzeltilebileceğimiz şeyleri, imkanlarımızın yettiği kadar düzeltmeye, onarmaya

Melek değil,
insan olmayı
çalışıyoruz.

çalışıyoruz. İyiliğin ne olduğu belli. Vereceksin. Paylaşacaksın. Tatlı dilli olacaksın. Kendine yontmayacaksın... Amiyane tabirle, atla deve değil bir. Gül gibi konuşup gidebiliriz aslında. Birbirimize kaliteli şefkat sunabiliriz.

Tam bu çabalar size neler öğretti?

Birincisi, gerçekten ama gerçekten hepimiz insanız. Fazla basit. Fakat gerçek. Düşmez kalkmaz bir Allah, yani. Sadece yoksul düşmek, hasta düşmek de değil mesele. Bazen de insan kendini bozabilir. İnsanı yakından tanıma olanağı bulduk.

İkincisi?

Türkiye'yi bütün olarak algılıyorsunuz. Hakkari'ye, İzmir'e, Konya'ya, Artvin'e, Erzurum'a... yurdun dört bir yana koşuyorsunuz. Yurdunu, insanını tanıyorsunuz. Yurt dışına da koşuyorsunuz. Bak, hem ülkeni tanıyorusun hem de bir bakıma sınırlar kalkıyor senin için.

YARAYI SARANIN KAZANCI DAHA BÜYÜK BELKİ DE

Üçüncü bir kazanımdır mı?

Var. O da şu: Yardım eden bizimizi gibi görünüyor. Fakat bir insanın derdine derman oldun mu, bu sana müthiş bir rahat kazandırıyor. Dünyada vererek kazanacağın, alarak kazanamazsın. Biz AHBAP'ta işte bunu öğrendik.

Sizin çevre ve doğayla ilgili hassasiyetiniz biliniyor. Bu konuda ufuk açıcı birkaç söz söyleyiniz...

İnsan, doğanın bir parçası. Doğada sürdürülebilirlik esasır. Tabiat kendini yeniler, çoğalır. Şu, temizlenir. Ağaçlar, hayvanlar kendiliğinden çoğalır. Belli bir denge içinde hayat sürer. Bir ormanda diyalim bin ağaç var. Her yıl yuru ve yaşlı ağaçlardan mesela 50 tanesini keserseniz, bu size yakacak sağlar. Sonraki yıl o 50 ağaç yerine gelir. Tabii yeni fidanlar da dikersiniz... Fakat bir ormanı tümden keserseniz ve fidan dikmezseniz, tabiatı yani hayat yok etmiş olursunuz.

Güzle özetlediniz...

Bizim şu toprak, enerji ve doğal kaynaklara ilgili hassasiyetimiz, bir romantizmin ürünü değil. Bu bir hayat-memat meselesidir. Kendi çocuğunu düşünen, seven kişilerin, ağaçları, arıları, kuşları düşünmesi şart.

DOĞANIN KORUNMASINA İHTİYAÇ KALPALKALI

Doğayla ilgili çalışmalarınızdan kısacası edersiniz?

Doğada tahrip edilenlerin yeniden yerine getirmesi için yöntemler geliştiriyoruz. Sistemler kurmaya bakıyoruz. Orman yangınlarına karşılık Türkiye'nin her yerinden

binlerce gönüllümüzle ağaçlandırmalar yapıyoruz. "Orman yangınları sorununa kalıcı çözümü nasıl getiririz?" sorusunu kendimize ve ben alanda uzun yıllar çalışma yapmış uzmanlara soruyoruz.

Bakış?

#KiriTemeTemizle organizasyonlarımızla, her hafta, insan ihmalıyla kirletilmiş doğal alanları temizliyoruz. Sahilleri, ormanları, pknık alanlarını, sokakları çöplerden arındırıyoruz. Vatandaşlarımızı çevreyi koruma bilinci aşılamaya çalışıyoruz.

İklim krizi

İklim krizi konusunda da dünya iklimbilimci ve bilim insanlarının araştırmalarını yakından takip ediyoruz. Etkinlik ve projelerimizi bu verilerle yürütüyoruz. Geri dönüşümü destekliyoruz. Tek kullanımlık ürünlerden kaçınmayı öneriyoruz.

Hep böyle mi olacak? Birileri yakacak, yakok, bozacak ve sizin gibi iyi insanlar dögeliş onaracak mı?

Şöyle söyleyeyim: Hiçbir canlının ve doğanın korunmasına ihtiyaç duyulmayan empati ortamı oluşana dek, sevgiyle çalışmalarımızı sürdürmeye devam edeceğiz.

GÖNÜLLÜLÜK, KEYFİLİK DEMEK DEĞİL

AHBAP'ı yıldırdı faaliyet.

70 şehirden 72 üniversitede binlerce gönüllüyle çalışıyoruz.

Sorunlar çıkıyor mu?

Boyle büyük bir gönüllü ağıının koordinasyonunda sorun yaşamamak mümkün değil. Zira "gönüllülük" demek "keyiflik" demek değil. Bir kişi ahab olduktan sonra belki de bütün hayatını ahab kimliğiyle şekillendirmeye başlıyor. Ahab öyle bir insan ki egodan, hırslardan, becnillikten uzak, temel insani değerleri ön planda tutan, hoşgörülü, yardımsever, uzlaşmacı, bilgii ve gerçeğe ulaşmayı hedefine koymuş ve her konuya peşin sevgiyle yaklaşan biri. İsimiz zor yani. Kendi kendimize de uğraşyoruz. İyilik yapmaktan öte, iyi insan olmaya çalışıyoruz.

Sizce hayatımızda büyük sorunlar, tüm bu diplomalar, yolsuzluklar, çaresizlikler, becnillikler... nasıl aşılabilir? Kurtuluşa giden yolda en önemli adım nedir?

Dil. Dilimizi avarlayabilmek, sözümüzü tartarak kullanmak, dilimizi kullanmaktır.

meselerin büyük bir kısmını halledilebilir gibi görünüyor bana.

SÜPER KAHRAMAN DEĞİLİZ

AHBAP çalışmalarını yürüten sizi en çok neler olumsuz etkiliyor?

Hakaretler, karaçalmalar ve sitemler. Bize katılmasını, yanımızda yer almasını umduğumuz gençcik insanlar bile kazanmış kimseler hakeza... Şüpheli mi bakıyorlar, nedir? Bunca yoldır yaptıklarımız ortada. Kendimize çizdiğimiz yol belli. Hakareti, küçümsemeyi, kara çalmaları hak etmediğimizi düşünüyorum.

Bir de AHBAP'tan çok şey bekleniyor galiba?

Evet, o da var... Halbuki biz devlet değiliz. Biz bir sivil toplum kuruluşuyuz yetkimizin de yeteneklerimizin de imkanlarımızın da sınırları var. Nihayetinde insanız, süper kahramanlar değiliz. Doğüstü güçlerimiz yok, keşke olsa... Bizlerin de aileleri var, hayatları var, duyguları var ve bu yardımlara yetebilmek için her birinden ciddi fedakarlıklar yapıyoruz. Bu acmasızca eyleştri niye? Yardım çağrılarına her defasında arzu ettiğimiz hızda karşılık veremiyoruz. Bu bir gerçek. O zaman da serzenişler geliyor.

DISİPLİNER-ARASI ÇÖZÜM EN İYİ ÇÖZÜMDÜR

Tüm sorunların çözülmesi, tüm dertlerin son bulması mümkün mü sizce? Yani öyle bir ütöpiç ortama varabilir miyiz dersiniz?

İşin aslı dünyanın tüm sorunları da çözüm yöntemleri de birbirleriyle bağlantılı. Herhangil bir sorunla ilgili tüm disiplinleri bir araya getirerek işbirliği yaparsak daha akılcı, hızlı, kalıcı çözümler geliştirebileceğimizi biliyoruz. Orneğin çevre sorunlarına eğitim, medya, bilim ve teknoloji, finansgibi birçok alanda ortak çalışmalarla çözümler üretilebilir.

Ormanların yok olmasını salt ağaç dikerek önleyemezsiniz. Kitle eğitim yöntemlerine, dolayısıyla medyayı iyi kullanmaya, bunun için teknolojinin son olanaklarına dayanmaya, organize olabilecek altyapılara, çok yönlü araştırmalara ve sürekliliğe ihtiyacımız var. Tüm sorunları çözmek istiyorsak, herkesin kendi alanından, uzmanlığından katkı getirmesi lazım.

Gönüllülerinize ne yapmasını için ne öneriyorsunuz?

Anytime, anywhere, anyone can do it. Mutlaka mu, ben bir şarkıcıyım. ✨

MELİS İŞİTEN

En sevdiğim bey film?

Hayat Güzelidir
Vicky Cristina Barcelona
Truman Show
Room
Climax

En sevdiğim bey kitap?

Görme Bçimleri - John Berger
Ustaca Sevmek - Don Miguel Ruiz
Tanrılar Okulu - Stefano D'Anna
Uçurtma Avcısı - Khaled Hosseini

En sevdiğim bey karakter?

Feritay - Bir Demet Tiyatro
Barney Stinson - How I Met Your Mother
Çok istedim ama seçemiyordum. O kadar çok ki!

En sevdiğim bey şehir?

Antalya (Kas)
Eskişehir
İzmir
Anadolı Coast (İtalya)
Amsterdam (Hollanda)

Çocukluk oynusu?

Sokak oyunları oynarım. ✨

Sevgi ve
gerçekten yolundan
ayrılmazsanız,
toplumsal güven,
kendiliğinden
geliyor.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rante.org>

ERTUĞRUL
MAVİOĞLU

MASKE

Annem öğretmen olduğu için sabah erkenden okula gider, biz de anneannemle baş başa kalırdık. Otoriter bir kadındıanneannem. Sevşöz dedim ama tatlı sertti ve terbiye etmenin icap ettiği fırsatları kaçırmazdı. Yaptığımız yaramazlıkları ayplayarak utandırmayı çok iyi bilirdi. Ben onu kızdırdığım zamanlarda peşinden koşar, boynuna sarılıp öperek gününü almaya çalışırdım. Çocuk akıllıma, anneannemle yüzgöç olup otoritesini sarısaçımı düşünürdüm. Maskesiz zamanların insanlarındandı. İki dünya savaşını kışkırtmıştırdı sığdırmış, çocukluğundan yetişkinliğe kadar çok fazla yokluk görmüştü. Evlenmiş, eşini erkenden kaybetmiş ama geride kalan altı çocuğunu tek başına yetiştirmiş için elinden gelenin fazlasını ortaya koymayı bilişti.

Küçük oyunların pek karşılığı yoktu onda. Yaptığımız sımsıkırlıklar karşısında hemen yüzünü eğkirtir ve "lüzüm etmez" derdi. "Lüzüm etmez, önce haylazlık yapmamayı öğren." Ama ben lüzümen ne olduğunu bilmediğimden peşini bırakmaz, evin içinde nereye gitsen takip ederdim. Mutemadiyen bir gölgeliğiyle "zeylen bu yapıpkan torundan kurtulmalın tek yolu olarak eninde sonundayanağın ıztar, "Hadi öp de peşini bırak, müsibet" derdi. Erken kırışmıştı yanakları; yumuşaklığı ve hep lavanta kokardı. Kocaman ıslak bir öpücük kondurup gününü aldığı düşünürdüm.

Bir gün yine bilmeden kızdımşım onu. Ve aynı sahneleri yaşadık aramızda ama bir farkla. Bu kez sordum: "Lüzüm ne demek anıane?" Anıada yanıtladı: "Zıftın peki demektir." Ama ben "zıftın peki"nin de anlamını bilmiyordum. Tekrar sordum, "Zıftın peki ne demek?" Cevabıyaptırdı: "Terlik kafana doğru geliyor dermek..."

Sonradan öğrendim tabii. Lüzüm, lüzümanı gerekli olana deniyordu. Hayatımıza giren her şey öncelikle lüzümü veya lüzümlü olmaya ikiye ayrılır, buna göre değer biçiliyordu. Ama gerçekce neyin lüzümü neyin lüzümsüzlüğünü belirleyecek bir yasa ya da kural yoktu. Bunu ancak hissiyalevleküvü yoklaya, el yordamıyla tespit edilebiliyordu.

Mesela ilk akıllama geleni söyleyeyim. Devletler için polislerin rolü soğukduvarları, askerlerin ıslahları, hapishaneler içindeki alıtları, sıyasetçilerin "Talebi bürokrasinin" "bugün gityarınge" taktiklerini, "Talebi terasıza bilmeyen" anı derseki kölmekçisi. Çünkü lüktdan ayakta kalmışa biraz da bunlara bağlıydı. Ama

oldum olası devlet fikriyle hiç barışık olmadığım için bana bunların tamamı hep lüzümsüz geldi.

İhalelerin yandaşlara verilmesinin, sağış sisteminin bir soygun düzenine dönüşmesinin, eğitimin yerini gerici propagandanın almasının, ağaçon gölgesinin para etmesinin, hakikatin demir parmaklıklarının ardına kilitlenmesinin, zenginler dahada zenginleşirken yoksulların ölüme pençeleşmesinin; işte tüm bunların lüzümü olmasının miktuder açısından bir mantığı vardı. Diğer yandan sükkütunaltın değerinde olmasınca bana dokunmayan yılanın bin yıl yaşaması da manalıydı. Yani beni öfkeliendiren her ne varsa mekletin üst katlarında lüzümü addetilmiş ve bu, hiçbirşim ayrıımı gözetmeksin ayrımsız herkese kabul ettirilmişti.

Ama bu kabul etme hali ilânıhaye sürdürülemezdi. Zamanla şunu öğrendim ki, lüzümü olanla olmayan farkı, hayat normal akışındaylerylerken,yani alışkanlıklarımız üzerinde miktuder tahakküm devam ederken değilancak ortak karsınca, her şeyin avucumuzun içinden kappı gittiğini hissetmeye başladığımız anda fark edilebiliyordu. Yani bizim için gerçekce lüzümlüolanın ne olduğunu, sadece hayatın akışındayanaşansent kırılmalar sayesinde anlayabiliyorduk.

KIRILMA

Mesela bilmiyorum bir depreme evimiz başıma yıkıldığı zaman bize asıl gerekli olan şey ya da şeylerin neler olduğunu daha iyi görebilirdik. Yılarcak çalıp dinareler birkirtirdığımız paraları aldığımız evin, sevdiğimizizi dibine gömmüş olan enkazının önüne oturup düşündüğümüzde fark edebiliirdik; bu

yıkıntı için harcadığımız zamanı birdaha asla satın alamayacağımızı...

Ya da meklemekte sık sık olduğumuz askeri ya da sivil bir darbeyaşanıp, sevdiğimiz insanlarıerici altıdığımız içkenceler gördüğümüz, bu dünyadanvaktisiz göçtüklükleri zaman, önümüzde derin bir uykudan uyanma fırsatı doğabiliirdi. Sevdiğimizimiz yanı başımızdan sökülüp alınırken birer birer; hayatımız bir film seridiği gibi akıd giderki ki gözlerimizizin önünden, işte o zaman anlayabiliirdik birbirmişe sarılmakta, kol kola yürümekte cimeri davarandığımız zamanların bir daha hiç geri gelmeyeceğini.

Ya da meklemekte sık sık olduğumuz askeri ya da sivil bir darbeyaşanıp, sevdiğimiz insanlarıerici altıdığımız içkenceler gördüğümüz, bu dünyadanvaktisiz göçtüklükleri zaman, önümüzde derin bir uykudan uyanma fırsatı doğabiliirdi. Sevdiğimizimiz yanı başımızdan sökülüp alınırken birer birer; hayatımız bir film seridiği gibi akıd giderki ki gözlerimizizin önünden, işte o zaman anlayabiliirdik birbirmişe sarılmakta, kol kola yürümekte cimeri davarandığımız zamanların bir daha hiç geri gelmeyeceğini.

Sağlığımızı, hayatımızı nasıl olur da insanlığın yarattığı bilimsel gelişmelere sırtını dönenlerin eline bırakabiliriz? Virüsün sadece tatil günlerinde yayıldığına, işçiler dip dibe çalıştığı zamanlarda ise tatile çıktığına kim bizi ikna edebilir?

hasane kalmışın görebilirdik, isyan etmekte ne kadar geç kaldığımız...

İTİRAZ

Bu kırılma anlarında hayatlarımızın bambaşka bir niteliğe evrimlenmekte olduğunu idrak eder, her adımımda hissederek atmaya başlarız ki, işte o zaman artık hiçbir şeyin gerçekcen olmayacağına inanlarve soralarmızı peş peşe sıralayabiliriz.

Mesela biz bu zorbalrın ensemizde boza pişirmesine hangi arazin verdik? Yaşadığımızızır şiddeti, suratımızla hükümlerini hakaretleri nasıl içimize sindiriliyoruz? Cohaletesaretkazanıp bunca cana mal olurkendaha ne kadar sessiz kalabiliriz?

Mesela sağlığımızı, hayatımızı nasıl olur da insanlığın yarattığı bilimsel gelişmelere sırtını dönenlerineline bırakabiliriz? Virüsünsadecatati günlerinde yayıldığına, işçiler dip dibe çalıştığı zamanlarda ise tatile çıktığına kim bizi iknaedebilir? İnsan hayatını satıtle verilerle çizilmiş grafiklerin arasına gömerük umut tüccarlığı yaparlara nasıl saygı duyabiliriz? Halk sağlığı ile piyasaları çıkarları çatıştığına hayatlarımızıhızlıca sayıların ırcatlarının gerçekce düpedüztoplu katliam olduğunu nasıl olur da görmeyiz gelebiliriz?

Mesela siyasi düşüncelerimizin ötürü ya da yazdıkları habiermuktuder rahatsızettiği için hapishanelere kapatılmayızlerce insanıdücü virüsün pençesine terk edilirden, mafya idelerinin, katillerin, dolandırırların "infaz yasıa değışikliği" marifetiyle serbest bırakılması karşısında vicdımız nasıl olur da ayanlanmaz?

RÜŞVET

Fakat bırakın isyanetmeyi, ayaklanmay,gerçekleri görmekten bile korkuyor ekseriyet ve vicdanlar hem sağır hem de dilisiz. Beki birkirtirmen yur veslesli olduğumuz bu çağda,yirtirleceklerin çok fazla olduğunu sanmaktan kaynaklanmaktadırsesizlik. Oysa daha birkırk kaçak öncesinde hayat oldukça bastırtı ve o kuşağın insanları dünya malına değır vermekle övünürdü. O yüzden ülkesidünya çapında salgın hastalığın en fazla yayıldığı ülkeler arasında ön sıralara yerleşirken, alttan alta "ölen ölen, kalan sağdır bizindir" algısını yaygınlaştıranları, dostları alverişistegorsüne diye bedava dağıttığı maskeleri rahmetli anneannem de versiler, "lüzüm etmez" der, elinin tersiyaleterdi. Çünkü maska kılığında girmiş bu minik rüşvetin, alsında virüsün terkonusması değışicenesini tutması için eline tuttuşuruldugunu bilirdi. O bedavaya dağıtılan bez parçasının,tanık olduğubunca kötülüğün ve çirkinliğin üzerini örtmesime işte asla izin vermezdi.

Kim bilir, belki de anneannelerimiz gibi düşünme ve maskeleri bilmiş hüsrula düştürme zamanı gelmiştir. Yani, Yeni Türkünün o pek güzel şarkısındaöylenildiği kıvamdadır her şey:

"Tak etti canıma bu maskeli balo
Bu maskeli balo
Bu maskeli balo"

Ve onun sahte yüzleri..."

Dr. Tuna

Kull Bill

Bende eksik olan
merhamet,
cama ve affediş
Montik değil

Sende sessiz
kalma yeteneği
var Watson.
Bu da seni
paha biçilmez bir
arkadaş kılıyor.

Sherlock
Holmes

Kodların bilistin,
doğru zamanda,
doğru yerde ve
doğru şartlarda
her şeyi
yapabiliriz.

The Notebook

Dünya üzerinde aşıktan ölen
ilk milyonlar bizi olacağız.

Köyden İndim
Şehire

ÇUKUR – II

MEHMETSAID

AYDIN

hüv'elbaki:

geri kalan her şey masivadır.

yağmura edilen dua bütün topraklarda birbirine benzer
atakgibi, göğün dumanı gibi, gibilerin içinden davul sesi
bir gün yağmur yağacak gökten dualarla bunu hatırlayacağız çün.

sabahları güneş doğuyor, biz ona gün de diyebiliriz doğduğu için
denize hiç inmiyorum ben, inince de rie ayağımı rie dilimi değdiriyorum
dünyanınbütün sabahlarını o şair için doğuruyorum kuru tütünlerle
parisi' upuzun dizelerin şehri yapmak için yağmur bekliyorum, sokakta.

iki yol var demiştin:

piyano çalmayı hiç bilmeden kıysına varıp sükunetle durduğum pencere
dillerden dil beğendiğim bazıları hiç bilmediğim uzun uzak sen koçere
anlattım kimini yarım kulak dinledim ağız dolusu anlattım dedim görüyorum
numara iki ki miş çerçoto dokuz dakika on altı saniye dinlemedik ki hiç yere.

sıcacıkmişralarokudumsa yunus'tan

diz kırıp oturalım ya dedin dinlemeye masalı o binyıllık bilgeden
soluksuz oturduk, döndü dedi sana "yoğurt aldığın denizi hiç unutm'a"
karaköy altgeçidi'nden baktığım kitap koltuğumdaydı dedi bana "dinle"
uykuna aldığın rüyadan söz ederken o, daldın o hanıkulade uykuya
sayıkladın sonra dinledik ikimiz o bilgeyle seni dokuz dakika on altı saniye.

beraber açıyoruz parkı havaalanlarında hep sıkıldık ama dedik gidelim
okuma yazmayı taze sökmüş o çocuğun görmediği denizden bahsettik
onlarca fotoğraf gördük onların olduğu içinde bizim olmadığımız onlarca
adyaman'ın ıslak tütün, kızıltepe'den karpuz çekirdeği ve uzun kahvaltılar
bazı semtlerden, çoğu uzun masalardan, genişkaba konuşmalardan vazgeçtik
beraber açtık parkı kimi adışıklara hiç şaşırmadık vemasaloradahep okundu
sana dedim hani bir kalem alacaktım ya onun mürekkebi buluşan işte bu masala.

pür-âteşim açtırma benim ağzımı zinhar
dedi biri atepten söz ettik

zalim beni söyletme derûnumda neler var
dedi aynı biri sen dedin etmedim zalimlik
mavi mürekkep, telaş el yazısı, küçük yeşil defter
sana çenedeki çukuru, bahçedeki kuyuyu sevdireceğim

https://rantey.org

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi

nokta

LEVON
BAĞIŞ

Şarap, sadece yapımı için harcanan emek nedeniyle değil, insana verdiği keyif ve hazdan dolayı da saygıyı hak ediyor.

**TATMAK YA DA TATMAMAK,
İŞTE BÜTÜN MESELE BU!**

Mutlaka bir yerlerde, şarap tadımı yapanların fotoğrafıdır! görmüşsünüzdür. Ellerinde kadehi, kollarını belli bir açıyla kırarak göz hizasına kaldırır, ksk ve buğulu gözleriyle, ulka bakan Kaptan Abad edisi takip, sakın ve bil gece şaraba bakarlar. Ben bu durumu, zafer kazanmış Romalı k mutun hekyellerine benzetirim. Şarap uezanların Romalı k mutundan farkı, ellerinde kadehi olması ve toga giymiyor olmalarıdır benim gözümde.

Dışarıdan havalı görüne de aslında şarap bu şekilde tadılmaz. Üretim tadmaları tankların arasında tek bir ka dehle, yarışma tadmaları beyaz bir zemin üzerinde, yukarıdan bakarak yapılır. Havali kısmı işin profesyonellerine değil, meraklılarına ve poz verenlere kalıyor, anlayacağınız.

FRANSA VS. KALİFORNİYA

Özellikle şarap planlaması yapılan yarışmalar bazen ta dmlar için eziyetle döngülebilir. Hepsi numaralarının, dardan hangisi şarap ödünğü belli olmayan onlarca şesi öneriler geliyor ve onlar da bu şarapları puan vermeleri beklenir. Bu tarz ta dmlar baz şarapları, bazen bazı bölgeleri öylesine parlatıyor ki başka hiçbir şekilde yapılamayacak bir reklam fırsatı sunuyor. Bu ta dmlardan beki en ünüsü, 1976'da Paris'te yapılan dmi. Fransız şaraplarıyla beraber kör ta dlan (şelelerin kapalı ödünğü, ta dlanları sa dece n umalarını bildiği şarapların ta dmi) Kaliforniya şarapları bu ta dmi d Fransız'nın çok ünü şaraplarını geride bırakıp iyiler olarak taltif edildiğinden, Kaliforniya şarapçılığı geri dönüşme bir değışime uğradı. O ta dmda üst seviyede değerdendirilen bazı şaraplar, bugün 250 dolar (eğer, şesti 250 dolar) seviyesinde alıcı buluyor ki, bunu kırk sene önce bir şarap meraklısına söyleyenişle iş zinsile daha geçirdi. Bu ta dmi n hikayesi anlatılan, 2008 yılında, eğlençli bir Hollywood filmi de mevcut: 'Bottle Shock'.

Peki, bu kadar kader belirleyici olan bu tadımlarda verilen puanlar gerçeği yansıtıyor mu?

Damak, beş duyumuz arasında en zayıf olanı. Zaten beynimiz de en az ona güvenir. Bordeaux Üniversitesi'nden Frederic Brochet, 1998'de yaptığı deneyde, şarap uzmanı 44 kişiye önce beyaz şarapların tadımını yaptırmıştı, ardından ise beyaz şarapların tadımını yaptırmıştı. Daha sonra aynı şarapları boyaya katılarak kırmızı hale getirdi ve beyaz örneklerden daha sıcak servisetti. Sonuç: 44 kişi den hiçbir şarapların aynı olduğunu anlamadı.

Buna benzer pek çok deney ve araştırma yapılarak devam ediyor. Amerika Saray İktisatçıları Birliği'nin

Unutmayın;
en iyi şarap,
en sevdiğiniz
saraptır.

2006 yılında yayımladığı bir çalışma, çoğu kişinin kaz ciğeri patesi ile köpek mamasını birbirinden ayıramadığını ortaya koyuyor.

**“ŞARAP YORU
SAÇMALIKTIR”**

Popüler bir blog olan 'Another Wine'n (Br Başka Şarap) editörü Joe Power'in 'Şarap Yorumları Sağmalk'tır' başlıklı yazsın dın: "Bugün, ayağa kalkıyorum ve bağıyorum: Şarap yorumları sağmalk! Eğer şarap hakkındaki yorumlarınızın doğruluğunu doğrulanamayacağı merak edyorsanız, bu sadece sağmalk. Merak etmeyin. Bizimkiler de sağmalk. Bu sadece canavar doğamı."

Ama şarap tadımını olumlu ya da olumsuz etkileyen pek çok unsur var: Hangi saatte tattığınız, tadım ortamı, tadımdan önce yediğiniz yemekler ve hatta tadım için getirilen şarapların sırası...

Biyodinamik bağcılık yapan bazı üreticiler nasıl hasadı, ayın, yıldızların konumuna göre ayarlıyorlarsa, ta dmlarını da benzer bir takvim eşliğinde, göğün en ideal durumunda organize etmeye çalışıyorlar.

Yani, şarap tadımı konusunda tartışmalar devam ediyor. Fakat tartışılan bir yöntem olsa da tadımlar, bu PDF Kitap Arşivi - <https://www.pdfkitaparsivi.com> meraklılarına ışık tutuyor.

**EN İYİ ŞARAP,
SEVDİĞİNİZ ŞARAPTIR**

Bu planlara ve ödüllere 'Allah kelâmî mameleleri yapmadı, sizden daha fazla şarap tatma, daha fazla şaraba ulaşma imkânı olanların söylediklerine kulak vermekte fayda var. Ama unutmayın; en iyi şarap, en sevdiğiniz şaraptır. Eğer karşınıza beğendiğiniz bir şarap çıktıysa, fiyatına, etiketine bakmayın, hiç sorgulamayın; tadını çıkarın.

Ünlü şef, yemek yazarı ve gezgin Anthony Bourdain bir yazısında yemek eleştirmenleri için şöyle der: "Eleştirmenler hadımrlara benzer, nasıl yapılacağını bilirler ama yapamazlar."

Neredeyse her cins elverişimin içi geçerli dabalceğini düşünüyorum bir söz Ellerimi kırılmaya bu sözü okudukdan sonra mı, yoksa benim 'hafız' dediğim terimle karşılaştıktan sonra mı değişti verdim, bilmiyorum. 'Hafız'ı tanı mı; Bağda, saraphane de nasıl bir emek harcandığını hiç bilmeden, bilse de umursamada yorumları da bulunan, ezberlediği terim ve yer isimlerini biraz da sısleyerek anlatıma yetisine sahip ama iş şarabın tadına bakıp kalitesini anlatmaya geldiğin de yuvarkı s'lerinin dışında çikamayanki mse.

Tabii ki, çok emek harcıyor olması herhan gi bir ürüne hak ettiğın den fazla hoşgörü göstermeyi gerektirmez ama en azından, şarap gibi, yoğun emekle hazırlanan, neredeyse kutsal bir şeye alelade bir mal gibi yaklaşmamayı gerektirir.

ŞARAPTAN KEYİF ALMAYI ÖĞRENMEK

Bu hal bilmezlik, bizim topraklarda başka bir boyut alıyor. Biz de bir şeyden anladığını göstermenin en iyi yolu hiçbir şeyi beğenmemek olduğu için her şeyin kötü tarafını arayarak geçiyor ömürler.

Eğitim almak için iki kez yurt dışına gittiğimde, şarap sınıfında Türkiye'nin en iyi şarap yapımcılarının biryle beraberdim. Ta dmlar sırasında da biz Türkiye'li o kadar çok attık ki eğitim için tatlardan şaraplara, eğitime "Bu şarapçı, bundan keyif almıyor öğrenmelsiniz, üstelik sizin içiniz bu şarapları beğen-dirmek olacak" minvalinde, azarla karışık bir ayar vermiştik bize.

TADIMNOTU

Şarap, sadece yapımı için harcanan emek nedeniyle değil, biz insanlığına verdiği keyif ve hazzdan dolayı da saygı hak eder. Bu yüzden tadını tuza zarken ya da şarabı eleştirirken çok dikkatli olmak gerekiyor. Öncelikle tadın notunun ne den yazıldığını hatırlamak lazım. Bu notlar, yazanın ya da okuyan başkark kişinin kaadetiğine swın ne olduğun anlamasını sağlayacak bilgiler içermeli. 'İyi, beyaz, kötu, 70 puan' ya da 'keyifli bir kermiz', 'zayıf bir beyaz' gibi laflar hiçbir şey ifade etmez. Genelde notları yazmakla notlarını yazmaktan imtina edim bu yüzden.

O hafızlardan olmamak için beş yıl boyunca her bağbozumunda şaraphanedeye özüm analizi de yaptım, yerleri de yikadım, onlarca tankita fermentale olan şarapları tadıp havalandırma zamanlarını yazdım, fermentasyonu durmuş tankın mayalarını çalştırmak için sabahladım. Hatta, taş gibi olmuş kabukları yüzünden boşaltılması en zor olan Boğazkere tankını da boşalttım. Yani bir kav işçisi olmayı yaşadım. Şaraplara birkaç damla terimin karışmış olmasından gurur duyuyorum, o nedenle şaraplar hakkında yazarken ellerim titriyor.

Şarapla uğraşanların kululağı küpelsün; şarap hakkında, sadece okuyarak, ezberleyerek, her bölgenin ya da köyün sahip olduğu özellikler bilecekdeğil, tadarak, tatlığını anlayarak, onu yorumlayarak konuşmak lazım. Bu, biraz da kilometre işi, iyi şarap tadmıcısı olmak, iyi, dürüst ve yol gösterici notlar yazabilmek için çok fazla ve çok dikkatli tadmırlarıyapmaklazım.

ŞARAP YARIŞMALARI

Her sene düzenlenen şarap yarışmaları bu yarışmalarda alınan madalyalar, namılı şarap uzmanlarının verdiği puanlar artıktıhıbir şeye uzun vakitler harcamayan insanlar için birer nimetler. Bu tarz puanlamalar, buna benzeyorumlarve yazılar, şarap piyasasını çok geliştiren, tüketiciye iyi ürünün kulağı anlabilir bir şekilde sunulmasını hizmet eden, son tüketiciye ve şarap üreticisinin hayatını kolaylaştıran şeyler.

Şarapları kalitelerine göre sınıflandırmak, puanlar vermek, çeşitli payelere değer bulmak çok yeni değil. Örneğin, Fransa'nın meşhur Bordeaux bölgesindeki üreticiler, 1855 yılından beri sınıflandırılıyor. Bildiğiniz manada şarap yazımı ise, çok daha genç bir uğraş.

"ŞARAP UKALALIĞI"

Benim de dahil olduğum bir iş kolu olan 'şarap uzmanlığı' (belki 'şarap kululağı' demek daha doğru), edebiyatleştirmeni Profesör George Saintsbury'nin ortayaçıkardığı bir kavram. Saintsbury, 1920 yılında, 'Notes on a Cellar Book' (Bir Mahzen Defteri Üzerine Notlar) adlı, o güne dek görülmemiş türden bir kitap yayımladı. Kitapta, üzüm cinlerinden hiç bahsetmeden, ömür boyunca içtiği, tatlığı, mahzenine koyacak kadar değer verdiği şarapları, bu şarapların geldiği bağları, tadı ve üreticileri rekolteleri anlatan Saintsbury, kodadair yorumlarda bulunmayı "şarap argosu" olarak gördüğünden, bu konulara girmemişti. Ona göre şarap bir bireydi, birtüre ya da markaya indirgenmemeliydi. Her tat bir yerin ve oraya ait geleneklerin eşsiz imzasıolanına geliyordu.

Bu kitapla başlayan şarap yazımı yıllar içinde epey şekil değiştirdi. Bugünkü yarışma ve puanlama sektörünü oluşturan ise, 'The Emperor' (İmparator) adıyla taltif edilen Robert Parker jr.

İMPARATOR ROBERT PARKER JR.

Parker, aslı meşleği avukatlık olan ve, ABD'nin Maryland eyaletinde hane bir hayat süren bir hukukçudur. Yaşlarına kadar sadece kola içmiş, Nisanısıyla yazdığı

bir Fransa seyahatinde şaraplanatmış; kanına giren şarap aşkı hayatını değiştirmiş. Bugün yılda 10 bine yakın şarap tadan ve bilim insanları tarafından, çok üstün bir tat alma yeteneğine sahip olduğu belirtilen Parker, memleketine döndüğünde tüm zamanını ve parasını şarabayatırmış. 1978 yılında, iki ayda bir çıkan, herhangi bir reklam almayan ve posta yoluyla abonelere dağıtılan şarap bülteni "Wine Advocate"ı yayımlamaya başlamış.

Saintsbury'nin aksine, Parker, şarabın menşeeine,tarzına değil tadına odaklanıyor ve bu tadı, herkesin rahatlıkla anlayacağı şekilde okurlarına sunmaya çalışıyor. Parker Sistemi ile, tadmırları şarapları okurlarına tadmırlar ve her birine 100 üzerinden puan veriyor. Puanlamanın esası şöyle: Şarap, sadece işlemlerim olmasından dolayı en az 50 puan alıyor; 5 puan renk ve görünürlüğe, 15 puan aromaya (ya da yıllamayla

olusan kompleks kokular olan bukeye), 20 puan damakta bıraktığı lezzet hisnine ve kalıcılığına, son 10 puan da genel kaliteye ve şarabın yıllanabilme özelliğine veriliyor.

Parker'in getirdiği bu yeni değerenlendirme skalesi, kısa zamanda, dünyada herkesin şarap konusuna yaklaşımını kökten etkiliyor. Ama her şeyin bir yar etkisi var; bu puanlamalar, zamanla 'Parkerizasyon' denen bir etki yapmaya başlıyor.

Şarap üreticileri, bölgelerinin ya da ürünlerinin özellikleriniğöz ardı edip, Parker'in seveceği şaraplar üretme yarışına girebiliyor. Bu, bir nevi tektipleşme yarattığından pek çok şarapeverini kızdırıyor. Parker, birazyüksekalkollü, içime hazır ve fiçı aroması baskın şaraplara daha yüksekpuan veriyor ve bu şaraplar satış fiyatlarını kısa sürede 10'a, bazen 20'ye katlıyor.

Ancak, Parker'in şarap sektörüne yaptığı katkı yadsınmadı. Şarabı sadece elit bir zümrenin anlayacağı, gizemli bir içki olmaksızın çıkarak kulağı anlatabilir bir şeye dönüştürme yolunu açmış, onu olumlu manada globalleştirmişti, 'İmparator'.

BEYHUDE BİR ÇABA

Şarap tıccarları ve şarapeverlerinin işini kolaylaştırsa da, pek çok şarapever bu puanlamalara biraz şüpheli yaklaşıyor. Ben ikisinin ortasında bir yerlerdeyim ama Roger Scuton'un şu sözlerine katılmadım edemiyorum:

"Chateau Lafite'in (Bordeaux bölgesinde bir şarap üreticisi, Bordeaux'un vetabii ki dünyanın bazı en iyi şaraplarını üretir) tadını tarif etmek beyhude bir çaba. Burada, dilde ve damakta bıraktığı etki sözlerle anlatılmaz, ancak Robert Parker gibi şarap uzmanlarının yeni âdetini, yani her şeyi sanki zorlu bir yarışta birincilik için yarıştırmış gibi puan vermesi ancak hoş görülebilir. Kırmızı bir bordo şarabına puan vermek, senfohilere puan vermemeye benzer. Sanki Beethoven'in 7., Çaykovski'nin 6. senfonileri, 90 ile 95 arasında bir puana sahiplermiş gibi."*

İçki ve şarap üzerine yazılmış en önemli kitaplar (çev. Akın Terzi, Ayık Kitap, 2012)

Deniz Gezmış için...

ERTUĞ
UÇAR

BAĞCIKLAR

- Botlarını, botlarını!
- Ne olmuş botlarına!
- Bağcıklarını bağlamama işin vermediler.
- Ne yapacaksın bağlayıp?
- Son isteğim bu. İzin verin.
- Ben izin veriyorum şimdi.
- Ellerim bağli.
- Benden ne istiyorsun? Ellerini mi çözeyim?
- Ya çöz, ben bağlayayım, ya da eğil, bağla bağcıklarını.
- Neden olduğunı söyleyeceksin.
- Anlamazsın.
- Dene.
- Sandalyeyi ittiklerinden bedenim bir ok gibi incek aşağı.
- Evet?
- Botlarını ayaklarımdan kayıp düşecek.
- Kaymaz.
- Bağlanmazsa kayacak.
- Kaysa ne olur?
- Botlarını ayaklarımda düzgün durmal. Parkam, botlarını.
- Ne fark eder?
- Çok şey... Anlamazsın demiştim.
- Son isteğim bu. Botlarını bağcıklarını sıkıca bağla.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://irantey.org>

ALOOOOO! OT'tan arıyoruz

-Ala, OT'tan arıyoruz,
Çukurova Üniversitesi Formula Takımı mı?
Alo, evet biz. Biraz hızlıydır yetiştireceğ
misiniz?

-O zaman piste geçelim...

Formula takımına nasıl kuruldu?

Çukurova Racing macerası birkaç otomotiv
mühendisi öğrencisinin merakı ve heyecanı
ile başladı. Bu girişimi kurucular nasıl zorlu bir
süreç geçireceklerini habersizdi. Vazgeçmeden
ve yılmadan gece gündüz çalışarak bizi büyük
bir miras bıraktılar. Bizler de üzerimize
düşen vazifeyi, onlardan aldığımız bu bayrağı temsil
etmekte kararlıyız. Daha fazla özveri,
daha fazla disiplin, daha fazla çalışma
ile ülkemizi temsil
etmeye devam
edeceğiz ve
sağlam bir ekip
olarak aldığımız bu
bayrağı bizden sonraki tutkunculara, mühendislere
vererek büyük bir miras bırakacağız. Şu anda
Türkiye'nin en yüksek hızına sahip ekip
olarak mühendisliğimizi dünyaya ispatlamak için
çalışıyoruz.

-Bugüne kadar kaç farklı araç ürettiniz?

Çukurova Racing Takımı olarak biz her yıl
bir araç üretiyoruz. İlk senemizde ürettiğimiz
aracımız CR-A1, ikinci yılımızda köklü
değişiklikler yaptığımız aracımız CR-A2'ye
uçuldu yılımızda ise CR-A3 aracımızı ürettik.
Bu yıl da misyonumuzu değiştirdik. Hem CR-A3
aracımızın modifikasyonunu yapıyoruz hem de
CR-A4 aracımızı üretiyoruz. Çalışmalar son hızla
gece gündüz devam ediyor. Vazgeçmek yok!

**-Üretim sürecinden geleceğe dair planlarınızdan
bahseder misiniz?**

Amacımız her zaman nitelikli mühendisler

yetiştirmek, elimizden gelenin en iyisini yapmak
ve en iyi olmak. Bu yolda her sene yeni bir araç
üretmek ve yarışlarda ülkemizi temsil edip elde
ettiğimiz başarıyı gururla taşımak. Coğrafyamızı
kaderini çığnıyarak ve karşımıza çıkan zorlukları
alt ederek her sene ürettiğimiz her araçta
mükemmeliyetçilik ön planlı mühendislik bakışı
açılı farklı sistemler üzerinde çalışarak kendimizi
her alanda geliştirmeyi hedefliyoruz.

**-Formula Student Yarışları'na katılmayı
hedefliyor musunuz, bu yarışları biraz anlatırmısınız?**

Formula Student yarışları ilk olarak
Amerika'da yapıldı. Şu anda ise mühendislik
alanında dünyanın en nitelikli
organizasyonu olarak geçiyor. Aslında yarışın
amacı mühendis
yetiştirmek.
Yarış dinamik ve
statik olarak iki
etaba ayrılıyor. Burada öncelikle çeşitli teknik
incelemeler, testler, sunumlar yapılıyor ardından
dinamik etaplara girebilecek araçlar hızlanması,
virajdaki karakteristikleri, dayanıklılığı, yakıt
tüketimi gibi konulara bakılıyor.

Son olarak jüri üyelerin etaplarda verdikleri puanları
toplanıp ve ödülleri son gece dağıtılıyor.

-Bugüne kadar kaç yarışa katıldınız?

İlk ve ikinci senemizde İtalya yarışlarına katıldık,
ikinci senemizde yarış sırasında motorumuz
bozulduğu için yarışa tamamlanamadık ve 100
takım arasında 38. Olduk. Üçüncü yılımızda
Andorra yarışına katıldık ve iki etapta birincilik,
genel klasmanda ise ikincilik elde ettik. Ayrıca
4 kupa alarak ülkemize geri döndük. Ayrıca
accelerationda birinci olarak yarışın en hızlı aracı
seçildik. Oldukça hızlı olduğumuzu daha önce
belirtmişştik hatırlarsanız...)

evde CAT başına
"MÜHÜRLÜ DUDAKLAR"

GEL ŞU MINİK
ABZINI Bİ ÖPEYİM DE
GÜNÜM GÜZEL GEÇSİN
ARİFE!

BU TATLI DUDAKLAR
NE SIKLAR SAKLIYORDUR
Dİ Mİ ARİFE?... KONSUSSAN
NELER ANLATIYORDIN
KİM BÜYÜK?!

COVID-19 salgını sırasında sağlık çalışanlarına destek olmak amacıyla 81 ilde birçok insanı gönüllü olarak bir araya getiren "3 Boyutlu Destek" ekibiyle siparişlik üretimleri ve diğer çalışmalarını üzerine konuştuk...

ÜRETTİĞİMİZİ PAYLAŞMAYI SEVİYORUZ

OSMAN
PALABIYIK

Paylaşarak üretmeyi ve ürettiğini paylaşmayı seven bir topluluğun içinden geliyoruz. COVID-19 salgını sebebiyle karantina günleri başladık anda kılınca 3 boyutlu yazıcı ağıbır araya getirme fikri geldi. Zaten daha önceden yurt dışındaki hastanelerde 3 boyutlu yazıcıları neler yapıldığını incelemiştik, neler yapılabileceğinin az çok farkındaydık ama oturup odaklanmamıştık. Bizim elimizde on tane 3 boyutlu yazıcı var ve bunların hepsini aynı anda çalıştırsak bile bir hastanenin ihtiyacını karşılayamayız ama bir ağ kurarsak hızlı bir şekilde 81 ildeki hastanelerin ihtiyacını karşılayabiliriz diye düşündük. Sonraki tweet attık "Umarız ki ihtiyaç duyulmaz ama ihtiyaç duyulmasahalinde elinizdeki 3 boyutlu yazıcılarılasağlık çalışanımıza yönelik ihtiyaçları üretmek ister misiniz?" Şabaha kalktığımızda otuz-kırk kişi cevaplamıştı. Akşama doğru yüzlerce kişiye, birkaç gün sonundaysa binlerce kişiye ulaştık. Tweet'in altına bir form ekledik ve formu dolduranları bir sohbet grubu oluşturduk. Her il ayrı gruplara ayrıldı. Üreticilerimizden de herilte gönüllü bir yönetici ekledik. Ardından sağlık çalışanlarını dantelep almaya başladık çünkü henüz ne ürettiğimiz belli değildi. Üçüncü-dördüncü günün sonunda yüz siperiği üretmeye karar verdik. Yüz siperiğini seçmemizin sebebi, hastayla karşı karşıya kalan her sağlık çalışanının kullanmasını gerektiriliği oldu. Kısa bir sürede bu kadar insanla paylaşmayı kesinlikle beklemiyorduk. Böyle bir operasyon planladığımız için gecemiz gündüzümüz karıştı, uydurdu tsaatlık uykularla bu süreci organize etmeye çalıştık.

SÜRECİ DEVAM ETTİRİYORUZ

Şu anda 81 ilde temsilciliklerimiz oluştu. Koordiniye sağlamak için ilk başlarda her gün toplantı yapıyorduk ama şu anda haftada

üç güne düşürdük. Tüm illerin katalimıyla gelişmeleri, yeni proje ve çalışmalar değerlendirildiğimiz toplantılar yaparak süreci devam ettiriyoruz. Destekçilerimiz büyük illerde bize yardımcı oluyor, biz de hammaddeleri olarak 81 ilde dağıtıyoruz.

BAŞKA PROJELERİMİZ DE GELİYOR

Onaylanan ürün olarak şu an sadece siparişlik ürettiyoruz. Ama başka projelerimiz de yolda. Yeni çalışmalar açıklayamamızın sebebi de sipariş taleplerini henüz tamamlayamamamız. Dört haftayı aşkın süredir üretim yapıyoruz ama bu şekilde tüm ihtiyacı karşılayamamız için bize aylık bir süre gerekiyor, biz de o sebeple daha önce denemelerini yaptığımız seri üretime uygun bir matbaa modeline geçiyoruz. Böylelikle bize aylık süreci kısaltmış olacağız.

İSTEYEN HERKESE DESTEK OLABİLİR

İsteyen herkes bize destek olabilir.

İnsanlar, hammaddede yardımını ya da bulundukları illerde lojistik yardımında bulunabiliyor. Bizim en çok ihtiyacımız olan 3 boyutlu yazıcı hammaddesi ve PETG malzemesi oluyor. Bu

malzemeler tedarik edilebildiği sürece bize üretimlerimiz devam edecekti. Bunu yapamayanlar da sosyal medyadan paylaşarak destek olabiliyor.

AMAÇ İHTİYACI KARŞILAMAK

Yüz bin siparişlik üretmeyi amaçlıyoruz ve şu an onu aşık amaasılönemliolan ihtiyacı karşılamak, bu yüzden ihtiyacı karşılayana kadar üretime devam edeceğiz. Bu oluşumun mantığını şu şekilde tuttuk: Acil durumlarda seri üretime geçecek kadar o acil ihtiyacı karşı üretime desteklemek.

HERKESE ULAŞTIRMAYA ÇALIŞIYORUZ

Sipariş taleple eden herkese ulaştırma yapıyoruz. Üçbinden fazla kişiye kurum kayıtlı bu ağa ve 4500'den fazla 3 boyutlu yazıcı bulunuyor.

Bunların hepsinin çalışması gerekiyor talebi karşılamak için, biz de o sebeple hızlı üretim metodlarını denemeye başladık. Öncelikleimiz pandemi hastaneleri, normal hastaneleri ve aile sağlığı merkezleri oluyor ama eczanelere ve distok olmaya çalışıyoruz.

**Farkında olmadan
Türkiye'nin
en büyük dijital
dağıtım fabrikası
olduk...**

DESTEK TALEPLERİ GELDI

Kıbrıs'tan, Almanya'dan, ABD'den destek talepleri geldi. Onları üretim yaptığımız dosyalarıyla paylaşarak ve kendi aralarında organize olabileceklerini belirttik. Açılabilir: ne güzel oldu fakat bizim organizasyonumuz şu an oralara ulaşmak için yeterli değil, şu an adağımız ülkemizdeki ihtiyacı yetiştirelim.

EN BÜYÜK DİJİTAL DAĞITIM FABRİKASI

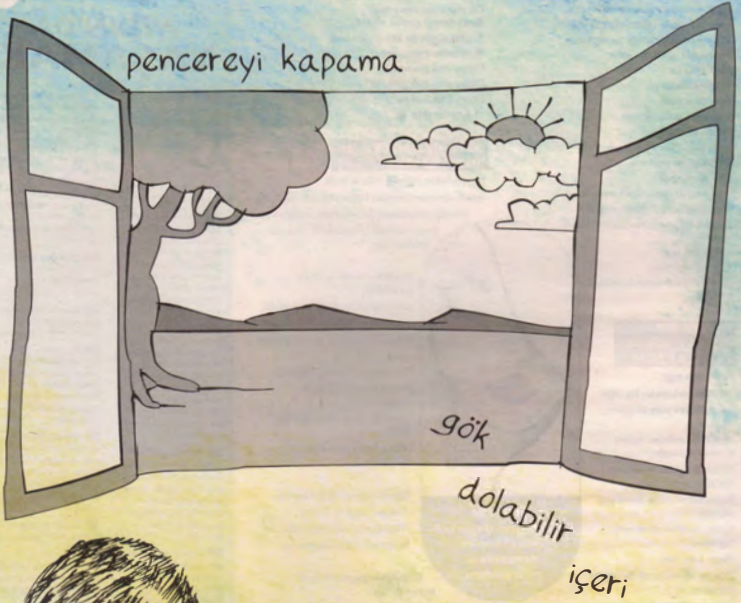
COVID-19 salgını bittikten sonra da insanlar destek olmaya devam etmeyi düşünüyor. Şu an onun planlamalarını yapıyoruz. Bu organizasyon yapısını oturttuk, geçeceğe dair ihtiyacı anladık üretim yapabilecek bir ağ kurmak istiyoruz. Biz şu an farkında olmadan Türkiye'nin en büyük dijital dağıtım fabrikası olduk. Bugün ortaya koyduğumuz bir tasarımı 81 ilde ürettiğimiz. Bu durum bizim öğrenciler için, görme engelli arkadaşlarımız için, sokak hayvanları için, doğayı korumak ya da belli eksikleri giderilebilir için farklı projeler yapabilmemizi sağlayacak.

MADDİ BEKLENTİMİZ YOK

Bu süreci tamamen gönüllü olarak başlattık, bizimle beraber üretim sağlayan arkadaşlarımızın da tamamını gönüllü üretim yapıyorlar, bir maddi beklentimiz yok. Şu an hammaddede desteğin bekliyoruz, o şekilde daha sürdürülebilir bir çalışma olacağız.

Mehmet Ali & Akşamsetası

PENCERE

pencereyi kapama
gök dolabilir içeri
sen neyi görebilirsin
ıslak bir bulutun ağışını mı

pencereyi kapama
kuş dolabilir içeri
sen neyi taşıyabilirsin

Pencereyi aç
Soluğun çıkısın dışarı
sen büyütmedin mi ciğerinde onu
Kokusu hayatı yıkasın diye

Pencereyi aç
Sesin sarsın dünyayı
Duyulur elbet ta ötelerden
Köklerini tanı

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi <https://iraney.org>

[illegible]